މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ

އަހަރީ ރިޕޯޓް 2022

ފިހުރިސްތު

މައިގަނޑު ބައިތައް	ސަފުހާ
ފެށުމުގެ ބަސް	4
މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތައް	5
ތިމާވެށި	6
ހަކަތަ	55
ފެނާއި ނަރުދަމާ	63
ކުނި މެނޭޖްކުރުން	71
ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް	79
ޓެކްނޮލޮޖީ	92
ލީގަލް	95
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް	102
ބަޖެޓް	105
ރިޕޯޓް ނިންމުން	109

1 ފުރުމުގެ ބަސް

بسم الله الرحمن الرحيم

ދުނިޔެއާއި އާޚިރަތުގެ ނިޢުމަތްތަކުގެ މިންވަރުކޮށްދެއްވި الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ޙަޟްރަތަށް ޙަމްދުއާއި ޝުކުރުކުރަމެވެ. ޢާލަމްތަކަށް ރަޙްމަތެއްކަމުގައި ފޮނުއްވި މި އުއްމަތުގެ މާތް ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު ރަސޫލުﷲ ޞައްލައްﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަށް ޞަލަވާތާއި ސަލާމް ލެއްވުމަށް ދުޢާކުރަމެވެ. މި ދުޢާގައި އެކަލޭގެފާނުގެ އާލުވަންތަ އަޞްޙާބުން ޝާމިލުކުރަމެވެ.

ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް މި މިނިސްޓްރީގެ މެންޑޭޓްގައި ވަނީ ހިމެނިގެންވެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ފުލުހާއި، ނަރުދަރުވާއާއި، ކުށް މަދުކުރުމާއި، ހަރަކާތާއި އަދި ބޯޑަރކޮންޓްރޯލާއި ކޮމިއުނިކޭޝަން ގެ ޓެކްނޮލޮޖީއާއި ގުޅޭ ސިޔާސަތުތަކާއި ކަނޑައަޅައި އެ ޚިދުމަތްތައް ތަރައްޤީ ކުރުން ހިމެނެއެވެ. އަދި ދުސްތޫރުން އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ މަސައްކަތަށް ފެށުނީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ބަލާއިރު ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤުދުރަތީ ވެށި ހިމާޔަތްކުރުން ދަމަހައްޓާ އަސްހާން ޗެލެންޖްތަކާއި އެ ވޯޓާ ރިސްކުތަކާއި މުއައްސަސާތަކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ހިންގަމުންނެވެ. އެހެންކަމުން، މި ދާއިރާތަކުން މި އަހަރު ހޯދުނު ކާމިޔާބީތައް މި ސްޓްރެޓެޖީގައި ފާހަގަކޮށްލެވިފައިވެއެވެ.

މި ކާމިޔާބީ މިނިސްޓްރީއަށް ހާސިލުކުރެވުނީ އެކަމަށް ހިތްވަރާ މިންނަތްވެރިންނެވެ. އެހެންކަމުން، މި މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުންނާއި އަދި ސަރުކާރުގެ އެހެން މިނިސްޓްރީތަކާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެހީތެރިން ޖަމާޢަތްތަކުން މި މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތަށް ދެއްވި އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމެވެ. އަދި ވަކިން ޚާއްޞަކޮށް ޝުކުރުގެ އިޖްތިމާޢީ ދިރިއުޅުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޖުތަމަޢުގެ ޝަރީކުން، އެ މުއައްސަސާތަކުގެ ވަޒީރުން މި މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ދެއްވި އިޚްލާޞްތެރި އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަމަށް ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ.

ކުރިއަށް އޮތް އަހަރުގެ ނަތީޖާ އިތުރަށް ރަނގަޅުކޮށް ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ވަރުގަދަކުރުމަށް އަހަރުގެ ހާސިލްކުރެވޭނެ ކަނޑައަޅަމުން 2022 ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީ އާއި އެންމެހާ މުއައްސަސާތަކުން ކުރެވިފައިވާ ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭނުގައި ހިމެނޭ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަރުވުމަށް މަސައްކަތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ތައްޔާރުކޮށްގެން ޔަޤީން ކުރަމެވެ.

2 މިނިސްޓްރީގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތް ތައް

މިނިސްޓްރީ އޮތީ އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގެ ގ އިދާރީ އޮނިގަނޑު ބެހިފައިވަނީ 6 ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މައްޗަށެވެ. މިނިސްޓްރީ ބެހިފައިވާ މައިގަނޑު 6 ޑިޕާޓްމަންޓަކީ ކޯޕަރޭޓް ޑިޕާޓްމަންޓް، ވޯޓަރ އެންޑް ސެނިޓޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް، ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް އެންޑް ޕޮލިއުޝަން ކޮންޓްރޯލް ޑިޕާޓްމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ޑިޕާޓްމަންޓް، އެނަރޖީ ޑިޕާޓްމަންޓް، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މެނޭޖްމަންޓް އެންޑް ކޮންޒަވޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓެވެ. މި 6 ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ދަށުގައި 2 ޑިވިޜަން، 30 ސެކްޝަން އަދި 53 ޔުނިޓް ގާއިމުކޮށްފައިވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން މޯލްޑިވްސް މެޓިއޮރޮލޮޖިކަލް ސަރވިސް، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ، ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީ، ކޮމިއުނިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީ އޮފް މޯލްޑިވްސް، ނޭޝަނަލް ސެންޓަރ ފޯރ އިންފޮމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ އަދި މާޅޮސް މަޑުލު ދެކުނުބުރީ ބަޔޯސްފިއަރ ރިޒާވް އޮފީހާ މި މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގާ އޮފީސްތަކެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް ވަކި އިދާރީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލެވިފައިވާ އޮފީސްތަކުގެ ގޮތުގައި ވަނީ ހަމަޖައްސާފައެވެ. އަދި މާޅޮސް މަޑުލު ދެކުނުބުރީ ބަޔޯސްފިއަރ ރިޒާވް ފިޔަވައި އެހެން އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓް ވަނީ ވަކިކުރެވިފައެވެ.

2.1 މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުން

މި އަހަރު މިނިސްޓްރީގައި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވަނީ 201 މުވައްޒަފުންނެވެ. އޭގެ ތެރެއިން ސިޔާސީ މަގާމުތަކަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަން ކުރެއްވި 31 މުވައްޒަފުންނާއި 108 ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނާއި އަދި 62 ކޮންޓްރެކްޓް ސްޓާފުން ހިމެނެއެވެ. މި އަހަރު 33 މުވައްޒަފުން އަލަށް ވަޒީފާއާއި ގުޅިފައިވާއިރު މީގެ ތެރެއިން 1 ސިޔާސީ މުވައްޒަފު 26 ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުން އަދި 7 ކޮންޓްރެކްޓް ސްޓާފުން ހިމެނެއެވެ. މިއަހަރު 46 މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާއިރު އޭގެ ތެރެއިން 28 ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނާއި 18 ކޮންޓްރެކްޓް ސްޓާފުން ހިމެނެއެވެ. 2022 ވަނަ އަހަރު އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ރިޓަޔަރ ވެފައެއް ނުވެއެވެ.

2.2 އެޗް.އާރް. އެމް.ސީ ކޮމިޓީގެ މަޢުލޫމާތު

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހިއުމަން ރިސޯސް މެނޭޖްމަންޓް ކޮމިޓީގެ 8 ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވި، މި ބައްދަލުވުންތަކަށް ހުށަހެޅި ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއްވެސް ވަނީ ނިމިފައެވެ.

3. ހިމާފުށި

3·1 ހިމާޔަތް ކުރެވުނު ސަރަހައްދުތަށް

ކޮންމެ އަތޮޅަކުން މަދުވެގެން 1 ރަށާއި، 1 ފިނޮޅާއި، 1 ފަރާއި، 1 ކަނޑޫފާ ޗަސްބިން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން، ތިރީގައި ދަންނަވާ ސަރަހައްދުތަށް ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް ކުރެވުނެވެ.

- ބ. އަތޮޅުން އަލަށް ހިމާޔަތް ކުރުމަށް 4 ސަރަހައްދެއް ފާހަގަކޮށް އެތަންތަނުގެ އިކޮލޮޖިކަލް ސާރވޭ ހެދުމަށްފަހު ރިޕޯޓް އެކުލަވާލެވުނެވެ. މި ތަންތަނަކީ ހުރާ ފަރު، ދަރަވަންދޫ ތިލަ، ނެލިވަރު ފަރު އަދި އިންނަފުށި ސަރަހައްދެވެ.

- އަދި އަތޮޅުގައި މިހާރު ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު ތަކާއި އަލަށް ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ހަމަޖެހުނު ސަރަހައްދުތަށް ހިމެނޭގޮތަށް 16 ސަރަހައްދެއްގެ އިކޮލޮޖިކަލް ސާރވޭ ހެދުމަށްފަހު ރިޕޯޓް އެކުލަވާލެވުނެވެ. ސާރވޭކުރެވުނު 16 ތަނަކީ އުލުގަސް ފުރި، ކަނިބުދު ތިލަ، މާއިތިލަ، އަލިކާއި ރަށް، ފިޝް ހެޑް، އޮރިމަސް ތިލަ، ދު ހަސަން ފާރުބައި، ކުޑަރަށް ތިލަ، އަރިއަދޫ، ރަނބަލި މަޑިވަރު، ހުރަސްދޫ، ބޮޑުވަރި، ކަޅަހަނޑި ހާ، މާޑޫސްތިލަ-ހަނިފަރު، ގަނޑުދި ކަނޑު އަދި ގޮއިދޫކޯރުވެ.

- ވ. އަތޮޅުގައި ހުރި ތިމާވެށީގެ މުހިއްމު ސަރަހައްދުތައް ފާހަގަކޮށް، 8 ސަރަހައްދެއްގެ އިކޮލޮޖިކަލް ސާރވޭ ވަނީ ހެދިފައެވެ. މި 8 ސަރަހައްދަކީ ގޯލްޑެން ވޯލް، ފޮއްޓެޔޮ ކަނޑު، ހިނގާކުޅީ ފިނޮޅު، ތުނޑުހުރާ، ރަކީދޫ ކަނޑު، ފުލިދަރު ފަރު، ހުރާ ފަރު އަދި ކުޑަ ދިއްގަރު ފަރެވެ. އަދި 2021 ގައި އިކޮލޮޖިކަލް ސާރވޭ ހަދާފައިވާ 3 ސަރަހައްދެއް ކަމަށްވާ ފުލިދޫ، ތުއްހުރި ހުރާ އަދި ވައްތަރާއި އެކު، 11 ސަރަހައްދެއް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ރިޒާރވެއް އެކުލަވާ ލެވުނެވެ.

- މ.ފ.ދ.ތ ހަތަރު އަތޮޅުން ހިމާޔަތް ކުރާނެ ސަރަޙައްދުތަކެއް އެ އަތޮޅުތަކުގެ ކައުންސިލްތަކާއި، ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކާގުޅިގެން ފާހަގަކޮށް އެ ސަރަޙައްދުތަކަށް ސާރވޭ ކުރުމަށް، އިޓަލީ ވިލާތުގެ ޔުނިވަރސިޓީ އޮފް މިލާން ބިކޮކާ އާ އެކު 8 ޖުލައި 2022 ގައި ޕްރޮގްރާމްގެ މިޝަންގައި ކުރިއަށްދިޔަ، ޔޫ.އެން އޯޝަން ކޮންފަރެންސްގެ ޖަލްސާގައި ޢަހުދުނާމާ އެއްގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. މި ޢަހުދުނާމާގެ ދަށުން ފ، ދ އަތޮޅުގެ ރަށްރަށާއި މ އަތޮޅުގެ ބައެއް ސަރަޙައްދު ވަނީ މި އަހަރު ސާވޭކޮށްފައެވެ. ބާކީ ހުރި ސަރަޙައްދުތައް 2023 ގައި ސާވޭ ކުރެވޭނެއެވެ.

- މާލެ އަތޮޅު ކުޑަވިލިނގިލި ކައިރިގައި އޮންނަ ތިލަކަންސް ސަރަޙައްދުގެ ބުރުންބަލާ ދިރުއުޅޭ ސަރަޙައްދުގެ ޖުމްލަ ބޮޑުމިނުގައި، މި ތަނަކީ ހިމާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި އިޢުލާނުކޮށް ނިންމުމުގައި، ސަރަޙައްދު ކުރިއެރުވުމާއި މެނޭޖްމަންޓް، ހިމާޔަތް ކުރުން އެކުލެވޭ ދަށަށް ސަރުކާރު ގޮތުން ފިސާބިލް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ.

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/93 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ދެމެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ކ. ތަނބުރުދޫގެ ގެސްޓްހައުސް ޓޫރިސްޓުން ބޭނުންކުރާ ކަނޑާ ސާރފިންގް ސަރަޙައްދު މާރީން ޕާކް ކަމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ. މި ގެސްޓްހައުސް ޓޫރިސްޓުން ސާރފް ކުރާ ދަތުރު ކަނޑު، ސަރަޙައްދަކީ ބަލި ވަރަށް ރަނގަޅު ތަނެއް ވަނީ ބާރުއަޅާފައެވެ. އަދި ރަނގަޅު ސަރަޙައްދެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ތަނެއް 4 ބައެއްދުވަހު ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. މީގެ އިތުރުން ހިމާޔަތްކުރެވޭ ބަޔަކާ މެދުވެރިވެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވެމުންދެއެވެ.

THANBURUDHOO
PROTECTED AREA
ތަނބުރުދޫ
ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު
This is a protected island under the Law no. 4/93 (Environment Protection and Preservation Act)
HOTLINE
798 0379
TAKE NOTHING EXCEPT FOR PICTURES, LEAVE NOTHING BEHIND EXCEPT FOR FOOTPRINTS

- އައްޑޫ ސިޓީގައި ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ މަތިކިލި ސަރަހައްދު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި، ފޭސް 1 ގެ ގޮތުގައި، މިހާރު އެ ތަންގައި ހަދާފައިވާ އިކޯ ގާޑަނާއި ބޯޓުޖެޓީ މަރާމާތުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ހަވާލުކޮށްގެން މި އަހަރުގެ 1 މާރިޗު އިން 12 ޖޫން އަށް ވަނީ ކޮށްފައެވެ. އަދި މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފޭސް 2 ގައި ކުރާނެ މަސައްކަތްތައް ކަނޑައެޅުމަށް ސ. ހުޅުމީދޫ އަށް، 20-21 މޭ 2022 ގައި ދަތުރުކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއިއެކު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުމެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. އަދި މި ދަތުރުގައި މަތިކިލި ސަރަހައްދަށް ވަނީ ޒިޔާރަތްކޮށްފައެވެ. މި ޕްރޮޖެކްޓު ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ދަތިދިމާނުވާނެ ގޮތުން ވޯކްޕްލޭނެއް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ. އަދި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއިއެކު ބާއްވުނު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުމުގައި ލިބުނު މައުލޫމާތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފޭސް 2 ގައި ކުރާނެ ކަންތައްތަކުގެ ކޮންސެޕްޓް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ. މި ކޮންސެޕްޓާއި އެއްގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލާއި، 22 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ފަހުމުނާމާއެއްގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. އަދި މި ފަހުމުނާމާގެ ދަށުން 2022 ވަނަ އަހަރަށް މި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބަޖެޓްކޮށްފައިވާ ފައިސާ ވަނީ އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ހަވާލުކޮށްފައެވެ. އަދި މި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ކުރިން ކުރަންޖެހޭ ދިރާސާތަކާއި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުގެ ކަންތައްތަކުގެ މަސައްކަތް ވަނީ ފަށާފައެވެ.

- މި އަހަރުގެ މެއި 24-29 އަށް ކަޓްމަންޑޫ، ނޭޕާލް، ގައި ބޭއްވުނު ދެވަނަ އޭޝިއާ ޕެސިފިކް ކޮންގްރެސްގައި މިނިސްޓްރީން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ކޮންފަރެންސްގައި، ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތައް މެނޭޖްކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގައި ގައުމުތަކުންނާއި އެކި ޖަމާޢަތްތަކުން ކުރަމުންދާ އަދި ކުރެވިދާނެ މަސައްކަތްތަކާ ހިއްސާކުރެވުނެވެ. އަދި ކޮންގްރެސްގެ ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާބެހޭ ސިޔާސަތުތަކާ ފުރުސަތު އަށް ވަނީ ޖާގަދީފައެވެ. އަދި މި ދަތުރުގައި އައި.ޔޫ.ސީ.އެން ގެ ރީޖަނަލް ޑައިރެކްޓަރާ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސެޝަނުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިން ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވް ކަމަށްވާ ބާ އަތޮޅު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވް، އައްޑޫ އަތޮޅު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވް އަދި ފުވައްމުލަކު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްތަކުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ.

Sabah Wetlands Conservation Society
Ramsar
KOTA KINABALU WETLAND
RAMSAR SITE

MAIN ORGANIZERS
LIST OF MAIN ORGANIZERS
IUCN
WCPA
WORKING GROUP LEA
LIST OF WORKING GROUP LEA
YOUTH FOR
IPLC FOR
esri
WWF
APC
OFFICIAL PARTNERS
LIST OF OFFICIAL PARTNERS
OTHER PARTNERS
LIST OF OTHER PARTNERS

- މި އަހަރުގެ އޮކްޓޫބަރު 18-20 އަށް ސަބާހުގެ ކޮޓާކިނަބާލޫ ސިޓީގައި ބޭއްވުނު "ޔޫތް އޮން އަދަރ އިޤުލީމީ ޕާކް ކޮންޒަވޭޝަން ވޯކްޝޮޕް (އޭޕީސީއެމް) އިން ކޮރިއާ އަންޖެ އާސިޔާ" ގައި ބައިވެރިވެ، މި ޕްރޮގްރާމްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޭޕީސީއެމްގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކޮންފަރިވާ މިންވަރު ވަނީ ހުށަހަޅައިދީފައެވެ.

- ފުވައްމުލަކު ބައޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ ކޯރ ވަނީ 2022 ގެ ޑިސެމްބަރުގެ ދުވަސް ފާހަގަ ކުރުމަށް ފުވައްމުލަކުގައި ބޭއްވުނު ހަފްލާގައި އިފްތިތާހު ކޮށްފައެވެ. އަދި ފުވައްމުލަކު ބައޮސްފިއަރ ރިޒާވް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ ވަނީ އުފައްދާފައި، 1 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި މި ކޮމިޓީގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުން ބާއްވާފައެވެ. އަދި ފުވައްމުލަކުގައި ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ބަންޑާރަ ކުޅި އަދި ތޮއްޑުމަލީ ސަރަހައްދުގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންތަކާ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާ ހޯދުމަށް 10 ވަނަ 2022 ގައި މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުން ބާއްވައި، މި މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ވަނީ ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ. ހަމަ މިގޮތުން ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ފެހިކުޅި ސަރަހައްދުގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހުށަހެޅުމަށް 11 ވަނަ 2022ގައި އާއި 06 ޖޫން 2022 ގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއެކު މަޝްވަރާކުރުމަށް ބައްދަލުވުންތައް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ. އަދި ފުވައްމުލަކު ބައޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ 10 އަހަރުގެ އެކްޝަން ޕްލޭން ހުށަހަޅާ ދުވަހެއް އާއި މި މަސައްކަތްކުރާ ކޮންސަލްޓަންޓާއި އެކު، ޖޫން މަހުގެ 7-9 އަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއެކު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވައި، މި އެކްޝަން ޕްލޭން ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ.

FUVAHMULAH
BIOSPHERE
RESERVE

ފުވައްމުލައް ސިޓީ ކައުންސިލް
FUVAHMULAH CITY COUNCIL

- އައްޑު އަތޮޅު ބަޔޯސްފިއަރ ރިޒާވްގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ އާއި އައްޑޫ ކޮންޒަވޭޝަން ޓްރަސްޓް ފަންޑު ވަނީ މި އަހަރު އުފެއްދިފައެވެ.
އަދި އައްޑޫ އަތޮޅު ބަޔޯސްފިއަރ ރިޒާވްގެ ލޯގޯ ލޯންޗް ވަނީ އިފްތިތާހު ކޮށްފައެވެ. ހަމަ މިގޮތުން ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ޤުދުރަތީ ސަރަހައްދު

ކޮއްޓޭ ސަރަހައްދުގެ މެންގްރޫވްސް ޕެޗަސް މުރާޖަޢާކޮށް، ޒޯނިންގް ޕްލޭން ވަނީ އެކުލަވާލެވިފައިވެއެވެ. އަދި މި ޒޯނިންގް ވަނީ އައްޑު އަތޮޅު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ ހިއްސާވުމާއެކު، މި ކޮމިޓީގެ ދައުރަކީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ލަފާދިނުމެވެ. އަދި ހަމަޖެއްސުމުން އައްޑު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ 10 އަހަރުގެ އެކްޝަން ޕްލޭން ހެދުމަށްޓަކައި އައި.ޔޫ.ސީ.އެން އާއި މި ސަރަހައްދުތަކާ ކޮންސަލްޓަންޓާއެކު، ޖުލައި މަހުގެ 19-18 އަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއެކު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތަކެއް ބާއްވައި، މި އެކްޝަން ޕްލޭން ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ.

ADDU ATOLL
BIOSPHERE
RESERVE

- ސ. އަތޮޅު ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވަށް 10 އަހަރުވުމާއި ގުޅިގެން ޔުނެސްކޯގެ ޕީރިއޮޑިކް ރިވިއުއެއް ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ ވާ ގޮތުގެ ތަމިން ވަނީ ރިވިއު ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ރިވިއު ބަލައިގަތީ 34 ވަނަ ޖަލްސާ އެމްއޭބީ ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްގެ ކޯޑިނޭޝަން ކައުންސިލުން ވަނީ އިތުރު 10 އަހަރަށް ސ. އަތޮޅަކީ ބަޔޮސްފިއަރ ރިޒާވްއެއްގެ ގޮތުގައި ދެމިގެންދެއެވެ.

- މި މިނިސްޓްރީ އާއި ބޮޓަނިކަލް ހައިކޮމިޝަނާއި އެސަން ކަންސަލްޓް ޖަރުމަން ޕްރޮގްރާމް (އެސްޕީޕީ) އާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގައި ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ 3 ސަރަހައްދެއްގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންތައް ވަނީ ތައްޔާރުކުރެވިފައެވެ. މި ތިން ސަރަހައްދަކީ ބ. ހިތަދޫ ސަރަހައްދު، ދ. ކުޑަހުވަދޫ ކަނޑުއައްޔާ އަދި ދ. އެއްޔެގެ ބިލަތްޓަކާއި ސަރަހައްދު ފުރަގަސްކޮށްފައެވެ. މި ތިން ސަރަހައްދުގެ މެނޭޖްމަންޓް އިސްޓެބްލިޝް ބެލެހެއްޓުމުގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް ބ. އެގޮތުން ގުޅި މަހުގެ 16-15 އަދި ދ. އެގޮތުން ދުއި މަހުގެ 18-17 އަށް ވަނީ ޖާގައެކޮށްދީފައެވެ. އަދި މި މަޝްވަރާތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް ރިޕޯޓެއް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ. މި ރިޕޯޓް މިވަނީ އާދަކާއިމާއި 14-13 އަށް ބާއްވައި ހަފްތާގަ މުއްދަތުގެ މުސްކުޅި ސިފައިންނާއި މިހާރުގެ ކުރިން ދެވިފައެވެ.

- އައި.ޔޫ.ސީ.އެން ގެ ރިސެޗް ދިރާސާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަޔޮލޮޖިކަލް ރިސޯސްތަކުގެ އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތްތަކުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ވަނީ މަޝްވަރާކުރުވިފައެވެ. އަދި މި މަޝްވަރާތަކުގެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓެއް ވަނީ ޒުވާނުންނަށް ހާމަކޮށްފައެވެ.

- މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް ވުޖޫދުވެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް ދުނިޔޭގެ ސްޓްރެޓެޖީ ގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޒޯންތަކުން ލެވެލްއެކުގެ (އޯ.އެސް.އޭ.އެމް.އައި.ޒީ) އިން މި މިނިސްޓްރީ އާއެކު 2.4 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ހިލޭ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް، 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރެވުނެވެ. މި ޕްރޮޖެކްޓް އިންވަޔަރަމަންޓަލް ހަލުވިކަމާއި ވަނީ އެމެރިކާގެ ބިޔަބޮޑު ކުންފުނީގެ ބައެއް ކުންފުނިތަކުން ބައިވެރިވެއެވެ. އަދި މި ޕްރޮޖެކްޓްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހިންގުމަށް އަހަރު ތަރަހަކީ ސަރަހައްދެއް ހުށަހަޅާފައިވާ ހަމައެކަނި ތަރަހައްގެ ޖާގައެއްކަން، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި އެކު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތަކެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. މިގޮތުން ކުރިއަށް މަޝްވަރާތަކުގެ ބަޔަކު މި ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމަށް ބ. ގޮއިދޫ އަތޮޅު ވަނީ ހޮވިފައެވެ. މި ހިޔާރުގެ ތެރެއިން ބ. ގޮއިދޫގެ ކުޑައިރު ތަރަސްތުވަރި، ގޮއިދޫ، ފުޅަދޫ ފެހެންދޫ ހިމެނެއެވެ ގޮއިދޫ

އަތޮޅުގެ ފަރުތައް ރައްކާތެރިކޮށް، ބެލެހެއްޓުމަށް އެކި ދާއިރާތަކުން، ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރުމަށް އެހީވެދޭނެއެވެ. ޔޫ.އެސް.އޭ.އައި.ޑީ އާއެކު ގާރޖެއިން ސޮއިކުރި މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިޖުތިމާޢީ އަދި އިޤްތިޞާދީ ގިނަގުނަ ފައިދާ މުޖުތަމަޢުއަށް ފޯރުކޮށްދޭން އިކޯ-ޓޫރިޒަމްގެ މޮޑެލެއް ގާއިމުކޮށް، ޕަބްލިކް-ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕް ކުރިއަރުވައި، ބ.ގޮއިދޫ ކުޅިއާއި ކަސްބިފާއި، ގޮއިދޫ އަތޮޅުގެ ފަރުގެ ނިޒާމު މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް ވިލުންވެރި މޮޑެލްއެއްގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީ ކުރާނެއެވެ. އަދި އޮކްޓޫބަރ 26 އިން ނޮވެމްބަރ 5 އަށް ބ.ގޮއިދޫ އަތޮޅުގެ އިކޯޓޫރިޒަމް ސާރވޭއެއް ހަދާފައެވެ.

- އައި.ޔޫ.ސީ.އެން އާއި މިނިސްޓްރީ ގުޅިގެން ހއ. ކެލާ ކަނޑޫފާ ސަރަހައްދުގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހެދުމަށްޓަކައި މާރިޗު 18-23 އަށް ހއ. ކެލާއަށް ޒިޔާރަތްކޮށް ކަމާބެހޭފަރާތްތަކާއި އެކު ބައްދަލުވުންތަކެއްވަނީ ބާއްވާފައެވެ. އަދި މި ދަތުރުގައި ކެލާގެ ކަނޑޫފާ ސަރަހައްދުންވެސްވަނީ ޒިޔާރަތްކޮށްފައެވެ.

3.2 ނޭޝަނަލް އޮޒޯން

- ދިވެހިރާއްޖޭ ވައިގެ ސާފުމިންވަރު މޮނިޓަރ ކުރުމަށް ސެންސަރ ހަރުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ލޯންޗްކުރުމަށް އައްޑު އަތޮޅަށް ކުރެވުނު ދަތުރުގައި މިނިސްޓްރީގެ ކޮމިއުނިކޭޝަން، އެޑިއުކޭޝަން އެންޑް ޕަބްލިކް އެވެއަރނަސް ޔުނިޓާއި ގުޅިގެން، ފެބްރުއަރީ އަދި މާރިޗު މަހުގެ ތެރޭގައި ސްކޫލްތަކުގައި ބޭއްވުނު އެވެއަރނަސް ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވެ އޮޒޯން އާބެހޭ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވުނެވެ. މިގޮތުން ހދ. އަތޮޅު ސްކޫލް، ށ. އަތޮޅު ސްކޫލް، ޅ. ނައިފަރު މަދްރަސަތުލް އިފްތިތާހް، ނ. ފުނަދޫ ސްކޫލް، ގދ. އަތޮޅު ސްކޫލްގެ ދަރިވަރުންނަށް މައުލޫމާތު ދެވުނެވެ.

- ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުންނަށް ހާއްސަކޮށްގެން އައްޑު ސިޓީ އަދި ކުޅުދުއްފުށީ ސިޓީގައި މަސައްކަތްކުރާ އޮފިސަރުންނަށް އޮޒޯން އާއި ރެފްރިޖަރަންޓް އާބެހޭގޮތުން މައުލޫމާތު ސެޝަންތަކެއް ހިންގުނެވެ. އައްޑު ސިޓީގައި 20 ފެބްރުއަރީގައި ބޭއްވުނު ސެޝަނުގައި 8 ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުން ބައިވެރިވިއެވެ. އަދި ކުޅުދުއްފުށީ ސިޓީގައި 27 ފެބްރުއަރީގައި ބޭއްވުނު ސެޝަނުގައި 12 ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުން ބައިވެރިވިއެވެ.

- 7 ޖޫންގައި، ރެފްރިޖެރޭޝަން އަދި އެއަރ ކޮންޑިޝަނިންގ ދާއިރާގައި ޝާމިލުވާ އިމްޕޯޓަރުންނަށް ހާއްސަކޮށްގެން ސްޓޭކްހޯލްޑަރ ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި އިމްޕޯޓަރުންނަށް ދިމާވާ ދަތިތަކާއި މާކެޓަށް އަންނަ އާ ޓެކްނޮލޮޖީތަކާ ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ކަސްޓަމްސް އަދި އެމް.އެން.ޕީ.އެޗް ހިމެނޭ ގޮތަށް 9 ފަރާތަކުން ބައިވެރިވިއެވެ.

- ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮގްރާމް އާ ގުޅިގެން ރެފްރިޖެރޭޝަން އަދި އެއަރ ކޮންޑިޝަނިންގ ޓެކްނީޝަނުންނަށް ހާއްސަ ކޮށްގެން ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ހިންގުނެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި 2 ބެޗް އަކަށް ބަހާލައިގެން ކޮންމެ ބެޗެއަކަށް 2 ދުވަހުގެ ޓްރެއިނިންގެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މިގޮތުން ފުރަތަމަ ބެޗުގައި 7 ބައިވެރިންނާއެކު 4 - 5 ޖުލައި އަށް ޓްރެއިނިންގ ބޭއްވުނެވެ. އަދި ދެވަނަ ބެޗުގައި 9 ބައިވެރިންނާއެކު 25 އަދި 26 އޮކްޓޫބަރުގައި ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމްތައް ބޭއްވުނެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި ކިޔަވައިދެއްވީ އޮންލައިންކޮށް ޔުނެޕްގެ ފަރާތުން އިންޓަރނޭޝަނަލް އެކްސްޕާޓަކުވެ. އަދި ޕްރެކްޓިކަލް ބައި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާސްޓަރ ޓްރެއިނަރުން ބައިވެރިވިއެވެ.

- މޮންޓްރިއަލް ޕްރޮޓޮކޯލްގެ އޯޕަން އެންޑެޑް ވޯކިންގ ގްރޫޕްގައި ދިވެހިރާއްޖެ ތަމްސީލު ކުރުމަށްޓަކައި ޖުލައި 11 އިން 16 އަށް ތައިލެންޑްގެ ބެންކޮކްގައި ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި އޯޒޯން ފަށަލަ ހިމާޔަތް ކުރުމަށްޓަކައި ގައުމު ތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވުނެވެ.

- 17 ޖުލައި- 19 ޖުލައިއަށް ތައިލެންޑުގެ ބޭންކޮކްގައި ބޭއްވުނު ޖޮއިންޓް ނެޓްވޯކް މީޓިންގައި ބައިވެރިވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމަކީ ސައުތު އޭޝިއާ، ސައުތު އީސްޓް އޭޝިއާ އަދި ޕެސިފިކް އައިލެންޑް ގައުމުތަކުގެ މެދުގައި ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމެކެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މި ސަރަހައްދުގެ ގައުމުތަކުގައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވުނެވެ.

- 16 ސެޕްޓެމްބަރ ގައި ފާހަގަ ކުރާ ދުނިޔޭގެ އޯޒޯން ދުވަސް ފާހަގަ ކުރުމުގެ ގޮތުން ސޯޝަލް މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވުނެވެ. މީގެ އިތުރުން ކިގާލީ އެމެންޑްމެންޓްގެ އެކްޓިވިޓީގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރުވުން ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުން ރިޕޯޓް ޝާއިޢުކުރެވިގެން ދިޔައެވެ. މީގެ އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަރާތުން ރީޖަނަލް އާޓް ކޮމްޕެޓިޝަންގައި ބައިވެރިކުރި ކުރެހުންތަކަށް ފޭސްބުކް ވޯޓިންގ ހުޅުވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ. އަދި ޓޮޕް ކޮމްޕެޓިޝަނުގެ ކުރެހުމުން 3 ވަނަ އަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ހުށަހެޅި ކުރެހުން ހޮވިއެވެ.

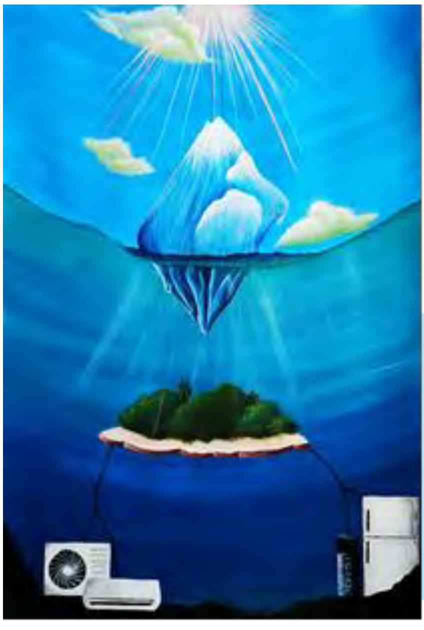

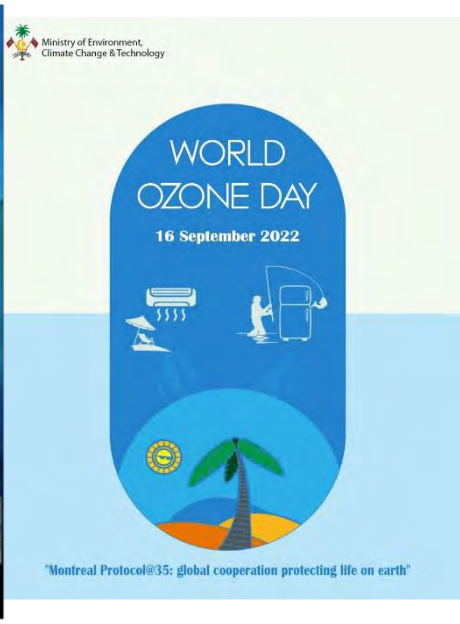
Ministry of Environment, Climate Change & Technology
WORLD OZONE DAY
16 September 2022
"Montreal Protocol@35: global cooperation protecting life on earth"

- ޑެލިގޭޝަން އަދި އެއަރ ކޮންޑިޝަނިންގ ދާއިރާގައި މަސައްކަތް ކުރާ ޓެކްނިޝަނުންނާއި އިމްޕޯޓަރުންނަށް ހާއްސަކޮށްގެން 18 ސެޕްޓެމްބަރ 2022 ގައި ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުނު. މި ބައްދަލުވުމުގައި ދާއިރާގައި ހުރި ދަތިތަކާއި ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި އެޗްސީ ހުނަރުގެ ފަރާތުން ކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ މަސައްކަތްތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވުނު. އަދި އެނަރޖީ އެފިޝަންސީ ސްޓޭންޑަރޑްގެ ކަމަށްވާ ހަކަތައި ޕްރޮގްރާމް [illegible] މި ބައްދަލުވުމުގައި މައުލޫމާތު ހިއްސާކުރެވުނު.
- ސައުތު އޭޝިޔާ އަދި ސައުތު އީސްޓް އޭޝިޔާގެ ގައުމުތަކުގެ އޯޒޯން އޮފިސަރުންނަށް ބޭއްވުނު ރީޖަނަލް ނެޓްވޯކް މީޓިންގައި ބައިވެރިވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމަކީ ސަރަހައްދުގެ ގައުމުތަކުގެ އޯޒޯން ޔުނިޓްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށް ދާ ގޮތްތަކާއިމެދު މަޝްވަރާ ކުރުމަށާއި މީޓިންގެ އޮފް ދަ ޕާޓީސްއަށް ހުށަހެޅޭ އިންޓަރވެންޝަންތަކާއިމެދު މަޝްވަރާކުރުމަށް ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމެކެވެ. މި ބައްދަލުވުން ބޭއްވިފައިވަނީ 3 އިން 5 އޮކްޓޫބަރ އަށް، ތައިލޭންޑްގެ ބޭންކޮކްގައި ގައެވެ.

- ނޭޝަނަލް އޯޒޯން ޔުނިޓްތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާ އޯޒޯން އޮފިސަރުންނަށް 6 - 7 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގެ ނިޔަލަށް ތައިލޭންޑްގެ ބޭންކޮކްގައި ގައި ހިންގި ވޯކްޝޮޕް ޕްރޮގްރާމްގައި ބައިވެރިވިއެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި އޯޒޯން ޔުނިޓްގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ބޭނުންވާ މުހިންމު މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވުނެވެ.
- މޮންޓްރިއަލް ޕްރޮޓޮކޯލްގެ މީޓިންގެ އޮފް ދަ ޕާޓީސް އަދި ހައި ލެވެލް ސެގްމަންޓްގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުންތައް ބޭއްވިފައިވަނީ 31 އޮކްޓޫބަރުން 4 ނޮވެމްބަރު ގެ ނިޔަލަށް، ކެނެޑާގެ މޮންޓްރިއަލްގައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މޮންޓްރިއަލް ޕްރޮޓޮކޯލްގެ ދަށުން ގައުމުތަކުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވި، މަލްޓިލެޓަރަލް ފަންޑުގެ އެންމެ ފަހުގެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވުނެވެ.

UN
Joint Meeting of the South Asia and Southeast Asia Networks
of National Ozone Officers
3-5 October 2022
Thailand

3.4 ބަޔޮޑައިވާސިޓީ

- ދިވެހިރާއްޖޭ ވައިގެ ސާފުމިންވަރު މޮނިޓަރ ކުރުމަށް ސެންސަރ ހަރުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ލޯންޗްކުރުމަށް އީޕީއޭއިން ކުރި ދަތުރުގައި މަރަދޫ ފޭދޫ ސްކޫލްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރޭ ތަކެތީގެ ނަސްލުތަކާއި ބެހޭ ސެޝަނެއް މަރަދޫ ފޭދޫ ސްކޫލްގައި 2 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ބާއްވައިފި.

- ވަރލްޑް ވެޓްލޭންޑްސް ޑޭ ގައި ސްކޫލް ކުދިންނަށް ޚާއްސަކޮށް ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް، 03 މާރޗް 2022 ގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. އޮންލައިންކޮށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު މި ސެޝަންގައި 10 ސްކޫލްތަކުން ބައިވެރިވިއެވެ. މިސެޝަންގައި ކުޅި، ފާ، ކަސްބިންގަދަ ފުރިންދު އަދި ނާޖުކަ މާހައުލުތަކާއި ނެތިގެން ދިރުމަށް ހިމާޔަތްކުރުމަށް މިތަންތަން ދެމެހެއްޓުމަށް ގޮތްތަކާއި ބަލަހައްޓައި، ވިސްނުންތެރިކަމާއެކު ބޭނުންކުރުމަށް އަދި އަހުލުވެރިކުރެވުނެވެ.

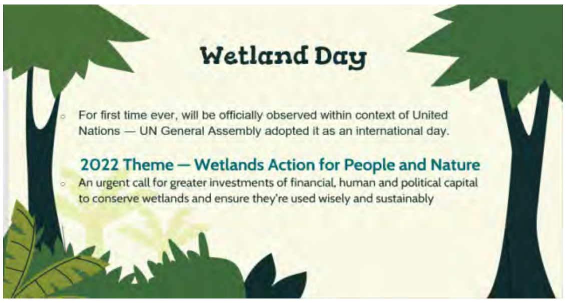

Wetland Day

- For first time ever, will be officially observed within context of United Nations — UN General Assembly adopted it as an international day.

2022 Theme — Wetlands Action for People and Nature

- An urgent call for greater investments of financial, human and political capital to conserve wetlands and ensure they're used wisely and sustainably

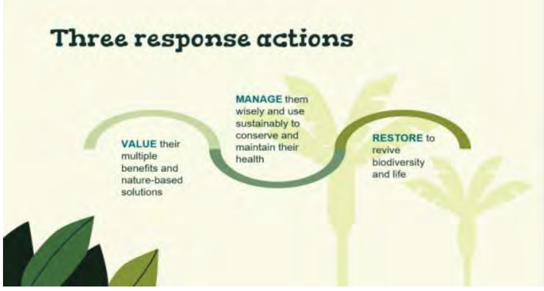

Three response actions

VALUE their multiple benefits and nature-based solutions

MANAGE them wisely and use sustainably to conserve and maintain their health

RESTORE to revive biodiversity and life

- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ އެކިއެކި ދިރުންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އެއްކޮށް، ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ކުރިމަތިވެފައިވާ ދިރުންތައް ފާހަގަކޮށް ދިރުންތަކަށް ނެތިގެންދާ ސަބަބު ދެނެގަނެ އެތަކެތި ރައްކާތެރިކުރުމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް، އެ ދިރުންތަކުގެ ހާލަތު އަސާސްކޮށް ލިސްޓެއް އެކުލަވާލުން މުހިންމު ކަމަކަށްވުމާއެކު، ގަވާއިދު ނަންބަރު R-25/2021 ، "ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ތަބީޢީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކުރާ ދިރުންތަކާއި ދިރޭ ތަކެއްޗާބެހޭ ގަވާއިދު" ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން، ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ކުރިމަތިވާ ދިރުންތަކުގެ ލިސްޓެއް އެކުލަވާލައި އެސެސްމަންޓް ތަޢާރަފުކުރުމަށް 'ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނޭޝަނަލް ރެޑް ލިސްޓް' އާއި 14 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ލޯންޗްކުރެވުނެވެ. މި ހަފްލާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާ އިފްތިތާހު ކުރެއްވިއެވެ. ނޭޝަނަލް ރެޑްލިސްޓަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ދިރުންތަކުގެ ތެރެއިން، ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ކުރިމަތިވެފައިވާ ދިރުންތަކުގެ ލިސްޓެކެވެ. މި ލިސްޓު އެކުލަވާލައި ވަނީ އައި.ޔޫ.ސީ.އެން.ގެ އުސޫލުތަކުގެ މިންގަނޑު ބިނާކޮށް އެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.
- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރެޑްލިސްޓުގެ ދަށުން އެންމެ ފުރަތަމަ ވަޒަން ކުރެވިގެން ދިރުންތަކަކީ ވެލާކަހަނބުގެ ބާވަތްތަކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފެންނަ 5 ބާވަތުގެ ވެލާ ކަހަނބުގެ އެސެސްމަންޓް ތައް، 17 އޯގަސްޓް 2022 ގައި މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓްގައި ޕަބްލިޝް ކުރެވުނެވެ. މި އެސެސްމަންޓް ތަކުގެ ދިރާސާގެ ނަތީޖާއިން އެނގުނުގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިސާބުގައި ކަހަނބު ވަނީ 'ނެތިދިއުމުގެ އިންތިހާ ނުރައްކަލުގައި' އަދި ވެލާ ވަނީ 'ނެތިދިއުމުގެ ނުރައްކަލުގައި' އެވެ. މީގެ އިތުރުން ބޮޑު ވެލާ، މުސްކުޅި އަދި ވާލިފާގެ ހިސާބު އަދި 'ޑޭޓާ ނުފުދޭ' އެވެ.

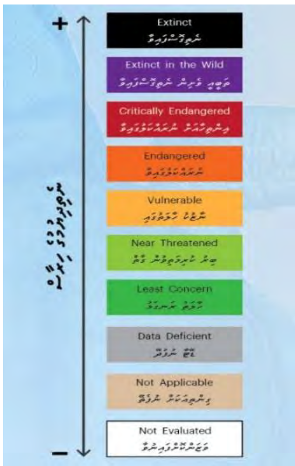
+
Extinct
Extinct in the Wild
Critically Endangered
Endangered
Vulnerable
Near Threatened
Least Concern
Data Deficient
Not Applicable
Not Evaluated
−

NATIONAL RED LIST INITIATIVE
Launching Ceremony
15th February 2022, Hotel Jen
Ministry of Environment, Climate Change and Technology
IUCN
REGENERATE
USAID

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރެޑްލިސްޓް
ކަހަނބު
USAID

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރެޑްލިސްޓް
ވެލާ
USAID

- ކޮންވެންޝަން އޮން ބަޔޮލޮޖިކަލް ޑައިވަރސިޓީ (ސީ.ބީ.ޑީ) ގެ 3 ވަނަ މީޓިންގ އޮފް ދަ ސަބްސިޑިއަރީ ބޮޑީ އޮން އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން އަދި 24 ވަނަ ސަބްސިޑިއަރީ ބޮޑީ އޮން ސައިންޓިފިކް، ޓެކްނިކަލް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖިކަލް އެޑްވައިސް ގައި ބަޔޮޑައިވަރސިޓީ ޔުނިޓް ގެ ސީނިއަރ ކޮންސަރވޭޝަން އޮފިސަރ ލީސާ ސަބްރީ ބައިވެރިވެފައިވެއެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގެ މަގްސަދަކީ ސީ.ބީ.ޑީ ގެ 5 ވަނަ އޯޕަން އެންޑެޑް ވަރކިން ގްރޫޕް ބައްދަލުވުމާއި އަދި މިއަހަރުގެ ސީ.ބީ.ޑީ ގެ ކޮންފަރެންސް އޮފް ދަ ޕާޓީސްގައި މަޝްވަރާކުރަން ޕޯސްޓް 2020 ގްލޯބަލް ފްރޭމްވަރކް އަށް މަޝްވަރާކުރުމެވެ.
- "އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑޭ ފޯ ބަޔޮލޮޖިކަލް ޑައިވަރސިޓީ" ގެ ދުވަހުގައި އާއްމުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން މީސްމީޑިއާގައި ކުއިޒެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ކުއިޒުގައި ރާއްޖެއިން ފެންނަ އެކިއެކި ދިރުންތަކާބެހޭ ސުވާލުތަކާއި މައުލޫމާތު ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. ކޮންމެ އަހަރެއްގައި ވެސް މި ދުވަސް ފާހަގަކުރަނީ 22 މާރިޗު ގައެވެ.

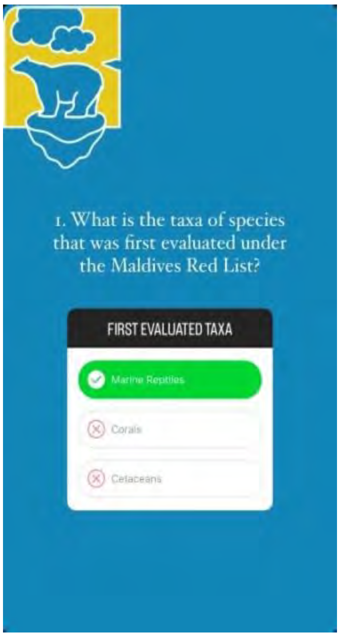
FIRST EVALUATED TAXA
Marine Reptiles
Corals
Cetaceans

1. What is the taxa of species that was first evaluated under the Maldives Red List?

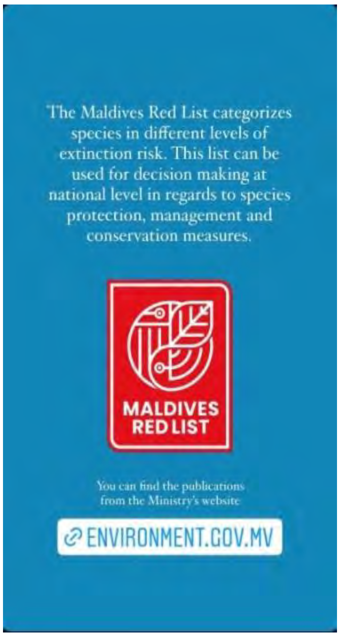
MALDIVES RED LIST
ENVIRONMENT.GOV.MV

The Maldives Red List categorizes species in different levels of extinction risk. This list can be used for decision making at national level in regards to species protection, management and conservation measures.

You can find the publications from the Ministry's website

TEST YOUR BIODIVERSITY KNOWLEDGE
BIODIVERSITY DAY 22 MAY

- މި އަހަރުގެ ތިމާވެށި ދުވަސް ފާހަގަ ކުރުމަށް 3 ޖޫން 2022 ގައި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ސްކޫލް ކުދިންނަށް ބޭއްވުނު ހޭލުންތެރި ކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރޭ ތަކެތީގެ ނަސްލުކެނޑިދާނެ ސެޝަނެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. އަދި ތިމާވެށި ދުވަހާ ގުޅިގެން ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ބޭއްވުނު "އޮންލީ ވަން އަރތް ފެސްޓިވަލް" ގެ ނަމުގައި ބޭއްވުނު ހަފްލާގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސްޓޯލްގައި ދިވެހިރާއްޖޭން ފެންނަ ދިރޭތަކެތީގެ ނަސްލުކެނޑިދާނެ ހޭލުންތެރިކަމުގެ ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

- ވާރލްޑް ސީ ޓާރޓަލް ޑޭ ގެ މުނާސަބަތާ ގުޅުވައިގެން ހާއްސަ ފޮޓޯގްރަފީގެ މުބާރާތެއް ބާއްވައިފި. މި މުބާރާތުގެ ބޭނުމަކީ، އާއްމުންގެ މެދުގައި ވެލާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މުހިންމުކަމުގެ ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން ވެލާތަކަށް ދިމާވެފައިވާ ނުރައްކާތައް ދެނެގަތުމެވެ. މި މުބާރާތުގެ 1 ވަނަ، 2 ވަނަ އަދި 3 ވަނަ އަށް އައި ފަރާތްތަކަށް ފައިސާގެ އިނާމު ހަވާލުކުރި، 16 ޖޫން 2022 ގައި މި މުބާރާތުގައި ބައިވެރިވި ފޮޓޯތަކަށް ހާއްސަކޮށް ބާއްވުނު ފޮޓޯ މައުރަޒުގައެވެ. 2 ދުވަހަށް ހުޅުވާލެވުނު ދިޔަ މި މައުރަޒު ބަލާލުމަށް ޒިޔާރަތްކުރި ފަރާތްތަކުން "އައްވާލީ އާޓް ސްޓޫޑިއޯ" ގެ ފަރާތުން ހަދިޔާ ކުރި ހާއްސަ އިނާމު ގެ ގުރުއަތުލުމެއް ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ. އަދި 16 ޖޫން ގައި ސްކޫލްތަކުގެ 4 - 6 ގެ ދަރިވަރުންނަށް މައުރަޒުގައި ހާއްސަ [illegible] ޕްރޮގްރާމެއް ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި އާޓިސްޓް ރިޔާޒް ޕްރޮޖެކްޓް، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޖެކްޓް ކޯޑިނޭޓަރ އާޒިނާ އަދި މިނިސްޓްރީގެ ފޮޓޯގްރާފަރ ސެޝަންތަކެއް ނަގައިދީފިއެވެ.

World Sea Turtle Day
Photography Exhibition

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ފެހިކަމާއި ގަސްގަހާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ދުވަހުގެ މުނާސަބަތުގައި ގަވާއިދު ވަނީ މިއަހަރުގެ ޖޫންމަހު ތަސްވީރުކޮށްފައެވެ. މި ގަވާއިދުން އަމަލުކުރަން ފަށާފައިވަނީ 04 ޖުލައި 2022 އިން ފެށިގެންނެވެ. މި ގަވާއިދާ ރަށްތަކުގެ ކައުންސިލްތަކުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ސީރީސް ޒޫމްގޮތުން ކުރިއަށްގެންދެވުނެވެ. މިގޮތުން ހއ، ހދ، ށ، ނ، ރ، ބ، ލ، ވ، މ، ފ، ދ، ތ، ލ، ގއ، ގދ، ޏ އަދި ސ އަތޮޅުގެ ރަށް/ސިޓީ ކައުންސިލްތަކަށް މި ގަވާއިދު ހުރިގޮތް ދަސްކޮށްދެވިފައެވެ.

- ކެންޔާގެ ނައިރޯބީގައި ބޭއްވި ކޮންވެންޝަން އޮން ބަޔޮލޮޖިކަލް ޑައިވަރސިޓީގެ 5 ވަނަ އޯޕަން އެންޑެޑް ވަރކިންގްގްރޫޕްގައި މިނިސްޓްރީގެ ބައޮޑައިވަރސިޓީ ޔުނިޓުގެ 2 ސީނިއަރ ކޮންސަރވޭޝަން އޮފިސަރުން ބައިވެރިވެއްޖެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ޖެނުއަރީ 2022 ގައި ބޭއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކޮންވެންޝަން އޮން ބަޔޮލޮޖިކަލް ޑައިވަރސިޓީގެ 15 ވަނަ ކޮންފަރަންސް އޮފް ދަ ޕާޓީސް އަށް ތައްޔާރުވުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު މަސައްކަތް ތަކުގައި ބައިވެރިވެއްޖެ.

Republic of Moldova
Republic of Korea
ugal
Philipp
Maldives

- އިންޓަރ ގަވަރމަންޓަލް ސައިންސް ޕޮލިސީ ޕްލެޓްފޯމް އޮން ބައޮޑައިވަރސިޓީ އެންޑް އިކޯސިސްޓަމް ސަރވިސަސްގެ 9 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ސީނިއަރ ކޮންސަރވޭޝަން އޮފިސަރ އިލްހާމް އަޙްމަދު މުބާރަކު ބައިވެރިވެއްޖެ. 3 - 9 ޖުލައި 2022 އަށް ޖަރުމަނުވިލާތުގެ ބޮންގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނު މިބައްދަލުވުމުގައި ދިރޭތަކެތީގެ ނަސްލު އަދި އޭގެ ސަބަބުން މާހައުލަށް ނިޒާމުތަކަށް ލިބޭ މަންފާތައް ވަޒަންކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

ipbes
Science and Policy for People and Nature
Original credentials issued by Head of State or Government or the Minister for Foreign Affairs
The 9th Plenary session
Plenary session
#IPBES

- ޔުނެސްކޯ އާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަނދަރުގެ ފުދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ތަޢާރަފުކުރުވުން ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންސެޕްޓާ ގުޅިގެން ޔުނެސްކޯ މިޝަން ހުއް 16 - 19 ޖުލައި އަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވެއެވެ. މިޝަންގެ މި ޒިޔާރަތުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮޖެކްޓް އާއި ގުޅޭ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނާއެކު ވަކިވަކި ބައްދަލުވުންތަކެއް ބާއްވާ އަދި 19 ވަނަ ދުވަހު ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންސެޕްޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް ސްޓޭކްހޯލްޑަރުން ވޯކްޝޮޕެއް ވެސް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސައިޓީސް ތަންފީޛުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުންނާއި ގާނޫނު ނަންބަރު 13/2022 ‘ނެތިދިއުމުގެ ބިރުހުރި ދިރޭ ތަކެތީގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވިޔަފާރި ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގާނޫނު’ އާބެހޭ ތަމްރީންކުރުމުގެ 3 ޕްރޮގްރާމެއް ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ގާނޫނަށް އަމަލު ކުރަން ފެށިގަތީ ވަނީ 20 އޮކްޓޫބަރު 2022 އިން ފެށިގެންނެވެ. މި ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސައިޓީސް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ކަސްޓަމްސްގެ އޮފިސަރުން ތަމްރީން ކުރުމެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވަނީ މާލެ ސިޓީ، (10 އޮގަސްޓް 2022)، އައްޑޫ ސިޓީ (28 ސެޕްޓެމްބަރު 2022) އަދި ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީ ގައެވެ. ކޮންމެ ޕްރޮގްރާމެއްގައި 30 ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުން ބައިވެރިވި އަދި ހުރިހާ އޮފިސަރުންނަށް ސެޓްފިކެޓް ހަވާލުކުރެވިފައެވެ.

CITES Training for Maldives Customs Service

CITES Training for
Maldives Customs Service

- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފެނާ ކަނަޑާ ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ކުރާ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން އޮފީސް ރިޕޯޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ނަމުން "ބަރބަލް ވޯކްޝޮޕް" އެއް މިނިސްޓްރީ އާއި ގެނައިވާ އޮޑިޓޯރިއަމުގައި 12 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ބޭއްވުނެވެ.

Development of subpopulations

- ސައުތު އޭޝިއާ ކޯޕަރޭޓިވް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮގްރާމްގެ ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ފުރަތަމަ ރީޖަނަލް ޓާސްކް ފޯސް މީޓިންގެ އޮން ބަޔޯޑައިވަރސިޓީ މެނޭޖްމަންޓް ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ބައިވެރިވިއެވެ. އަދި މި ބައްދަލުވުމުން ރާއްޖޭގައި ބޭއްވުމަށް އެހީތެރިވެދިނެވެ.
- އަދަރ އިފެކްޓިވް އޭރިއާ ބޭސްޑް ކޮންސަރވޭޝަން މެޝަރސް (އޯ.އީ.ސީ.އެމް) 13 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ލޯންޗުކޮށްފިއެވެ. މިއަހަރު ކޮންސެޕްޓް އޯ.އީ.ސީ.އެމްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުނު 3 ރިޒޯޓް [illegible] ހަވާލުކޮށްދެއްވީ މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާއެވެ. އަދި އޯ.އީ.ސީ.އެމް އަށް ހާއްސަ ލޯގޯ އިފްތިތާހުކޮށްދެއްވީ މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ޑރ. ޢަބްދުﷲ މައުސޫމްއެވެ. އޯ.އީ.ސީ.އެމް އަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާ ފިޔަވައި، އެސަރަހައްދުގެ [illegible] ، [illegible] [illegible] ކުރިއަރުވައިދޭނެއެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ މުއާހަދާއެއްކަމަށްވާ "ކޮންވެންޝަން އޮން އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރޭޑް އިން އެންޑޭންޖަރޑް ސްޕީޝީސް އޮފް ވައިލްޑް ފައުނާ އެންޑް ފްލޯރާ – ސައިޓީސް" ގެ 19 ވަނަ ކޮންފަރެންސް އޮފް ދަ ޕާޓީސް (ކޮޕް19) އަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން އޭޝިއާ ޕެސިފިކް ޤައުމުތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން 2 ދުވަހުގެ ވޯރކްޝޮޕެއް 25-26 ސެޕްޓެންބަރު 2022 ގައި ޝެރަޓަން މޯލްޑިވްސް ފުލް މޫން ރިސޯޓް އެންޑް ސްޕާ ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ހޯސްޓްކޮށް ބޭއްވުނެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ މިޤައުމާއި މަޖީގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ވިޔަފާރިއާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރުމާއި އަދި މި ދިރުންތަކަށް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މުހިންމުކަން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ބަދަހިކުރުމެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސައިޓީސް ތަންފީޒު ކުރުމާގުޅޭގޮތުން އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2022 'ނެތިދިއުމުގެ ބިރުހިފައިވާ ދިރޭ ތަކެތީގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ވިޔަފާރި ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޤާނޫނު' އަށް 20 އޮކްޓޫބަރު 2022 އިން ފެށިގެން އަމަލު ކުރަން ފެށުނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން، ސައިޓީސް ގައި ހިމެނޭ ދިރުންތަކާއި، ދިރުންތަކުގެ ބައިތަކާއި އަދި ދިރުންތަކުން އުފައްދާ ތަކެތި ނަގައިގަތުމާ ހަމައަށް، ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗާމެދު އަމަލުކުރަންވާނެ އުސޫލު އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެހިފާ ހަމައަށް، ރިޕޯޓިންގާއި އިދާރީ ބެލެހެއްޓުމާއި ބަޔަކާއި ކޮންޓްރޯލިންގ ޓްރޭސަބިލިޓީއާ މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަސްޓަމްސް އޮފިސަރުން، ދިރުންތަކުގެ ވަކިވަކިން ބެލުމުގެ އުޅޭން ކަރަންޓީން ހުރިހާގެ ސްޓޭންޑަރޑް އޮޕަރޭޓިންގ ޕްރޮސީޖަރ އާއެކު ބައްދަލުވުމެއް، 20 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައި ބޭއްވުނެވެ.

CONFISCATION

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރެޑް ލިސްޓުގެ ދަށުން ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ހިފައިވާ ދިރުންތަކުގެ ލިސްޓް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވެލާ ކަރަނބުގެ އެސެސްމަންޓްތައް ވަނީ ޕަބްލިޝްކޮށްފައެވެ. އަދި މުރަކަތަކުގެ އެސެސްމަންޓްތައް އެންމެ ފަހު ކުރަމުންދާއިރު ވޯކިންގްރޫޕް އެސެސްމަންޓްތަކުގެ މަސައްކަތް މިހާރުވެސް ދަނީ ކުރިއަށްދެވެ. ކުރިއަށް އެސެސްމަންޓްކުރަން ހުރި ދިރުންތަކުގެ ގްރޫޕްތަކުގެ ތެރޭގައި ރާއްޖޭގެ ގަސްގަހާގެހި، މިޔަރާއި މަހުގެ ބާވަތްތައް، ދޫނިތައް، ކަކުނި ޖާތީގެ ބާވަތްތައް، މަސްތަރާގެ ބާވަތްތައް، އަދި [illegible] އިންވަރޓިބްރޭޓްސް ހިމެނެއެވެ. އެގޮތުން އިތުރު [illegible] އެސެސްމަންޓްކުރުމަށް ތައްޔާރުވުމަށް ޓްރެއިނިންގް ގެ ދަށުން "ރެޑް ލިސްޓް ޓްރެއިނިންގ ވޯކްޝޮޕް" އެއް 23 - 26 ޑިސެމްބަރު 2022 އަށް ބާއްވާފައެވެ. މި ޓްރެއިނިންގައި އެކި މިނިސްޓްރީ ތަކާއި، އިދާރާ ތަކާއި އަދި އެން.ޖީ.އޯ ހިމެނޭ ގޮތަށް، 13 ބައިވެރިންނަށް ބައިވެރިވުމުގެ ސެޓުފިކެޓް ހަވާލު ކުރެވުނެވެ. ރެޑް ލިސްޓްގެ އަދި އެސެސްމަންޓްތައް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ވޯކިންގ ގްރޫޕްތަކުގެ އެކުލަވާލާފައިވާ މި ބައިވެރިން ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރެޑް ލިސްޓުގެ ދަށުން ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ހިފައިވާ ދިރުންތަކުގެ ލިސްޓް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުރަކަ ތަކުގެ އެސެސްމަންޓްތައް 26 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ޕަބްލިޝް ކުރެވިފައެވެ. 39 ބާވަތުގެ ކޯރަލް އެސެސްމަންޓްކުރުމުން އިރު، ނެތިދިއުމުގެ ހިރާސްގައި 23 ސްޕީޝީސް އިންތިހާ ނުރައްކާތެރިގައި، 6 ސްޕީޝީސް ނުރައްކާތެރިގައި، 7 ސްޕީޝީސް ނާޒުކު ހާލަތުގައި އަދި 3 ސްޕީޝީސް ބިރު ކުރިމަތިވާން ގޮތެއްގައި ވެއެވެ. މި ޕަބްލިކޭޝަންސްތައް މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުން ލިބެންހުންނާނެއެވެ.

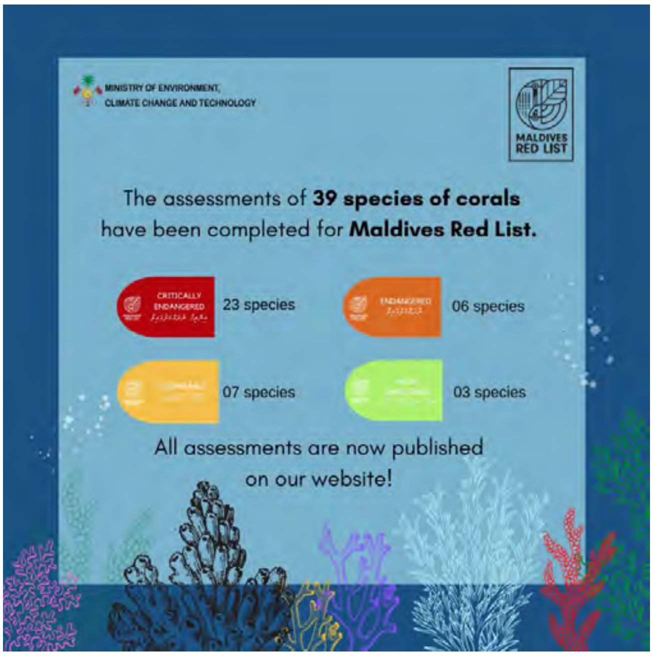

MINISTRY OF ENVIRONMENT, CLIMATE CHANGE AND TECHNOLOGY

MALDIVES RED LIST

The assessments of **39 species of corals** have been completed for **Maldives Red List.**

CRITICALLY ENDANGERED
23 species
ENDANGERED
06 species
07 species
03 species

All assessments are now published on our website!

- އިސްކަންދަރު ސްކޫލްގެ އެދުއްވުމުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއިން ފެންނަ ދިރޭތަކެތީގެ ނަސްލުތަކާއި އެތަކެތި ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކާގުޅޭގޮތުން އެ ސްކޫލްގެ ގްރޭޑް 6 އަދި 10ގެ 40 ދަރިވަރުންނަށް، ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ސެޝަން އެއް، 07 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

- ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރޭޑް އިން އެންޑޭންޖަރޑް ސްޕީޝީސް އޮފް ވައިލްޑް ފައުނާ އެންޑް ފްލޯރާ ގެ 19 ވަނަ ކޮންފަރެންސް އޮފް ދަ ޕާޓީސް ސައިޓީސްގެ އެޕެންޑިކްސް ތަކުގައި، އެކި ދިރުންތަކެއް ހިމެނުމަށް އެކި ގައުމުތަކުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅައެވެ. މި ޕްރޮޕޯޒަލްތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ވޯޓުދޭނެގޮތް ނިންމުމަށް، 08 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ސްޓޭކްހޯލްޑަރު ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒް، މެރިން ރިސޯސަސް އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރ، މޯލްޑިވްސް މެރިން ރިސަރޗް އިންސްޓިޓިއުޓް، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބައިވެރިވިއެވެ.

- ކޮންވެންޝަން އޮން އިންޓަނޭޝަނަލް ޓްރޭޑް އޮފް އެންޑޭންޖަރޑް ސްޕީޝީސް އޮފް ވައިލްޑް ފޯނާ އެންޑް ފްލޯރާ (ސައިޓީސް) ގެ އެޕެންޑިކްސް ގެ ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ކޯ-ސްޕޮންސާކޮށް ހުށަހެޅި 1 ސްޕީޝީސް (ރިކުއިމް ޝާރކްސް) ހިމެނިފައިވެއެވެ. އަދި ޕެނަމާގައި 14 - 25 ނޮވެންބަރު 2022 އަށް ކުރިއަށް ދިޔަ ސައިޓީސް ކޮޕް ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑެލިގޭޝަނުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ބައިވެރިވިއެވެ.

CITES
COP 19
Conferencia Mundial sobre la Vida Silvestre
PANAMÁ
2022

- ޑިސެމްބަރު 3 އިން 19 އަށް ކުރިއަށް ދިޔަ ކޮންވެންޝަން އޮން ބަޔޮލޮޖިކަލް ޑައިވާސިޓީއަން (ސީ.ބީ.ޑީ) ގެ 15ވަނަ ކޮންފަރަންސް ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑެލިގޭޝަނުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ބައިވެރިވިއެވެ.

2020 UN BIODIVERSITY CONFERENCE
COP 15 - CP/MOP10 - NP/MOP4
Ecological Civilization-Building a Shared Future for All Life on Earth
KUNMING · CHINA

- ނޫރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމްގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ މެރިން ސްޕޭޝަލް ޕްލޭންއަން މި މިނިސްޓްރީން ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުންނެވެ. މިގޮތުން މި މިނިސްޓްރީގެ 2 މުވައްޒަފުން މެރިން ސްޕޭޝަލް ޕްލޭނިންގ ކޯއޯޑިނޭޓަރސް ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތް ކުރަމުންދެއެވެ. މިހާތަނަށް ރާއްޖޭގެ

އިޤްތިސާދީ ޒޯން ތެރޭގައިވާ އޮފްޝޯ ސަރަހައްދު ތަކުގައި ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުތަކެއް އެކުލަވާލުމަށް ހިޔާލުން ދެފަރާތުން ކޮމިޓީ ކުރުމާއި ނޯޓޭކް ޒޯން ގާއިމުކުރުން ސަރަހައްދުތަކަށް ހިޔާލު ފާޅުކުރެވުނުގެ މަސައްކަތް ވަނީ ކުރެވިފައެވެ.

3.5 ކެމިކަލްސް އެންޑް އެއަރ ކޮލިޓީ

- ޔޫ.އެސް.އޭ.އައި.ޑީގެ ދަރުމަން ކުރިއަށް ގެންދާ، ވައިގެ ސާފު މިންވަރު ބެލުމުގެ ނިޒާމް ޤާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫއު އަމަލީ ގޮތުން ފެށުނު ރަސްމިއްޔާތު ވަނީ 21 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ސ. ގަމުގައި ބާއްވާފައެވެ. މި މަސައްކަތް ފުރުމުގެ ގޮތުން، "ލޯ-ކޮސްޓް އެއަރ ކޮލިޓީ މޮނިޓަރިންގ ސެންސަރ" ވަނީ އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގައި ޤާއިމުކޮށްފައެވެ. މި ސެންސަރ އަޅާ ޖަހަމުން ބެޓެރީ އެއް ކަމަށްވާ "IQAir" ގެ "AirVisual Outdoor" ގެ ކޮމިއުނިޓީ އެއަރ ކޮލިޓީ މޮނިޓަރއެވެ. މި ސެންސަރގެ ޒަރިއްޔާއިން މޮނިޓަރ ކުރާ ޕެރެމީޓަރސް ތަކަކީ PM1, PM2·5, PM10, Temperature, Humidity, CO2 އެވެ. ވައިގެ ސާފު މިންވަރު ބަލާ ސެންސަރ ޤާއިމުކުރަން ރާވާފައިވާ ރަށްތަކަކީ ސ. ހިތަދޫ، ޏ. ފުވައްމުލައް، ގދ. ތިނަދޫ، ލ. ގަން، ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ކ. މާލެ، ކ. ހުޅުމާލެ، ޅ. ނައިފަރު، ށ. ފުނަދޫ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި (ޖުމްލަ 10)ގައެވެ. މިގޮތުން، މިހާތަނަށް 8 ސެންސަރ ވަނީ ޤާއިމުކޮށްފައެވެ. އެއީ ސ. ހިތަދޫ، ޏ. ފުވައްމުލައް، ގދ. ތިނަދޫ، ލ. ގަން، ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ޅ. ނައިފަރު، ށ. ފުނަދޫ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށިގައެވެ. މި މަޝްރޫއުގެ އަމާޒަކީ މިހާރު ދިރާސާކުރެވިފައިވާ އަށް ޑޭޓާ ލިބޭނެ ރަށްތަކުން ގެނައުމުގެ އިތުރުން، އާންމުންގެ ދުވަހުގެ މިކަމާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އިތުރުކުރުމެވެ. މި ޑޭޓާ، މޮބައިލް ފޯނު އަދި އައި.ކިއު.އެއަރގެ ވެބްސައިޓުގެ ޒަރިއްޔާއިން އާންމުންނަށް ލިބިގެންދާނެއެވެ.

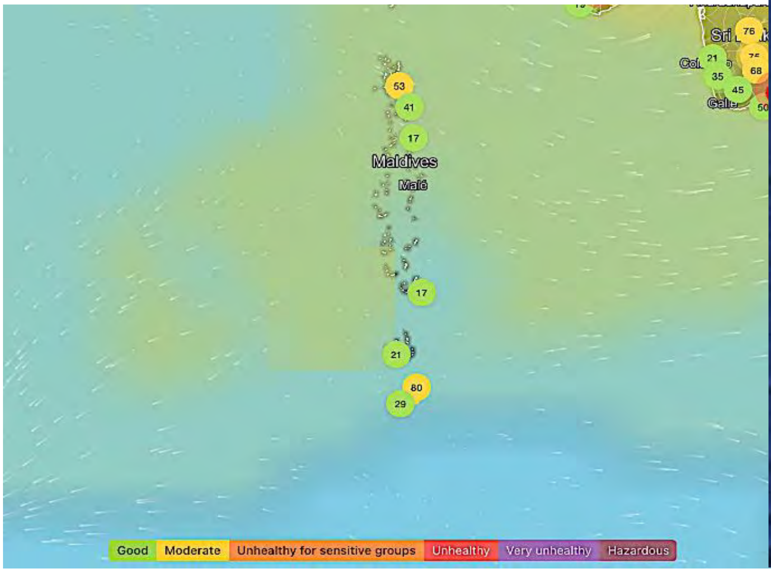
53
41
17
Maldives
Malé
17
21
80
29
Sri Lanka
Galle
76
21
68
35
45
50
Good
Moderate
Unhealthy for sensitive groups
Unhealthy
Very unhealthy
Hazardous

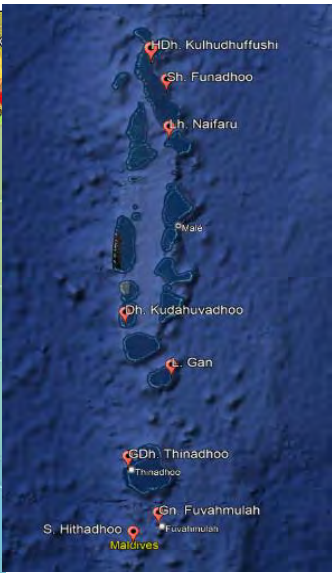
HDh. Kulhudhuffushi
Sh. Funadhoo
Lh. Naifaru
Male
Dh. Kudahuvadhoo
L. Gan
GDh. Thinadhoo
Thinadhoo
Gn. Fuvahmulah
Fuvahmulah
S. Hithadhoo
Maldives

FUVAHMULAH CITY COUNCIL

- ދިވެހިރާއްޖެއިން ކްލައިމެޓް އެންޑް ކްލީން އެއަރ ކޯލިޝަން (ސީ.ސީ.އޭ.ސީ)އަށް ހިއްސާވެރިވާ ޝޯޓް-ލިވްޑް ކްލައިމެޓް ޕޮލިއުޓަންޓްސް (އެސް.އެލް.ސީ.ޕީ) މިޓިގޭޝަން މެޝަރސްގެ އެކްސްޕޯޝަން އަދި އިންޓެގްރޭޓެޑް އެސެސްމަންޓް ދިވެހިރާއްޖޭއަށް މިހާރު ވަނީ ފަންޑިންގ ހަމަޖެހިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ގްރީން-ހައުސް ގޭސް، އެސް.އެލް.ސީ.ޕީ އަދި އެއަރ ޕޮލިއުޓަންޓްސް މިޓިގޭޓް ކުރުމަށް ޕްލޭނިންގ ހިންގުމަށް ވަނީ ހަމަޖެހިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް އަދި ފުރިހަމަ ނުވި ކަމުގައިވިޔަސް، މި މަސައްކަތުގެ ޕްރޮޕޯސަލް ޑިވެލޮޕްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ސީ.ސީ.އޭ.ސީއިން ދަނީ ކުރިއަށް ގެންދަމުންނެވެ. މީގެ އިތުރުން، ސީ.ސީ.އޭ.ސީއިން މިއަހަރު އިސްނަގައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކޮމްޕެޓިޝަން ގްރޫޕް ކަމަށްވާ ސްޓޭކްހޯލްޑަރސް ކަމިއުނިޓީ ޕްލެޓްފޯމް "ކާރބަން ހަބް" ގެ ކޯ-ކްރިއޭޝަން ގްރޫޕުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ދަނީ ހަރަކާތްތެރި ވަމުންނެވެ.
- "މާލެ ޑިކްލަރޭޝަން އޮން ކޮންޓްރޯލް އެންޑް ޕްރިވެންޝަން އޮފް އެއަރ ޕޮލިއުޝަން އެންޑް އިޓްސް ލައިކްލީ ޓްރާންސްބައުންޑަރީ އިފެކްޓްސް ފޯ ސައުތު އޭޝިއާ" ގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓްގެ ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގ ކޮމްޕޯނަންޓްގެ ދަށުން، މާލެ ޑިކްލަރޭޝަންގެ މެމްބަރ ޤައުމުތަކަށް ހާއްސަކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ޓްރެއިނިންގގައި، މިނިސްޓްރީ އަދި އީ.ޕީ.އޭ ގެ ފަރާތުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. 5 ދުވަހުގެ މި ޓްރެއިނިންގ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވަނީ ތައިލެންޑުގެ އޭޝިއަން އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ޓެކްނޮލޮޖީގައެވެ. މި ޓްރެއިނިންގގެ މައިގަނޑު މަގްސަދަކީ ވައިގެ ސާފު މިންވަރު ބެލެހެއްޓުމަށް ޓެކްނިކަލް ހުނަރުތައް ކުރިއެރުވުމާއި، ސަރަހައްދީ ގައުމުތަކުގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމެވެ. މިގޮތުން، މި ޓްރެއިނިންގގެ ތެރެއިން ވައިގެ ސާފު މިންވަރު ބެލެހެއްޓުމުގެ ސިސްޓަމްތަކާއި، ޑޭޓާ ޝެއާރކުރުމާއި ގުޅޭ، ވައިގެ ސާފު މިންވަރު މޮނިޓަރކުރާ އާލާތްތައް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ހިއްސާކުރެވިގެން ދިޔައެވެ.

Air Quality Monitoring facilities in the Maldives
INSTITUTE OF TECHNOLOGY

- 11 އޮކްޓޯބަރު - 12 އޮކްޓޯބަރު 2022 އަށް ބެންކޮކްގައި ބޭއްވުނު ފުރަތަމަ ޓާސްކް-ފޯސް ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމަކީ 2023 ވަނަ އަހަރު ބޭއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ފޯރަމް އިވެންޓްގެ ސްޓިއަރިންގ ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގެ މަގްސަދަކީ ބައިނަލްއަގުވާމީ ފޯރަމްތަކުގައި ވައިގެ ސާފުކަން ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރަމުން ގެންދާ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަރުވައި، ބައިނަލްއަގުވާމީ ގުޅުން ބަދަހިކުރުމެވެ. މި ފޯރަމްއަކީ ޖަޕާނާއި ތައިލޭންޑުގެ ސަރުކާރުތަކުން އެއް ގޮތަށް މަސައްކަތް ކޮށްގެން ބާއްވާ ކޮންފަރެންސެކެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ޔޫ.އެން.އީ.ޕީގެ ޖަޕާނު ގައުމުތަކާއި، ބޭސްކަން ފޭސްމަތާއި ސައިންސްޓިފިކް ބޭރުގެ މަސައްކަތް

ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތް މަޝްވަރާ ކުރެވިގެންދިޔައެވެ. މީގެ އިތުރުން ޕޮލިސީ-ހާއްބަ، ޓެކްނިކަލް އަދި ސައިންޓިފިކް މަޢުލޫމަތަށް ބިނާކޮށްގެން އެކި ފަރާތްތަކުން ވަނީ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ހިއްސާކޮށްދީފައެވެ.

- ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަންގެ ކަންޓްރީ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މި އަހަރު ވަނީ 2 ކޮންޓިނިއުއަސް އެއަރ ކޮލިޓީ މޮނިޓަރިންގ ސްޓޭޝަން ހަދިޔާ ކޮށްފައެވެ. މި ސްޓޭޝަންތަކަކީ އެގްޒާމްޕަލް އެއަރ ކޮލިޓީ މޮނިޓަރިންގ ސިސްޓަމްގެ ބާވަތްތަކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދި މި ފެންވަރުގެ ސްޓޭޝަނެއް ގާއިމުކުރެވިފައި ނުވާތީ [illegible] މިނިސްޓްރީން މި ސްޓޭޝަން އިންސްޓޯލްކުރުމުގެ މަސައްކަތް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިއަށް ގެންދަމުންނެވެ. މި ސްޓޭޝަންތަކުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވައިގެ ސާފު މިންވަރު މޮނިޓަރކުރެވޭނެ ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ލިބިގެންދާނެއެވެ.

- ގްލޯބަލް އެންވަޔަރަންމަންޓް ފެސިލިޓީގެ 7ވަނަ ފިރުވަރީގެ ދަށުން "ކެމިކަލްސް އެންޑް ވޭސްޓް" މެނޭޖްމަންޓްގެ ސެކްޓަރއަން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިފައިވާ އެހީގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާ އައިލެންޑްސް ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަމަލީ މަސައްކަތް 2022 ވަނަ އަހަރު ވަނީ ފެށިފައެވެ. މި މަޝްރޫޢަކީ 3 އަހަރުގެ މުއްދަތަކަށް ރާވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ 1.8 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ މަޝްރޫއެކެވެ. އަދި މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދާ "އެލިމިނޭޝަން ޕާސިސްޓަންޓް އޯގަނިކް ޕޮލިއުޓަންޓްސް ޕޮޕް ތަ ސައުންޑް މެނޭޖްމަންޓް އޮފް ކެމިކަލްސް" މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އަދުބަކުތަކާއި ގުޅިފައިވާ މަޝްރޫޢުތަކެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ތެރެއިން، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދިމާވެފައިވާ ކެމިކަލް އަދި ވޭސްޓް ޕޮލިއުޝަންގެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވިގެންދާނެއެވެ.

EE-AQMS-
210
E&E
SOLUTIONS
Air Quality Monitor Station

މި އަހަރުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން، މި މަޝްރޫޢުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮމިޓީ އެކުލަވާލުމާއި މި އަހަރުގެ ދުރުމުއްދަތު ދިރާސާކުރުމުގެ ދުވަހުގެ ރަސްމިއްޔާތުގައި ވަނީ ސްޓާޓުކުރެވިފައެވެ. މީގެ އިތުރުން، މި މަޝްރޫޢުގެ އަހަރީ ވޯކް ޕްލޭން އަދި ބަޖެޓްވަނީ ތައްޔާރުކޮށް، ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭން ހުށަހަޅާފައެވެ. މީގެ އިތުރުން، މި އަހަރު ކުރަން ރާވާފައިވާ އިތުރު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި، މަޝްރޫޢުގެ އިންސެޕްޝަން ވޯކްޝޮޕް ބޭއްވުމާއި، ކަސްޓަމްސް އަދި ފޯކަލް ޕޮއިންޓުން ހިމެނޭ ޓެކްނިކަލް ކޮމިޓީ އެކުލަވާލުމާއި، ޓްރެއިނިންގް ޕްރޮގްރާމުގެ ވޯކްޝޮޕް ކުރިއަށް ގެންދިއުން ހިމެނެއެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ބާސެލް، ރޮޓަޑޭމް އަދި ސްޓޮކްހޯމް ކޮންވެންޝަންސްގެ ބާސެލް ކޮންވެންޝަންގެ 15 ވަނަ ކޮޕް، ރޮޓަޑޭމް ކޮންވެންޝަންގެ 10 ވަނަ ކޮޕް، އަދި ސްޓޮކްހޯމް ކޮންވެންޝަންގެ 10 ވަނަ ކޮޕްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަރާތުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ދިޔައީ 17-6 ޖޫން 2022 ގައި ޖެނީވާ، ސްވިޓްޒަލޭންޑުގައެވެ. މި ބައްދަލުވުންތަކުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީގެ ފަރާތުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ބައްދަލުވުންތަކުގެ ތެރޭގައި މަޝްވަރާކުރެވުނު މުހިންމު އެއް ކަމެއް ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވިދާނީ ސްމޯލް އައިލެންޑް ޑިވެލޮޕިންގ ސްޓޭޓްސް ގްރޫޕް ބީ.އާރު.އެސް ކޮންވެންޝަންސް ތެރޭގައި ގާއިމުކުރެވުނުކަމެވެ.

MALDIVES
GUYANA

SECRETARIAT - KEN

GCRF
UKRI
Second Sub-Regional Workshop on
South Asian Nitrogen Policy
South Asian Nitrogen Hub

- ދިވެހިރާއްޖެއިން ބާލީގައި ކުރިއަށް ދިޔަ މިނަމާޓާ ކޮންވެންޝަނުގެ 4 ވަނަ ކޮންފަރެންސް އޮފް ޕާޓީސްގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. 5 ދުވަހުގެ މި ބައްދަލުވުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައި ވަނީ "އޮބްސަރވަރ"ގެ ހައިސިއްޔަތުން ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، މި ބައްދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚިޔާލުފާޅުކުރުން މަގުފަހިވެގެންދިޔަ މަޝްވަރާތަކުގައި

ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. ޔޫކޭ ރިސާރޗް އެންޑް އިނޮވޭޝަން (ޔޫ.ކޭ.އާރ.އައި) އިން ފަންޑް ކޮށްގެން ކުރިއަން މި މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ރީޖަނަލް ރިޕޯޓް އޮން "ނައިޓްރޮޖަން ޕޮލިއުޝަން އިން ސައުތު އޭޝިއާ: ސައިންޓިފިކް އެވިޑެންސް ކަރަންޓް އިނިޝިއޭޓިވްސް އެންޑް ޕޮލިސީ ރެސްޕޮންސަސް" ވަނީ މި މަސައްކަތުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ލޯންޗްކޮށްފައެވެ. މީގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖެއިން މިހާރު ތައްޔާރުކުރަމުންދާ [illegible] ނައިޓްރޮޖަން [illegible] މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުން ވަނީ ކޮމެންޓް ހުށަހަޅާފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ބައްދަލުވުމުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއިން ތައްޔާރުކުރަމުން [illegible] ނޭޝަނަލް އެކްޝަން ޕްލޭން އޮން ސަސްޓެއިނަބަލް ނައިޓްރޮޖަން މެނޭޖްމަންޓް [illegible] މައުލޫމާތު މިނިސްޓްރީން ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.

COP-4 INDONESIA
CONVENTION ON MERCURY
#MAKE MERCURY HISTORY
Distinguished delegates.
Please do not change the order of seating by moving nameplates.
The order of seating has been preprogrammed into the conference system.
Thank you
PERU
SWITZERLAND

- ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ސްޓޮކްހޯމް ކޮންވެންޝަން އޮން ޕާސިސްޓެންޓް އޯގަނިކް ޕޮލިއުޓަންޓްސްގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ތައްޔާރުކުރަމުންދާ ނޭޝަނަލް އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން ޕްލޭން [illegible]

3.6 ކޯސްޓަލް ޒޯން

- ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ގޮނޑުދޮށަށް އަންނަ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ އިތުރުން ކައުންސިލްތަކުން ލިބެމުންދާ މަޢުލޫމާތަށް ބިނާކޮށް އަރައްކަލުގެ މެޕްތައް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި 2023 ގެ ނިޔަލަށް ރާއްޖޭގެ 86 (45 އިންސައްތަ) ރަށެއްގެ އައްސޭރިފަށުގެ މަޢުލޫމާތު ގޫގުލް އާތު ބޭނުންކޮށްގެން ހޯދާފައިވެއެވެ. އަދި މީގެ ތެރެއިން 77 (40 އިންސައްތަ) ރަށެއްގެ އަރައްކަލުގެ މެޕްތައް އެކުލަވާލާފައިވެއެވެ. މި މެޕްތަކުގައި ރަށުން ގިރާފައިވާ ސަރަހައްދުތައް ފާހަގަވެއެވެ. އަދި ކައުންސިލްތަކުން އެއްކުރެވުނު މަޢުލޫމާތުތަކުން އުދައަރަމުންދާ ސަރަހައްދުތަކެއް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

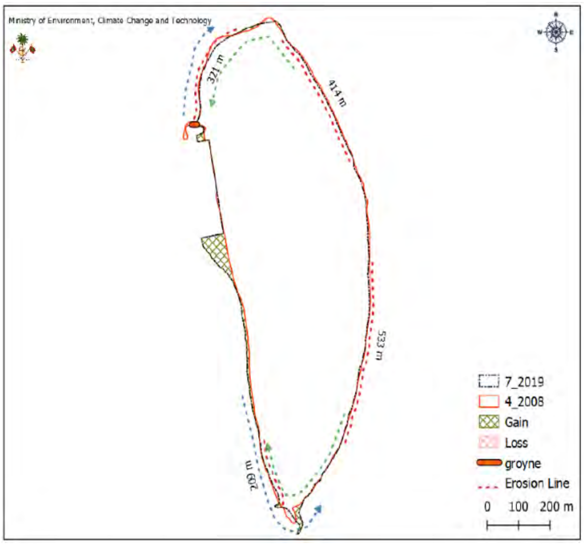
Ministry of Environment, Climate Change and Technology
371 m
414 m
533 m
209 m
7_2019
4_2008
Gain
Loss
groyne
Erosion Line
0 100 200 m

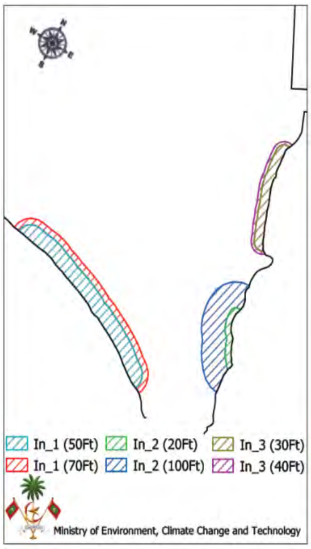
In_1 (50Ft)
In_1 (70Ft)
In_2 (20Ft)
In_2 (100Ft)
In_3 (30Ft)
In_3 (40Ft)
Ministry of Environment, Climate Change and Technology

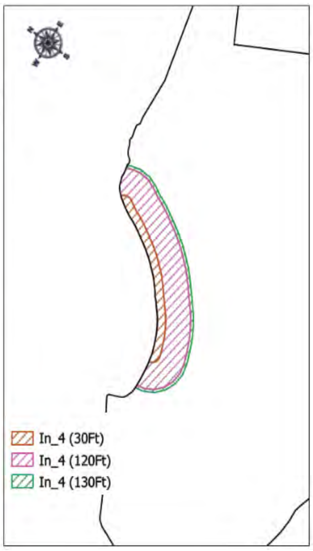
In_4 (30Ft)
In_4 (120Ft)
In_4 (130Ft)

▪ [illegible]

Secretariat of the Hadhdhunmathi Fonadhoo Council

ނުވެނުސް ތަނުގެ ގޯނޑުދޮން ހިމާޔަތްކުރުވުމުގެ މަސައްކަތާބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ބޭއްވުނު ޖަލްސާގައި އެގޮތުން ބައިވެރިވެވުނެވެ. އެގޮތުން، މި މަޝްވަރާގައި ބައިވެރި މަސައްކަތްކުރާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ފޭސް ކުރިއަށްދާގޮތް ދީފައިވާނެ އެހެން ތަނުގެ ގޯނޑުދޮން ބަދަލުކުރާނެ ގޮތްތައް (ޑިޒައިން ޕްލޭން) ހުށަހަޅައި ފޭސް އެކުލަވާލުން ހިމެނެއެވެ.

3.7 އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑޭ އޮފް ޕަރސަންސް ވިތް ޑިސެބިލިޓީޒް ކޮމިޝަން ހޯދަމުން ދާ މަސައްކަތް (އިންޑިޔާ މަސްދޫ)

- އިންޑިޔާ މަސްދޫގެ ވަޒީރާއި ކުރިމަތީގެ ގޮތުން ލުއި ބާރުތަކުގެ ބައްދަލުވުމަކީ ހަރަކާތް އަތޮޅު ކައުންސިލުގެ ފުރުސަތުތައް ބައްލަވައިލެއްވުމަށް 2021ގެ ނޮވެމްބަރުގައި ވ. ފެށިގެން ބޭއްވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މުހިންމު އެއް ސަބަބަކީ ފިރި އިންޓަނޭޝަނަލް، ކޮމިޝަން ވަޒީރާ އިންސާފު ވުން ޖެހޭ. އަބްދުﷲ ނަސީމް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވެ.

- ލާމު އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ތިމާވެށީގެ ކަންކަމުގައި ހޭލުންތެރިކަން ހުރި މިންވަރާއި، ގެންގުޅޭ ވިސްނުންތަކާއި، އާދަކާދައާއި ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ހޯދައި ބޭސްލައިނެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ކުރު ސަރވޭއެއް ލާމު އަތޮޅުގެ 10 ރަށެއްގައި 2022 ގެ ފެބްރުއަރީ 1 އިން 10 އަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ސާރވޭގައި 1000 އަށް ވުރެ ގިނަ ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން މައުލޫމާތު ހޯދުނެވެ.

- ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ތަޖުރިބާ ލާމު އަތޮޅުގެ ކައުންސިލްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އައްޑޫ އަދި ފުވައްމުލަކުގެ [illegible] [illegible] ހިމެނޭ ނޭޗަރ ޕާކްތަކަށް ލާމު އަތޮޅުގެ ކައުންސިލްތަކުގެ މެމްބަރުންނާއި 7 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ދަތުރެއް ކުރެވުނެވެ. މި ދަތުރުގައި އައްޑޫ އަދި ފުވައްމުލަކުގެ ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާއި، ނޭޗަރ ޕާކު ހިންގާ ބަޔަކާއި ޒިޔާރަތްކޮށް ބައްދަލުވުންތަކެއް ބާއްވައި ލާމު އަތޮޅުގައި މި ކަންކަން [illegible] ކުރެވޭނޭ ގޮތްތަކާމެދު މަޝްވަރާ ކުރެވުނެވެ.

- އެންދެރި މަޝްރޫޢުގެ މައުލޫމާތު ދިނުމަށްޓަކައި ޕްރޮޖެކްޓް ސެންސިބިލައިޒޭޝަން ދަތުރުތަކެއް ދެ ބުރަކަށް ބާއްވައިގެން 2022 ގެ ފެބްރުއަރީ އަދި މާރިޗު މަހު ލާމު އަތޮޅުގެ ހުރިހާ ރަށަކަށް ކުރެވުނެވެ. މި ދަތުރުތަކުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ޓީމުން ކޮންމެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލާއި، އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއާއި އާންމު ރައްޔިތުންނާއި ބައްދަލުކޮށް މަޝްރޫޢުގެ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކާއި ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ހިއްސާކުރެވިއްޖެ.

ހައްދުންމަތީ އިސްދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ
SECRETARIAT OF THE HADHDHUNMATHI ISDHOO COUNCIL
ENDhERI

- 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހު ލާމު އަތޮޅުގައި އެންދެރި މަޝްރޫޢުގެ ފަރާތުން ހިންގި ތިމާވެށީގެ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ހޭލުންތެރިކަން ހުރި މިންވަރާއި، ގެންގުޅޭ ވިސްނުންތަކާއި، އާދަކާދައާއި ބެހޭ ކުރު ސަރވޭގެ މައުލޫމާތުތަކުގެ ދިރާސާކޮށް އޭގެ ހޯދުންތަކުގެ މައްޗަށް ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް 2022 ގެ މާރިޗުގައި ޝާއިޢުކުރެވުނެވެ.

KAP Findings Report

Environmental Knowledge, Attitude and Practices Survey in Laamu Atoll

2022

- ލާމު އަތޮޅުގެ ތިމާވެށީގެ ގޮތުން މުހިންމު ހަ ސަރަހައްދެއް ހިމާޔަތްކުރުމާއި ގުޅިގެން މި ސަރަހައްދުތަކުގެ ހާއްސަ ސިފަތަކާއި، މި ސަރަހައްދުތަކަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަންނާނެ ބަދަލުތަކާބެހޭގޮތުން މި ސަރަހައްދުތަކަށް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް މައުލޫމާތު ދިނުމުގެ މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމެއް 2022ގެ މާރިޗުގައި ފޮނަދޫގައި ބޭއްވުނެވެ.

- އެންދެރި މަޝްރޫޢާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތާއި، ލާމު އަތޮޅުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ތިމާވެށީގެ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސްކޫލުތަކުގެ ދަރިވަރުންނަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށްޓަކައި އަތޮޅުގެ ސާނަވީ ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުގެ ދަރިވަރުންނަށް ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް 2022ގެ އެޕްރީލް އަދި މާރިޗު މަހު ހިންގުނެވެ.

- ތިމާވެށި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ހިންގުމަށް އެންދެރި މަޝްރޫޢުގެ ފަރާތުން ދޭ ކުދި މާލީ އެހީ (ސްމޯލް ގްރާންޓްސް) އާ ބެހޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ލ. ފޮނަދޫގައި މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމެއް 2022 ގެ މެއި މަހު ބޭއްވުނެވެ.

- ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ތަޖުރިބާ ލާމު އަތޮޅުގެ ކައުންސިލްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އައްޑޫ އަދި ފުވައްމުލަކުގެ [illegible] ލާމު އަތޮޅުގެ ކައުންސިލްތަކާއި އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީތަކުގެ މެމްބަރުންނާއެކު ޖޫން 2022 ގައި ދަތުރެއް ކުރެވުނެވެ. މި ދަތުރުގައިވެސް އައްޑޫ އަދި ފުވައްމުލަކުގެ ސިޓީ

ކައުންސިލާއި، ނޫކަރ ޓޫރު ހިންގާ ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކާއެކު ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވައި ލާމު އަތޮޅުގައި މި ކަންކަން ހަރުދަނާ ކުރެވޭނޭ ގޮތްތަކާމެދު މަޝްވަރާ ކުރެވުނެވެ.

FUVAHMULAH CITY COUNCIL

އެންޑެރި މަޝްރޫޢުގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އެންޑް ސޯޝަލް މެނޭޖްމަންޓް ފްރޭމްވަރކާ ބެހޭގޮތުން މައުލޫމާތު ދިނުމުގެ މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމެއް 2022 ގެ ސެޕްޓެމްބަރުގައި ށ. ފުނަދޫގައި ބޭއްވުނެވެ.

- ލާމު އަތޮޅުގައި ކުރިއަށްދާ އަންނަނިވި މަސައްކަތްތަކާ ނުވަތަ ދިރާސާތަކާ ގުޅޭ ރިޕޯޓް ޝާއިޢުކުރެވުނެވެ.
  - ލާމު އަތޮޅުގައި ކުރި ނަރުދާމާގެ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާގޮތް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ކުރެވުނު ދިރާސާގެ މައްޗަށް ނެރުނު ބޭސްލައިން ރިޕޯޓް.
  - ލާމު އަތޮޅުގެ ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދު ތަކުގެ އިންތިޒާމް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ ޚުލާސާ ރިޕޯޓް.
  - ލ. މާވަށުގެ ކޮމިއުނިޓީ ސަރަހައްދުގައި ކުރެވުނު ދިރާސާއާއި، އިން ކަނޑައެޅުނު މަސައްކަތުގެ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް.
  - ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން އެ ސަރަހައްދުގެ މަސްވެރިކަމާއި ފަރާތްތަކަށް މައުލޫމާތު ދިނުމަށް ބޭއްވުނު މަޝްވަރާ ވޯކްޝޮޕްގެ ރިޕޯޓް.

- އެންޑެރި މަޝްވަރާގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އެންޑް ސޯޝަލް މެނޭޖްމަންޓް ފްރޭމްވަރކް.
- އައްޑޫ އަދި ފުވައްމުލަކުގެ ނޭޗަރ ޕާކު އަދި ކަނޑުގެ ސަރަހައްދު ބަލަހައްޓަމުންދާ ގޮތާބެހޭގޮތުން ތަޖުރިބާ ހާސިލުކުރުމަށް ކުރި ދަތުރުތަކުގެ ރިޕޯޓް.

3.8 އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕޮލިސީ އެންޑް މަލްޓިލެޓްރަލް އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އެގްރީމަންޓްސް

- "ސްޓްރެންތަނިންގް އެކްޝަން ފޯ ނޭޗަރ ޓު އެޗީވް ދަ ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ގޯލްސް" މި ޝިއާރުގެ ދަށުން، ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮގްރާމް (ޔުނެޕް) އިން އިންތިޒާމުކުރެއްވި ކެނިޔާގެ ވެރިރަށް ނައިރޯބީގައި ފެބްރުއަރީ މަހުގެ 28 އިން މާރިޗު މަހުގެ 02 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ބޭއްވުނު ދެވަނަ ބައި ފަސްވަނަ ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އެންވަޔަރަންމަންޓް އެސެމްބްލީ (ޔުނެއާ 5.2) ދިވެހިރާއްޖެއިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި އެސެމްބްލީއަކީ "ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެޖެންޑާ 2030" ގެ ލަނޑުދަނޑިތަކުގެ ތެރެއިން ހިމެނޭ ތިމާވެށްޓާއި ގުޅޭ ކަންކަން ހާސިލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ދުރުފުރާ ކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭ ފުރުޞަތެކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަފުދުން ސްޓޭޓްމަންޓް އެއް ދެއްވުމުން، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު ވަނީ ތިމާވެށްޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތައް ފާހަގަކުރައްވާ ހިއްސާކުރައްވާފައެވެ. މިގޮތުން ޚާއްޞަގޮތުން ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތައް ގާއިމުކުރުމަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތާއި އެއްފަދައިން ބޯހިޔާވަހިކަމާއި ކުރިއެރުވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކަށް އަލި އަޅުވާލައްވާފައެވެ.

- ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮގްރާމަށް 50 އަހަރު ފުރުމާ ގުޅިގެން ކެނިޔާގެ ވެރިރަށް ނައިރޯބީގައި މާރިޗު މަހުގެ 03 ން 04 އަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ޔުނެޕް@50 ބައްދަލުވުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވަނީ ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަން އެންވަޔަރަންމަންޓް އެސެމްބްލީގެ ތެރެއިންނެވެ.

- ސްޓޮކްހޯމް+50: އަ ހެލްދީ ޕްލެނެޓް ފޯ ދަ ޕްރޮސްޕެރިޓީ އޮފް އޯލް- އަވަރ އޮޕަރޗުނިޓީ، މި ޝިއާރުގެ މަތީގައި ބައްދަލުވުން މި ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝަޒުނާ، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ހުސައިން ނަސީމް އަދި ޕްރޮޖެކްޓް ޑައިރެކްޓަރ ހަސަން އަޙްމަދު ވަނީ ބައިވެރިވެވަޑައިގެންފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ޕްލެނަރީ ސެޝަންގެ އިތުރުން ލީޑަރޝިޕް ޑައިލޮގްގެ ތެރެއިން ސެޝަންސްތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ފުރަތަމަ ޑައިލޮގް، "ރިފްލެކްޓިންގ އޮން ދަ އާރޖެންސީ ޓު އެކްޓް ފޯ އަ ހެލްދީ ޕްލެނެޓް އެންޑް ޕްރޮސްޕެރިޓީ އޮފް އޯލް" ގައި ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުން މިނިސްޓަރ ޝަޒުނާ ފާހަގަކުރެއްވީ، 1972 ވަނަ އަހަރު ބޭއްވުނު އ.ދ.ގެ ކޮންފަރެންސް އޮން ހިއުމަން އެންޑް

އެންވަޔަރަމަންޓަށް 50 އަހަރު ފުރިހަމަވީއިރު ތިމާވެށި ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ހައްލުތަކެއް ހާސިލުކުރުމަށް އެކުގައި މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ.

Waste vision in the long run? What kind of
nd support that are needed to make sure such a
eholders and citizens and be implemented
STOCKHOLM+50

- 28 ޖޫން 2022 އިން 1 ޖުލައި 2022 އަށް ބާއްވުނު ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އޯޝަން ކޮންފަރެންސްގައި މިނިސްޓަރ ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. މިނިސްޓަރ އަރިހުގައި ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޚަދީޖާ ނަސީމް އަދި ސީނިއަރ ކޮންސަރވޭޝަން އޮފިސަރ އިލްޔާސް މުހައްމަދު ވަނީ މި ކޮންފަރެންސްގައި ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންފައެވެ. މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ދިޔައީ ޕްލެނަރީގެ ފޯރަމްގެ ޑިބޭޓްސްގައެވެ. މި ކޮންފަރެންސް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ގޯލްގެ 14 ވަނަ ލަނޑުދަނޑިތަކާ، ފުރުޞަތުގެ ދިރުންތަކާ ގުޅުވާފައެވެ. "ސްކޭލިން އަޕް ދަ އޯޝަން އެކްޝަން ބޭސްޑް ސަޔަންސް އެންޑް އިނޮވޭޝަން ފޯރ އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން އޮފް ގޯލް 14: ސްޓްރެޓެޖީސް، ޕާޓްނަރޝިޕްސް އެންޑް ސޮލިއުޝަންސް" މިޝާރުކުގެ ދަށުން ބާއްވި މިކޮންފަރެންސްގެ އެކި ސެޝަންތަކުގައި މިނިސްޓަރ ވަނީ ބައިވެރިވެވަޑައިގެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައެވެ. މި ކޮންފަރެންސްގެ އާއްމު ބަހުސްގެ އިތުރުން ކަނޑުގެ ދިރުންތަކަށް ބޮޑުސޯވެރިއާ އިޤްތިސާދީ ފައިދާ ހަރުދަނާކޮށް ކުރިއެރުވުމާ ގުޅޭގޮތުން އަދި ކަނޑުފަށް ތަޣައްޔަރުވުމާ ގުޅޭގޮތުން ބާއްވުނު އިންޓަރެކްޓިވް ޑައިލޮގްގައި، މިނިސްޓަރ ޝައުނާ ވަނީ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައެވެ.

HE Aminath Shauna
Minister of Environment, Climate Change and Technology
Republic of the Maldives
UNITED NATIONS
OCEAN
CONFERENCE
LISBON
27 JUNE -
1 JULY
2022

- ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި އުފެއްދުމަށް ޓްރާންޒިޝަނަށް ހިއްސާދާރުންގެ ކުރާ މަސައްކަތް ބަލާ ބެލެހެއްޓުން އީ.ޔޫ ސްވިޑަން އޭޝިއާ ޕްރޮގްރާމްގެ 4 ވަނަ އެނުއަލް މީޓިން 22-23 ސެޕްޓެންބަރު 2022 ގައި ބާއްވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުން ބޭއްވީ ތައިލޭންޑްގެ ވެރިރަށް ބޭންކޮކުގައެވެ. ބައްދަލުވުމުގައި ސްޕީކަރުން ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމާއި ނެޓްވޯކިންގެ ބައްދަލުވުމެއް ކުރިއަށް ދިޔައެވެ.

- ޖަރުމަނުގެ ބްރެމަންގައި ބާއްވުނު 15 ވަނަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޯރަލް ރީފް ސިމްޕޯސިއަމްގެ ސައިންސް ޓު ޕޮލިސީ ޑައިލޮގްގައި ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމަކީ ސައިންޓިފިކް މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމަށާއި ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ ހައްލު ހޯދާ، ކަނޑައެޅޭ ސިޔާސަތުތަކަކީ ސައިންޓިފިކް މައުލޫމާތުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ އެއްޗެއްކަމުގައި ހެދުމަށްޓަކައި ބާއްވުނު ބައްދަލުވުމެކެވެ.

- ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ބޭއްވުނު އިންޓަރނޭޝަނަލް ޔޫނިއަން ފޯރ ކޮންޒަވޭޝަން އޮފް ނޭޗަރ ގެ ލީޑަރސް ފޯރަމްގައި ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. ބިލްޑިން ނޭޗަރ ޕޮސިޓިވް އިކޮނޮމީސް އެންޑް ސޮސައިޓީސް" މި ސެޝަންގެ ދަށުން 13އިން 15 އޮކްޓޫބަރަށް، ސައުތު ކޮރެއާގެ ޖެޖު ޕްރޮވިންސްގައި ބޭއްވުނު މި ބައްދަލުވުމުގެ 2 ސެޝަންގައި ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު ވަނީ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައެވެ. ސެޝަން 9 ގައި "ބިލްޑިން އަ ނެޓް-ޒީރޯ، ނޭޗަރ ޕޮސިޓިވް ވޯލްޑް: ޓެކްލިން ދަ ކްލައިމެޓް އެންޑް ބަޔޮޑައިވަރސިޓީ ކްރައިސިސް" ގައި ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާއި އޯ.އީ.ސީ.އެމް އާ ގުޅޭ ތަޖުރިބާތައް ބަޔާން ކޮށްދެއްވާފައިވެއެވެ. "ޕޭވިން ދަ ވޭ ޓު ސަކްސެސްފުލް ކޮޕް- ދަ ރޯލް އޮފް ނޭޗަރ ބޭސްޑް ސޮލިއުޝަން" ގައިވެސް ޑރ. އަބްދުﷲ ނަސީރު ވަނީ ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންފައެވެ.

Session 9: Building a net-zero, nature-positive world:
Tackling the climate and biodiversity crises

Abdulla
NASEER

- މޯލްޑިވްސް ގްރީން ފަންޑުގެ ސްޓިއަރިންގ ކޮމިޓީގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުން، 07 ސެޕްޓެންބަރުގައި ބޭއްވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގެ ރިޔާސަތު ބެހެއްޓެވީ މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވައިރަންމަންޓް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ، އާމިނަތު ޝައުނާއެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ގްރީން ފަންޑު މެނޭޖްކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާ އެކު ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ޚުލާސާ އެއް ހުށަހެޅުނެވެ. އަދި އައްޑޫ ނޭޗަރ ޕާކް އަދި ފުވައްމުލަކު ނޭޗަރ ޕާކް މަރާމާތު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ މޯލްޑިވްސް ގްރީން ފަންޑުން ދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތުންނާއި މޯލްޑިވްސް ގްރީން ފަންޑުން ފާސްކުރަން ހުށަހެޅިފައިވާ ޕްރޮޕޯސަލްތަކާއި މަޝްވަރާކުރެވުނެވެ.
- ދިވެހިރާއްޖެއާއި ތުރުކިވިލާޔަތާ ދެމެދު "އެގްރިމަންޓް އޮން ކޯޕަރޭޝަން ބިޓްވީން ދަ ގަވަރމަންޓް އޮފް ދަ ރިޕަބްލިކް އޮފް ޓާކީ އެންޑް ދަ ގަވަރމަންޓް އޮފް ދަ ރިޕަބްލިކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ދަ ފީލްޑް އޮފް އެންވައިރަންމަންޓް" ގައި މިއަހަރު ސޮއިކުރެވުނެވެ. މި [illegible] ޝައުނާއެވެ.

- ގްލޯބަލް އެންވައިރަންމަންޓް ފެސިލިޓީއިން ތައްޔާރުކުރަމުންދާ ނޮލެޖް އެންޑް ކޮލަބަރޭޝަން ޕްލެޓްފޯމް ތޮރެ ނޭޝަނަލް ފޯކަލް ޕޮއިންޓްގެ ޕައިލެޓް ޕްރޮގްރާމް ބައްދަލުވުންތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭއިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ޕްލެޓްފޯމް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ޕައިލެޓް ގޮތުގައި ބައިވެރިވެ، ކަންޓްރީ ޕްރޮފައިލްތައް ތައްޔާރުކުރުމަށްވެސް މައުލޫމާތު ވަނީ ފޯރުކޮށްދީފައެވެ. މީގެ އިތުރުން ޕްލެޓްފޯމަށް އަންނަ އިތުރު ކުރިއެރުންތަކާ ގުޅޭ އޮންލައިން ބައްދަލުވުންތަކުގައިވެސް ބައިވެރިވަމުންދެއެވެ.

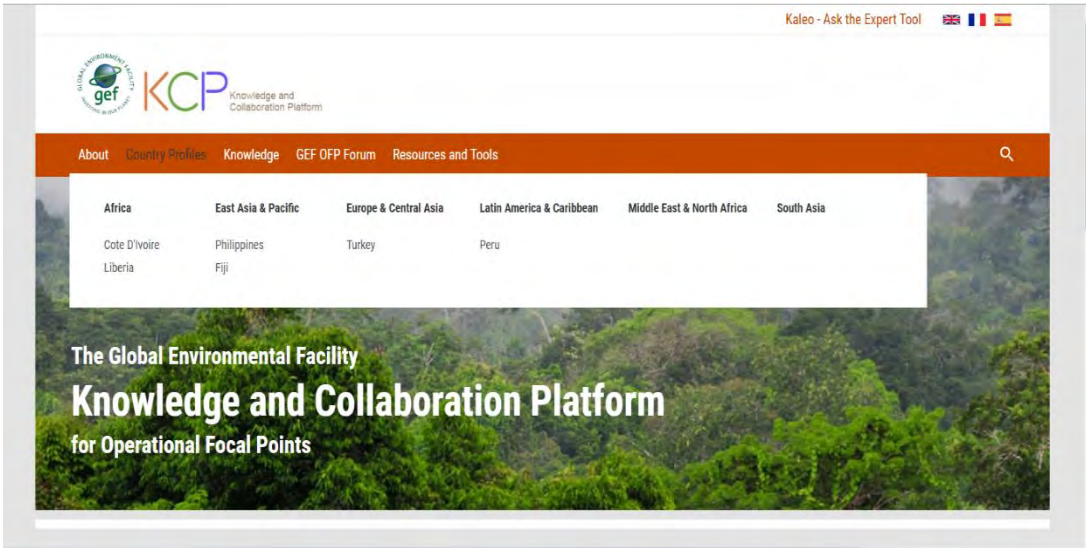
Kaleo - Ask the Expert Tool
KCP
Knowledge and Collaboration Platform
gef
About
Country Profiles
Knowledge
GEF OFP Forum
Resources and Tools

Africa	East Asia & Pacific	Europe & Central Asia	Latin America & Caribbean	Middle East & North Africa	South Asia
Cote D'Ivoire	Philippines	Turkey	Peru		
Liberia	Fiji				

The Global Environmental Facility
Knowledge and Collaboration Platform
for Operational Focal Points

3.9 އެލިމިނޭޓިންގް ޕަރސިސްޓަންޓް އޯގަނިކް ޕޮލިއުޓަންޓްސް ތްރޫ ސައުންޑް މެނޭޖްމަންޓް އޮފް ކެމިކަލްސް ޕްރޮޖެކްޓް

- އެލިމިނޭޓިންގް ޕަރސިސްޓަންޓް އޯގަނިކް ޕޮލިއުޓަންޓްސް ތްރޫ ސައުންޑް މެނޭޖްމަންޓް އޮފް ކެމިކަލްސް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ޖެންޑަރ އެކްޝަން ޕްލޭން މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް 18ނޮވެމްބަރު 2021ގައި ކޯ ކްރިއޭޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި ހަވާލުކުރަން ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ.

- 22 ޑިސެމްބަރ 2021 ގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދެވަނަ ސްޓީއަރިންގ ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ވަނީ ބޭއްވިފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި 2021 ވަނަ އަހަރު ޕްރޮޖެކްޓްގެ ހިންގާފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފްސީލު ވަނީ މެމްބަރުންނަށް ހިއްސާކޮށްފައެވެ. އަދި 2022 ވަނަ އަހަރު ކުރުމަށް ރާވާފައިވާ މަސައްކަތްތައް އެކުލެވޭ ވޯކްޕްލޭން ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.
- 11 ޖަނަވަރީ 2022 ގައި ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލް ރައްކާކުރާ ނިޒާމުގެ ފީސިބިލިޓީ ސްޓަޑީ ހެދުމުގެ މަސައްކަތާގުޅޭ ސްޓޭކްހޯލްޑަރ ކޮންސަލްޓޭޝަން މީޓިންގއެއް ވަނީ ބޭއްވިފައެވެ. މި ޖަލްސާގައި ފީސިބިލިޓީ ސްޓަޑީގެ ޑްރާފްޓް ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނަށް ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގައި މިނިސްޓްރީތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތައް އަދި އަމިއްލަ ކުންފުނިތަކާއި އަދި އެހެނިހެން އޮފީސްތަކުން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ.
- 18 ޖަނަވަރީ 2022 ގައި ޔޫއެންޑީޕީއާއި އެކު ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އަދި ސޯޝަލް ސޭފްގާޑް ސްޕެޝަލިސްޓްގެ ކޮންސަލްޓެންސީ ޕްރޮކިއުމަންޓް ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. މި ކޮންސަލްޓެންސީގެ ދަށުން ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އެންޑް ސޯޝަލް ސޭފްގާޑް ފްރޭމްވަރކް އަޕްޑޭޓް ކުރެވުނެވެ. އަދި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން އަޅާ ސިޓީގައި ގާއިމްކުރާ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލް ރައްކާކުރާ މަރުކަޒާއި ތިލަފުށިގައި ގާއިމްކުރާ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލް ރައްކާކުރާ ނިޒާމުގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރު ކުރުން ފެށިއްޖެއެވެ. އަދި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން ހިންގާ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމެއްވެސް ގާއިމް ކުރުމަށް ވަނީ ހަމަޖެހިފައެވެ.
- 19 ޖަނަވަރީ 2022ގައި، ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްސް މެނޭޖްމަންޓް ޕޮލިސީ، ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް ވޯކްޝޮޕެއް ވަނީ ބޭއްވިފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގައި ނުރައްކާތެރި ކާނި މެނޭޖްކުރުމާގުޅޭ ޕޮލިސީގެ ފުރަތަމަ ޑްރާފްޓް ވަނީ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނާ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.

© MoECCT Media

© MoECCT Media

- 7 ފެބްރުއަރީ 2022ގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ޖެންޑަރ ސްޕެޝަލިސްޓް ވަނީ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނަށް އަދާހަމަ ކޮށްފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ޖެންޑަރ އެކްޝަން ޕްލޭން ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންގެ މެދުގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ޖިންސީގެ ހަމަހަމަކަން ތަޢީންކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަން ރާވާފައިވާ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ވަނީ މަޝްވަރާ ކޮށްފައެވެ.

- ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްސް މެނޭޖްމަންޓް ބިލު ޑްރާފްޓް ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ސްޓޭކްހޯލްޑަރ ވެލިޑޭޝަން ވޯކްޝޮޕް ވަނީ 09 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ބާއްވާފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގައި ކުރިން ބޭއްވުނު ކޮންސަލްޓޭޝަން ވޯކްޝޮޕްގައި ލިބުނު ޚިޔާލުތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް ގެނެވުނު ބަދަލުތައް ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.

- 19 މާރިޗު 2022ގައި އައްޑޫ ސިޓީގައި ރޭޑިއޭޝަން ޕްރޮޓެކްޝަނާއި ގުޅޭ ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގެ ވޯކްޝޮޕެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕުގައި އައްޑޫ ސިޓީ އަދި ފުވައްމުލަކު ސިޓީއިން ޖުމްލަ 39 ބައިވެރިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ.

- 22 މާރިޗު 2022 ގައި ރިއަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއާއި އެކު، ކެމިކަލް ބޭނުންކުރުމާއި އަދި ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭ ރިސައިކަލާއި ގުޅޭ ބޭސްލައިން ކެމިކަލް އެސެސްމަންޓެއް ތައްޔާރުކުރުމަށް އެއްބަސްވުމެއްގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ.
- 09 ޖޫން 2022 ގައި ކެމިކަލްސް ގެންގުޅުމުގައި ދިމާވާ ކެމިކަލް ސްޕިލް، އަލިފާނުގެ ހާދިސާ ނުވަތަ ވިރަވުން ފަދަ ހާދިސާތައް ދިމާވުމުން އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ނެޝަނަލް ރެސްޕޮންސް ޕްލޭނެއް ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ދަށުން ސްޓޭކްހޯލްޑަރ ކޮންސަލްޓޭޝަން ވޯކްޝޮޕެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ.

- 13 ޖޫން 2022 ގައި ޔޫއެންޑީޕީ އިންވަޔަރަންމަންޓާއި އެކު އައްޑޫ ސިޓީ ހިތަދޫގައި އިންޓަރިމް ހެޒަޑަސް ކެމިކަލްސް އެންޑް ވޭސްޓް ސްޓޯރޭޖް ފެސިލިޓީއެއް ގާއިމުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ވަނީ ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި މަޝްރޫޢަކީ ވެގެންދާނީ ދެކުނުގެ ސަރަހައްދުގައި އުފެދޭ ނުރައްކާތެރި ކުނިތަކާއި ކެމިކަލް ރައްކާކުރާ ފެސިލިޓީއެއްގެ ގޮތުގައެވެ. އަދި އައްޑޫ ސިޓީ އަދި ފުވައްމުލައް ސިޓީގައި ހުރި ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލް އެއް ކަމަށްވާ ޑީޑީޓީ ޕޮލީކްލޯރިނޭޓެޑް ބައިފެނައިލްސް ހިމެނޭކަން ބޭލެވޭ ކަރަންޓް ޓްރާންސްފޯމަރު ސްވިޗްގިއަރތައް ނަގާލުމަށް ބޭރުގެ ފެސިލިޓީއަކަށް ފޮނުވުމުގެ ކުރިން މި ފެސިލިޓީގައި ރައްކާކޮށްފާނެއެވެ.

- 30 ޖޫން 2022 ގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ އިންވަޔަރަންމަންޓަލް އަދި ސޯޝަލް ސޭފްގާޑްސް ފްރޭމްވޯކް، އަދި އައްޑޫ ސިޓީގައި އަޅާ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލް ކުނިތަކާއި މެނޭޖުކުރުމުގެ އިންވަޔަރަންމަންޓަލް އެންޑް ސޯޝަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން އަދި މަސައްކަތާއި ގުޅޭ ސަލާމަތާ ގުޅުމުގެ ނިޒާމް ވަނީ އައްޑޫ ސިޓީގެ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގެ ތެރެއިން އިންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓާއި ގުޅޭ ޓްރެއިނިންގް އެއްވެސް ވަނީ ހިންގާފައެވެ.

- 19 ޖުލައި 2022ގައި ޔޫއެންޑީޕީ އިންވަޔަރަންމަންޓްގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓްގެ އިންވަޔަރަންމަންޓަލް އެންޑް ސޯޝަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނާއި ގުޅޭ ޓްރެއިނިންއެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. މި ޓްރެއިނިންގައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން މަސައްކަތުގެ ކުރުމުގައި އިންވަޔަރަންމަންޓް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރެކްޓަރު ކޮންމެހެން ސަމާލުވާންޖެހޭ ކަންކަމަށް ވަނީ އަލިއަޅުވާލާފައެވެ.
-

- 02 އޮގަސްޓް 2022ގައި ލޭންޑް އެންޑް މެރިން އެންވަޔަރަންމަންޓް ރިސޯސް ގްރޫޕް (ލަމެއަރ)އާއި އެކު ތިލަފުށީގެ ފަރުގެ ސަރަހައްދުގައި ޕަރސިސްޓަންޓް އޯގަނިކް ޕޮލިއުޓަންޓްސް ހުރި މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ބޭސްލައިން ސްޓަޑީއެއް ކުރުމަށް ވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށްފައެވެ.

- 06 ސެޕްޓެމްބަރ 2022 ގައި ބޭސްލައިން ކެމިކަލްސް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ވަނީ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން އެކި މަރުހަލާތަކުގައި ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންގެ ފަރާތުން ލިބިފައިވާ ކޮމެންޓްތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް ގެނެވުނު ބަދަލުތަކާއި އަދި ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުނު މުހިންމު ކަންކަން ވަނީ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ވޯކްޝޮޕްގެ ތެރެއިން ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންގެ މެދުގައި އިންސާނުންގެ ސިއްހަތާއި ތިމާވެށްޓާ ރައްޓެހި ގޮތުގައި ރާއްޖޭގައި ކެމިކަލް މެނޭޖްކުރުމަށް ހުރި ގޮންޖެހުން ތަކާއި އަދި ކުރިމަގުގައި ކުރެވިދާނެ ކަންކަމާއިމެދު ވަނީ މަޝްވަރާ ކުރެވިފައެވެ.

3.10 "އިންޓަގްރޭޓެޑް، ލޯ-އެމިޝަންސް ޓްރާންސްޕޯޓް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް" މަޝްރޫޢު

- ގްލޯބަލް އެންވަޔަރަންމަންޓް ފެސިލިޓީގެ ހިލޭ އެހީގެދަރުން މި މިނިސްޓްރީން މި އަހަރު ފަށާ "އިންޓަގްރޭޓެޑް، ލޯ-އެމިޝަންސް ޓްރާންސްޕޯޓް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް"ގެ ނަމުގައި 3 އަހަރުގެ މަޝްރޫޢެއް ފަށާފައެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެދަރުން، ވައިގެ ފެންވަރު މޮނިޓަރ ކުރުމަށް ސްޓޭޝަނެއް ގާއިމުކުރުވި، ޓްރާންސްޕޯޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން އަދި އީ-މޮބިލިޓީ ޕޮލިސީ ތައްޔާރުކުރުވިގެން ދާނެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިނި އީ-ބަސް، އީ-ޓްރަކް ބައިސިކަލް، އީ-ބޯޓް ތަޖުރިބާކުރުމަށް ވަނީ މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ރާވާފައެވެ. މި މަޝްރޫޢަކީ ޖީއީއެފްއާއި ނަރުވޭޖިއަން އެމްބަސީ، ޔޫއެންއީޕީގައި އިލެކްޓްރިކް މޮބިލިޓީ ކުރިއަރުވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި ދުނިޔޭގެ ގައުމުތަކުން ބައިވެރިވާ "ގްލޯބަލް ޕްރޮގްރާމް" ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭ ގްލޯބަލް އެންވަޔަރަންމަންޓް ފެސިލިޓީ (ޖީއީއެފް) ގެ މާލީ އެހީތެރިކަމާއެކު، މި މިނިސްޓްރީން ހިންގާ 1.8 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ މަޝްރޫޢެކެވެ.

"އިންޓަގްރޭޓެޑް، ލޯ-އެމިޝަންސް ޓްރާންސްޕޯޓް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް" މަޝްރޫޢުން 2022 ގެ ނިޔަލަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު މައިގަނޑު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ މަޝްރޫޢަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ކޮންސަލްޓަންޓުން ހޯދުމުގެ މަސައްކަތެވެ. އެގޮތުން މަޝްރޫޢަށް ބޭނުންވާ އިލެކްޓްރިކް ވެހިކަލް އެކްސްޕަރޓްގެ ކޮންސަލްޓެންސީގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޑުބިލިޔާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ އެކު 26 ޖޫން 2022 ގައި ވަނީ 15 މަސްދުވަހު ސަރވިސް ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ތައްޔާރުކުރާ ޑީޓެއިލްޑް ޕްރޮޖެކްޓް ރިޕޯޓް ފޯ އީ-ބައިކް، އީ-ބަސް އެންޑް އީ-ބޯޓް އާއި ޗާޖިންގ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ފީސިބިލިޓީ އެސެސްމަންޓް، މަޝްރޫޢުގެ މައިގަނޑު ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންގެ އިޝްތިރާކުގައި ރިޕޯޓް ފައިނަލް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

އަދި އާބަން ޓްރާންސްޕޯޓް ޕްލޭނިންގ ސްޕެޝަލިސްޓްގެ ކޮންސަލްޓެންސީގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް 12 ސެޕްޓެމްބަރ 2022 ގައި ޕްލޭނިންގ ބިޒްނަސް ސޮލިއުޝަންސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ސަރވިސް ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ވަނީ ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ނޭޝަނަލް މޮބިލިޓީ ޕްލޭން އެކުލަވާލުމަށް ބޭނުންވާ މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތަކެއް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއެކު ބޭއްވިފައެވެ.

އަދި 30 ނޮވެމްބަރ 2021 ވަނަ ދުވަހު މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ސިވިލް އޭވިއޭޝަނާއި ސޮއިކުރެވިފައިވާ ފަހުމުނާމާގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރާ 'އިންޓަގްރޭޓެޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ފޯ މާލެ އާބަން ރީޖަން' އަށް ބޭނުންވާ ޓްރާންސްޕޯޓް ކޮންސަލްޓަންޓް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފައެވެ.

4 ނަތަޖަ

4.1 ޤާނޫނާއި ގަވާއިދު

- އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައިގެ ވަސީލަތްތަކުން އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ކަރަންޓު އުފައްދާ ބޭނުންކުރުމާ ބެހޭ ނިޒާމް މިންގަނޑުގެ ގަވާއިދަކީ އަލުން ގެންނަން ޖެހޭ އިސްލާހުތަކާ ގެޒެޓްކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ފެންނަމުން އައި މަޝްވަރާތައް ނ ގެންދިއުމާއި ހިއްސާދާރުންގެ މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް ބިޑު ތަފާސްކުރަން ޕޯޓަލް ބިލާ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- "ކަރަންޓުގެ މަސައްކަތުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދު" ގެ ޑްރާފްޓް ނިންމައި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް ބިޑު ތަފާސްކުރަން ޕޯޓަލް ބިލާ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- "ޓެރިފް އިންވެސްޓްމަންޓް އެޕްރޫވަލް ޕްރޮސީޖަރސް" ގެ ޑްރާފްޓް ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންގެ ކޮމެންޓްތަކަށް ރިއާއަތްކޮށް އަދި ޕްރޮސީޖަރސް އެކުލަވާލައި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް ބިޑު ތަފާސްކުރަން ޕޯޓަލް ބިލާ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- "ލައިސަންސިން ޕްރޮސީޖަރސް އާއި އެޕްލިކޭޝަން ފޯމްސް" ގެ ޑްރާފްޓް އެކުލަވާލައި ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންގެ ކޮމެންޓްތަކަށް ރިއާއަތްކުރުމަށް މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް ބިޑު ތަފާސްކުރަން ޕްރޮސީޖަރސްގެ ޑްރާފްޓް ޕޯޓަލް ބިލާ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރެވޭން ކަރަންޓު އުފައްދާ ޝަރުތުތަކާއި ތަރައްޤީކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޓެކްނިކަލް މިންގަނޑު ގާއިމުކުރުމަށް ގްރިޑް ކޯޑު ގަވާއިދު ޑްރާފްޓްކޮށް އެކުލަވާލައި އަދި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓް ބިޑު ތަފާސްކުރަން ޕޯޓަލް ބިލާ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.

4.2 ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކުރުމުގައި ގެއްލުން ކުޑަކުރުން މަސައްކަތްތައް

- އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރެވޭން ކަރަންޓު އުފައްދައި، ގްރިޑް ސިސްޓަމަށް ކަރަންޓު ކުރާ ދޭ ކުޑަކުރުމުގެ ހުރި ސިލަކު ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވާލާ މިނިސްޓްރީއާއި ފަރާތް ޓެކްނިކަލް ފުރިހަމަ ދެމެހެއްޓެނިވި އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ދަށުން ފަރާތް ޓެކްނިކަލް ރިވިއު ހަދައި އެއްބަސްވުމުގެ ސިޓީ، މި ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މިނިސްޓްރީ، އަދި ފައިނޭންސް ފޮނުއްވިއްޖެ ރިވިއު ހަދައި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 20 މެގަވަޓް ރޭޓިންގް ހަމަސް އެ ޓެކްނިކަލް ރިވިއުކުރަމުންނެވެ.
- މަސައްކަތުގެ މާލޭ ސަރަހައްދުން ބޭނުންވާ ވަރަށް ކަރަންޓުގެ އުފެއްދުމުގެ ފާސްކުރަން މާލެ ސަރަހައްދުގައި ގާއިމުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ތަފާސްހިސާބު ކަރަދާސް އެކުލަވާލައި އިންޖީނިއަރުން ހުށަހެޅުނު. އަދި މި ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން ޓްރާންސްމިޝަން ނިޒާމުގެ އެންމެ މަސައްކަތް ރަނގަޅު ރިވިއުކުރަން ސްޓަޑީ އިންޓަރނެޓް ކަރަންޓު ފުރިހަމަކޮށް ދަނީ ހިންގުމަށް ބާކީވާ މިކަމުން ބޭނުންވާ އިސްތިހާރު ޕްރޮޖެކްޓް ފޯރުކޮށްދެވުނެވެ.
- ދިހައިފަހަރު ބިޑްކުރާ ގޮސް ބޭނުންކުރެވޭން ކަރަންޓު އުފައްދާ ގެއްލުން އިންޖީނިއަރިން ކަރަންޓު ސަރަހައްދުގެ އޮފީހެއް ކަރަންޓުގެ ޑިސްޓްރިބިއުޝަން އެކުލަވާލީ ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- ކަނޑުމަތި ރިސޯޓްގެ ފަރުމާކުރުމުގައި ވީވީ އެނަރޖީ ކޮންސަލްޓަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފާހަގަކޮށްގެން ކަނޑޭގެ ބަދު ބޭނުންކުރެވޭން ކަރަންޓު އުފައްދާ ގެއްލުން ޖަޒީރާގެ އެކިކަމާ އިންސްޓިޓިއުޓް އެވް ސަރަހައްދު އެންޖީ ޖެނެރޭޓަރ އަދި ކަރާ ޖަޒީރާ ކޮންޓްރޯލް ލިބިގެން ކޮންސަލްޓެންޓް ގޮތަށް ރިސަރޗް ފީޒިބިލިޓީ ބަލަން އެޕްލިކޭޝަން ފޯރުކޮށްދިނެވެ.
- ޖައިކާގެ - މޯލްޑިވްސް ކެޕޭސިޓީ އެންވަޔަރަމަންޓަލް މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ޖަޒީރާގެ ސޯލާ ޕީވީ ސިސްޓަމް ތަރައްގީ ޖަޒީރާގެ މަސައްކަތް ހަރުކުރުމުގެ މި މިނިސްޓްރީން އިދާރާތަކާއި އެކަން ހަމަ ކުރުމަށް ގޮތުން ސްޓޯރޭޖްއާއި ގުޅިގެން އެސެސްމަންޓް ހަދާފައެވެ. އަދި މި އެސެސްމަންޓްގެ ޖައިކާއިން ވަނީ މި ކަންކަން ހަމަ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓް ރިޕޯޓް ބިޑިންގް އެޕްލިކޭޝަން ފޯރުކޮށްދޭން ފެށިފައެވެ. މިގޮތުން އެނަރޖީ ޑިޕާޓްމަންޓް ސްޓޯރޭޖްއާއި ގުޅިގެން ޖަޒީރާގެ ބިލްޑިންގް ކޮންސަލްޓެންޓް ދެއްވިކަމަށް އަދި ރިޕޯޓް ސްޓޯރޭޖް ސޯލާ ޕީވީ ސިސްޓަމްގެ އެސެސްމަންޓް ހަދާފައެވެ.
- އެނަރޖީ ޑިރެކްޓަރ އަދި ސްޓެއަރިންގ ކޮމިޓީ ޑްރާފްޓް ވަނީ ނިންމާފައެވެ.

- އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ އަންސޮލިސިޓެޑް ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގެ ބޭސިކް އިވެލުއޭޝަން ހަދައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓާއި ވަނީ ހިއްސާކޮށްފައެވެ.
- ސޯލާ ހަކަތަ ބޭނުންކޮށްގެން މާލެއަށް ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ހުޅުމާލޭގައި މިހާރު ހުރި އިމާރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ސޯލާ ޕީވީ ސިސްޓަމް ގާއިމުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުރި ފުރާޅުތައް [illegible] ހޯދުމަށްޓަކައި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަނާއެކު ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި އަދި [illegible] ފުރާޅުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ވަނީ ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަނުން ހޯދިފައެވެ. އަދި އެ ފުރާޅުތަކުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި މިނިސްޓްރީއިން ވަނީ ސިޓީ ފޮނުވާފައެވެ.
- ހުވަދޫ އަތޮޅުގައި އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައިން ކަރަންޓު އުފެއްދުމަށް ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު ބެލުމަށް ޝައުގުވެރިކަން ފާޅުކޮށްފައިވާ ބޭރުގެ ކުންފުނިތައް ކަމަށްވާ ޗައިނާ އެނަރޖީ އިންޖިނިއަރިންގ ކޯޕަރޭޝަނުން ހުށަހަޅާ އަންސޮލިސިޓެޑް ޕްރޮޕޯސަލް [illegible] ބެލުމަށް އަދި ފައިނޭންޝަލް ފީސިބިލިޓީ [illegible] ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް [illegible] އެސް.ޓީ.އޯ އާއި [illegible] ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.
- 110 މެގަވޮޓްގެ ޕްރޮޖެކްޓް ސޯލާ ޕީވީ ސިސްޓަމާއި 50 މެގަވޮޓްގެ އެނަރޖީ ސްޓޯރޭޖް ސިސްޓަމް ގާއިމުކުރުމަށް ތައްޔާރީ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީއާ، ސްޓެލްކޯ އަދި [illegible] 2022 ނޮވެމްބަރު 22 ވަނަ ދުވަހު ވަނީ [illegible] މަސައްކަތް ފަށާފައެވެ.

4.3 އެހެނިހެން މުހިންމު މަސައްކަތްތައް

- ހަކަތައިގެ ދާއިރާއިން ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ އަޕްޑޭޓް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހާއި ހިއްސާ ކުރުމުގެ ގޮތުން ކޮންމެ މަހަކު އަދި ކޮންމެ ހަފްތާއަކު އެއްފަހަރު [illegible] ފޮނުވަމުންދެއެވެ.
- ދައުލަތުން ހިންގާ އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައިގެ [illegible] ރައްޔިތުންނަށް ހިއްސާކުރުމަށް އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައިގެ ޑޭޓާބޭސް ތައްޔާރުކޮށް ޢާންމުކުރުމުގެ ގޮތުން، ސޯލާ [illegible] ޕޯސްޓް [illegible] ސޯޝަލް މީޑިއާގައި ހިއްސާކުރަމުންދެއެވެ.
- ކްލައިމެޓް ޕްރޮސްޕެރިޓީ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގެ ގޮތުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީ އޭޖެންސީއިން [illegible] ޓެކްނިކަލް [illegible] އެ އެޖެންސީއަށް ހުށަހަޅާފައެވެ.
- ސޯލާ އެނަރޖީ [illegible] ހިންގާ އެކިއެކި ވޯރކްޝޮޕްތަކާއި ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible]
- އިންޑިއާ ސަރުކާރުގެ އެހީގައި [illegible] އާއި [illegible] 100 ސޯލާ ހަކަތަ މަގުބައްތި ހަރުކުރުމަށް މި މިނިސްޓްރީއާ ދެ ރަށުގެ ކައުންސިލްތަކާއި ވަނީ އެމް.އޯ.ޔޫ.އެއް ސޮއިކޮށް، [illegible] ބީލަން ހުޅުވާލެވިފައެވެ.
- ފަންޑު [illegible] ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީ [illegible] ޕްރޮޕޯސަލްތައް ބޭސިކް އިވެލުއޭޝަން ހަދައި [illegible] ހިއްސާ ކުރެވިފައެވެ. އަދި މި ފަންޑުގެ ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓު މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ކޮންމެ [illegible] ފޮނުވެއެވެ.
- އަތޮޅުތެރޭގެ ވިޔަފާރިތަކުން [illegible] ކަރަންޓު [illegible] ބިލު [illegible] ކުރުމުގެ ގޮތުން އިޢުލާނެއް ކައުންސިލް ކަރުދާހުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ.

4.4 މަޝްރޫޢުތައް

4.4.1 ޕްރިޕެއަރިންގ އައުޓަރ އައިލެންޑްސް ފޯރ ސަސްޓެއިނަބަލް އެނަރޖީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ޕޮއިސްޑް) މަޝްރޫޢު

- ހދ. އަތޮޅުގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ 13 ރަށުގައި 3.5 މެގަވޯޓްގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފެއްދޭ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް 2020 ޑިސެންބަރު ގައި ފަށައި 2022 ގައި ސިސްޓަމްތައް ބޭނުންކުރަން ފެށުނެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގާތްގަނޑަކަށް ޖުމްލަ 1.6 މިލިއަން ލީޓަރުގެ ތެޔޮ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކުރެވޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ޖައްވަށް ބޭރުވާ CO_2 ގެ މިންވަރު 403 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުވާނެއެވެ.

ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު	ހދ. ނޮޅިވަރަމް
ހދ. ނެއްލައިދޫ	ހދ. ކުރިނބީ

- ށ. އަތޮޅުގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ 12 ރަށުގައި 2.4 މެގަވޯޓްގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފެއްދޭ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމަށް 21 ނޮވެންބަރު 2021 ގައި ވަނީ ބަޔަކާ ހަވާލުކުރެވިފައެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގާތްގަނޑަކަށް ޖުމްލަ 1.1 މިލިއަން ލީޓަރުގެ ތެޔޮ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކުރެވޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ޖައްވަށް ބޭރުވާ CO_2 ގެ މިންވަރު 2759 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުވާނެއެވެ.
- ރ. އަދި ބ. އަތޮޅުގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ 26 ރަށުގައި 6.3 މެގަވޯޓްގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފެއްދޭ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ކޮންޓްރެކްޓަރެއް ހޯދުމަށް ހުޅުވާލި ބީލަން ކާމިޔާބުވި ފަރާތާއެކު 31 ޖެނުއަރީ 2023 ގައިވަނީ ސޮއިކޮށްފައި. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގާތްގަނޑަކަށް ޖުމްލަ 03 މިލިއަން ލީޓަރުގެ ތެޔޮ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކުރެވި ޖައްވަށް ބޭރުވާ CO_2 ގެ މިންވަރު އަހަރަކު ގާތްގަނޑަކަށް 7200 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުކުރެވޭނެ.

- ކ، އއ، އދ އަދި ވ އަތޮޅުގެ ޖުމްލަ ދިރިއުޅޭ 30 ރަށުގައި 04 މެގަވޮޓުގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފައްދާ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާކީ މަސައްކަތު ކޮންޓްރެކްޓަރެއް ހޯދުމަށް ހުޅުވާލުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބިޑުތައް ދިރާސާކޮށް ނިންމައި ޔޫރަޕިއަން އިންވެސްޓްމަންޓް ބޭންކް (އީ.އައި.ބީ) ގެ ނޯއޮބްޖެކްޝަން ހޯދުމަށް ފޮނުވާފައި. މި މަޝްރޫޢުގެ ބާކީ މަސައްކަތްކުރާނެ ފަރާތެއް 2023 ވަނަ އަހަރުގެ 02 ވަނަ ކުއާޓަރުގައި ކަނޑައެޅޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގާތްގަނޑަކަށް ޖުމްލަ 1.8 މިލިއަން ލީޓަރުގެ ތެޔޮ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކުރެވި ޖައްވަށް ބޭރުވާ CO_2 ގެ މިންވަރު އަހަރަކު ގާތްގަނޑަކަށް 4600 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުކުރެވޭނެ.
- މ، ފ އަދި ދ އަތޮޅުގެ ޖުމްލަ ދިރިއުޅޭ 16 ރަށުގައި 03 މެގަވޮޓުގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފައްދާ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާކީ މަސައްކަތު ކޮންޓްރެކްޓަރެއް ހޯދުމަށް ހުޅުވާލުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބިޑުތައް ދިރާސާކޮށް ނިންމައި ޔޫރަޕިއަން އިންވެސްޓްމަންޓް ބޭންކް (އީ.އައި.ބީ) ގެ ނޯއޮބްޖެކްޝަން ހޯދުމަށް ފޮނުވާފައި. މި މަޝްރޫޢުގެ ބާކީ މަސައްކަތްކުރާނެ ފަރާތެއް 2023 ވަނަ އަހަރުގެ 02 ވަނަ ކުއާޓަރުގައި ކަނޑައެޅޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގާތްގަނޑަކަށް ޖުމްލަ 1.4 މިލިއަން ލީޓަރުގެ ތެޔޮ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކުރެވި ޖައްވަށް ބޭރުވާ CO_2 ގެ މިންވަރު އަހަރަކު ގާތްގަނޑަކަށް 3400 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުކުރެވޭނެ.
- ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގައި ތިމާވެށްޓާ ރައްޓެހި ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުން އިތުރުކުރުމަށް ސޯލާ ޕަވަރޑް ފެރީއެއް ޑިޒައިންކޮށް ބިނާކޮށް ސަޕްލައިކޮށްދޭނެ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް ބީލަމަށް ހުޅުވާލުމުން އެކަމަށް އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ ބިޑުތައް ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދަނީ. 2022ގެ ފަހު ކުއާޓަރުގައި ބީލަން ހުޅުވާލެވުނެވެ.

4.4.2 އެކްސެލަރޭޓިންގ ސަސްޓެއިނަބަލް ޕްރައިވެޓް އިންވެސްޓްމަންޓްއިން ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީ (އެސްޕަޔަރ) މަޝްރޫޢު

- ހުޅުލެ- ހުޅުމާލެ ލިންކް ރޯޑުގައި ހުޅުމާލޭގެ ބައެއް އާންމު އިމާރާތްތަކުގައި 5 މެގަވޮޓުގެ ސޯލަރ ޕީވީ ސިސްޓަމް ޤާއިމުކޮށްގެން ކަރަންޓު އުފައްދާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އަދި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވެނެވެ.

- އައްޑޫ ސިޓީ، ފުވައްމުލައް ސިޓީ، ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީ، ގދ.ތިނަދޫ، ބ.އޭދަފުށި އަދި ޅ.ހިންނަވަރުގައި ޕްރައިވެޓް އިންވެސްޓްމެންޓް މޮޑެލްއިން 11 މެގަވޮޓްގެ ސޯލާ ޕީވީ ޖެހުމުގެ ސަރވޭ މަސައްކަތްކުރިއަށް ގެންދެވުނު. މި މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ ނިމުމުން ގާތްގަނޑަކަށް 5.1 މިލިއަން ޔުނިޓުގެ ބާރު އަހަރަކުގެ މައްޗަށް ސަޕްލައިކުރެވޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ގައުމަށް ބޭރުވާ CO$_2$ މިންވަރު 264.1 މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުވާނެއެވެ.

4.4.3 އެކްސެލެރޭޓިންގ ރިނިއުބަލް އެނަރޖީ އިންޓެގްރޭޝަން އެންޑް ސަސްޓެއިނަބަލް އެނަރޖީ (އެރައިސް) މަޝްރޫޢު

- އައްޑޫ ސިޓީގައި 10 މެގަވޮޓްގެ ފްލޯޓިން ސޯލާ ނިޒާމު ގެ މަޝްރޫޢުގެ ބިޑިންގ ރިކުއަރމަންޓްސް ގެނެސް ބަދަލުތަކާއިއެކު ބީލަން އަލުން ބޭރުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރަމުންދެއެވެ.
- ތ.އަތޮޅުގެ ރަށް ތަކާއި، ޅ.ނައިފަރު، ގއ.ވިލިނގިލި އަދި ނ.ހޮޅުދޫގައި ޕްރައިވެޓް އިންވެސްޓްމެންޓް މޮޑެލްއިން 15 މެގަވޮޓް އިތުރު އަލުން ކަރަންޓު އުފައްދާ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބިޑަރުންގެ މަސައްކަތްކުރިއަށް ގެންދެވުނު. މި މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ނިމުމުން ގާތްގަނޑަކަށް 7 މިލިއަން ޔުނިޓުގެ ބާރު އަހަރަކުގެ މައްޗަށް ސަޕްލައިކުރެވޭނެ. މީގެ އިތުރުން ގައުމަށް ބޭރުވާ CO$_2$ މިންވަރު 17 ހާސް މެޓްރިކް ޓަނުން މަދުވާނެއެވެ.
- އައްޑޫ ސިޓީ، ފުވައްމުލައް ސިޓީ، ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީ، ގދ.ތިނަދޫ، ބ.އޭދަފުށި އަދި ޅ.ހިންނަވަރު، ތ.އަތޮޅުގެ ރަށްތައް، ޅ.ނައިފަރު، ގއ.ވިލިނގިލި އަދި ނ.ހޮޅުދޫގައި ބޭޓަރީ އެނަރޖީ ސްޓޯރޭޖް ސިސްޓަމް ގާއިމު ކުރުމުގެ ބީލަން މަރުހަލާ ކުރިއަށް

ގެންދެވުނެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ އަމާޒަކީ މަސައްކަތުގެ ނިޒާމުން ސަރަހައްދުން މި ރަށްރަށުގެ ގްރިޑް ސްޓެބިލިޓީ ރަނގަޅުކޮށް އިތުރު އަލިން ކަރަންޓު އުފައްދާ އިތުރު ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމަށް ގޮތްތަކެއް ގުޅުވައިގެން މަގުފަހިވެގެންދާނެއެވެ.

- އައްޑޫ ސިޓީ، ފުވައްމުލައް ސިޓީ، ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީ، ގދ.ތިނަދޫ، ބ.އޭދަފުށި، ލ.ފޮނަދޫ، ށ.ފުނަދޫ، ގއ.ވިލިނގިލި އަދި ނ.ވެލިދޫގައި ގުޅޭ އެޑްވާންސްޑް މީޓަރިންގ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މަސައްކަތާއި ހުރިހާ ސްޓޭޝަންތައް ސްކާޑާ ސިސްޓަމާ ގުޅުވުމާއި ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ނިންމާ ބޭނުންވާ ކޮމިއުނިކޭޝަން އެއް ފޮނުވިފައެވެ.

4.4.4 އެކްސެލެރޭޓިންގ ސަސްޓެއިނަބަލް ޕްރައިވެޓް އިންވެސްޓްމަންޓް އިން ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީ (އެސްޕަޔަރ) ޕްރޮޖެކްޓް

- އޭޝިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ 20 ރަށެއްގައި ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރު މެދުވެރިކޮށް 25 މެގަވޮޓްގެ ސޯލާ ޕީވީ އިން ކަރަންޓު އުފައްދާ ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކުރުމަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް ޑޮކިއުމަންޓު 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރުގައި ބިޑަށް ހުޅުވާލުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައެވެ.
- އޭޝިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ 20 ރަށެއްގައި 44 މެގަވޮޓް އަވަރުގެ ބެޓަރީ ސްޓޯރޭޖު ޤާއިމު ކުރުމަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް ޑޮކިއުމަންޓު 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރުގައި ބިޑަށް ހުޅުވާލުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައެވެ.

4.5 ބައްދަލުވުންތައް

- އިންޓަރނޭޝަނަލް ރިނިއުއަބަލް އެނަރޖީ އެޖެންސީ (އައިރީނާ) ގެ 12 ވަނަ އެސެމްބްލީގައި މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާ، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ ޚަދީޖާ ނަސީމް އަދި ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އަލްފާޟިލް އަބްދުލް ބާރީ ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ.
- ރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ދާއިރާގައި ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓް ފުރުޞަތުތައް ބާޒާރު ކުރުމަށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފޮރިން އެފެއާޒް އިން އިންވެސްޓްމަންޓް ފޯރަމްތަކެއް، ޔޫ.އޭ.އީގެ އެމްބަސީ މެދުވެރިކޮށް، ޔޫ.އޭ.އީގެ އިންވެސްޓަރުންނާއި އެކު 5 ޖަނަވަރީ 2022 ވަނަ ދުވަހު، މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަނެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ސެޝަނުގައި ރާއްޖޭގައި މިވަގުތު ހުރި ހަކަތައިގެ ދާއިރާގެ ފުރުޞަތުތަކާ ބެހޭ ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް ބައިވެރިންނަށް ދެއްވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓަރ އާއި ސްޓޭޓް ފޯ އެންވަޔަރަންމަންޓް ޚަދީޖާ ނަސީމް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ.
- ރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ދާއިރާގައި ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓް ފުރުޞަތުތައް ބާޒާރު ކުރުމަށް، އިންޑިއަން ހައިކޮމިޝަނުން އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް، އިންވެސްޓަރ ފޯރަމްގައި، އިންޑިއާގެ އިންވެސްޓަރުންނާއި އެކު 10 އޯގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު، މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަނެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ސެޝަނުގައި ރާއްޖޭގައި މިވަގުތު ހުރި ހަކަތައިގެ ދާއިރާގެ ފުރުޞަތުތަކާ ބެހޭ ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް ބައިވެރިންނަށް ދެއްވިއެވެ.
- ރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ދާއިރާއަށް އިންވެސްޓްކުރުމަށް ޝައުޤުވެރިކަން ފާޅުކުރި، މިކަމާ ގުޅިގެން އިތުރުން މަޝްވަރާކުރުމުގެ ބައްދަލުވުން ޗައިނާ ތްރީ ގޯޖަސް ކޯޕަރޭޝަން ވަނީ މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާއާއި ބައްދަލުކުރައްވާފައެވެ.
- ހަކަތައިގެ ދާއިރާއިން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި އަދި ހަކަތައިގެ ދާއިރާ ފުޅާކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ މަޝްވަރާކުރުމަށް މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާ ވަނީ ވޯލްޑް ބޭންކުގެ އޮފިޝަލުންނާ ބައްދަލުކުރައްވާފައެވެ.

4.6 ޓީވީ، ރޭޑިއޯ އަދި ސޯޝަލް މީޑިއާ ޕްރޮގްރާމްތައް

- އިޢާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ޕޯސްޓަރުތަކާއި ހަބަރު ސޯޝަލް މީޑިއާގައި ހިއްސާކުރެވިފައެވެ.

- ހަކަތައިގެ ދާއިރާއިން މިނިސްޓްރީއިން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކުގެ ހިއްސާކުރުމުގެ ގޮތުން ޕީ އެސް އެމްގެ ރާއްޖެ މިއަދު ޕްރޮގްރާމުގައި ޑިސެންބަރު 11 ވަނަ ދުވަހު ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ އަލީ ޝާހިދުއާއި އެނަރޖީ ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނަރަލް އަހްމަދު އަލީ ބައިވެރިވިއެވެ.
- ޕްރީ ކޮޕް 27 އަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން ޗެނަލް ސަންގެ ޕްރޮގްރާމްގައި އެސިސްޓަންޓް ސްޓެޓިސްޓިކަލް އޮފިސަރ އަލްފާސިލް އަހުމަދު ރަޢުފް މުހައްމަދު ވަނީ އޮކްޓޯބަރު 9 ވަނަ ދުވަހު ބައިވެރިވެފައެވެ.

4.7 ރަސްމިއްޔާތުތައް

- އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކޮށްގެން ކަރަންޓު އުފެއްދުމުގައި ޑީސަލަށް ސަރުކާރުން ކުރާ ހަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ހަދާ ސޯލާ ޕްރޮޖެކްޓުގެ އެކުލަވާލާ މިނިސްޓްރީއާއި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާއި ދެމެދުވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ރިވޮލްވިން ފަންޑެއް އެކުލަވާލައި، މި ރަސްމިއްޔާތު އިފްތިތާހުކޮށްދެއްވީ މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާއެވެ.
- ހުޅުމާލެ- ހުޅުލެ ލިންކް ރޯޑުގައި 5 މެގަވޮޓްގެ ސޯލާ ހަކަތަ ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އިފްތިތާހު ރަސްމިއްޔާތު ޑިސެންބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ލިންކް ރޯޑުގައި ބާއްވައިފި. މި ރަސްމިއްޔާތު އިފްތިތާހު ކޮށްދެއްވީ މިނިސްޓަރ އާމިނަތު ޝައުނާއެވެ.

COMMENCEMENT CEREMONY OF
5MW SOLAR PV INSTALLATION
IN HULHUMALE LINK ROAD
07 DECEMBER 2022
ASPIRE
WORLD BANK
SYS

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ދާއިރާގެ މަގުޗާޓު، މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި އެކު ބޭއްވި މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުމެއް 30 އޮކްޓޯބަރު 2022 ވަނަ ދުވަހު މާލޭގައި ބޭއްވުނެވެ. 2030 ވަނަ އަހަރާ ހަމައަށް ހަކަތައިގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއަށްދުވުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ހިމަނައިގެން އެކުލަވާލާފައިވާ މި މަގުޗާޓަކީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ސްޓްރެޓެޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭނާއި ބިނާކޮށް، އޭގައިވާ ލަނޑުދަނޑިތައް ހާސިލުވާނެގޮތަށް، ރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ދާއިރާއަށް އަމާޒު ކޮށްގެން އެކުލަވާލާފައިވާ މަގުޗާޓެކެވެ. އޭޝިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކް (އޭ.ޑީ.ބީ) އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް ސޯލާ އެލަޔަންސް (އައި.އެސް.އޭ) ގެ ފަންނީ އެހީތެރިކަމާއެކު މިއަހަރު ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ރޯޑްމެޕް މުރާޖަޢާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ މަޝްވަރާތަކުން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަންކަން ހުށަހަޅައިދީ އެކަންކަމާއި ގުޅިގެން އިތުރަށް ހިޔާލުހޯދުމަށް ބޭއްވުނު ވޯކްޝޮޕެކެވެ. މިވޯކްޝޮޕްގައި 60 ބައިވެރިން ބައިވެރިވެފައިވެއެވެ.

- ހަކަތަރި ޕްރޮގްރާމުގެ ދަށުން 4 ކުންފުންޏަކުން ވަނީ ރަޖިސްޓަރީވެފައެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން 10 މޮޑެލްއެއްގައި ހަކަތަރި ލޭބަލްޖެހުމުގެ ހުއްދަ ވަނީ ދޫކޮށްފައެވެ. ހަކަތަރި ޕްރޮގްރާމަކީ އާންމުންނާއި ކަރަންޓު އާލާތްތައް އެފިޝަންޓް ވިއްކާ ފަރާތްތަކަށް އަހުލުވެރި ކުރުމުގެ ގޮތުން މާސް މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް އެވެއަރނަސް ކެމްޕޭނެއް ވަނީ ހިންގަމުންނެވެ.

ހަކަތަރި
2022
Ministry of Environment, C

- ހަކަތަރި ސާމާނު ފަސޭހައިން އާންމުންނަށް ލިބޭނެ މަގު ފަހިކުރުމަށްޓަކައި މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކާއި އެކު ފައިނޭންސިންގ ސްކީމެއް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ. މި ސްކީމުގެ ދަށުން ގެންގުޅޭ ހަކަތަރި ޕްރޮގްރާމުގެ ދަށުން ލޭބަލް ޖަހާފައިވާ ތަކެތީގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ތަކެތީގެ ތެރެއިން 3، 4، އަދި 5 ތަރީގެ ތަކެއްޗެވެ. މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ އުޖާލާ ސްކީމްގެ ދަށުން އާއްމުކޮށް ފައިސާ ދޫކުރަނީ 15% ގެ ރޭޓުގައެވެ. ނަމަވެސް ހަކަތަރި ސާމާނު ގަނެދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ 10% ރޭޓުގައެވެ.

- އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއިން ހަކަތަ އިސްރާފުވުން ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން މި މިނިސްޓްރީ އާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ގުޅިގެން ހަކަތަ ސަމާލުކަރާ ބިލްޑިންގ ގައިޑްލައިނެއް ވަނީ ތައްޔާރުކޮށްފައެވެ.

5 ފެނާއި ނަރުދަމާ

5·1 ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ގަވާއިދު

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަކުރާއި 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)، (ށ)، 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ތ) އަށް ފުރަތަމަ އިސްލާހު ގެނެސް 10 މޭ 2022 ގައި ވަނީ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކޮށްފައެވެ.
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-22 (ފެނުގެ ވަސީލަތްތައް ހިމާޔަތްކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމާ ބެހޭ ގަވާއިދު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)، 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ލ) އާއި (ރ) އަދި 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ލ) އަށް ފުރަތަމަ އިސްލާހު ގެނެސް 28 ފެބްރުއަރީ 2022 ގައި ވަނީ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކޮށްފައެވެ.
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-138 (އިމާރާތްކުރުމުގައި ސިނާއީ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކުން ބިމުން ފެން ނަގައި، އެ ފެން ބޭރުކުރުމުގެ ގަވާއިދު) ގެ (ތ) ގެ ފަހަތަށް (ލ) ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރު ކުރުމާއި، 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް (ރ) ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކޮށް އަދި 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް (ރ) އަދި (ބ) ގެ ގޮތުގައި ދެ އަކުރު އިތުރުކޮށް ފުރަތަމަ އިސްލާހު ގެނެސް 28 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ގެޒެޓުގައި ވަނީ ޝާއިޢު ކޮށްފައެވެ.

5·2 މަޝްރޫޢުތައް

- ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ރައްކާތެރި ސާފު ބޯފެން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން، ދިވެހި ސަރުކާރާއި ޖީ.ސީ.އެފް ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން ށ.ފޯކައިދޫ، ރ.މަޑުއްވަރި، ހދ.ނޮޅިވަރަންފަރު އަދި ބ.ދަރަވަންދޫގައި ޤާއިމުކުރަމުންދާ ފެނުގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް މިހާރުވެސް ނިމިފައެވެ. މިގޮތުން ރ.މަޑުއްވަރި. އަދި ބ.ދަރަވަންދޫގެ ފެނުގެ ނިޒާމު ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން 12 ޑިސެންބަރު 2021 ގައި ވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނާއި ހަވާލުކޮށްފައެވެ. އަދި ހދ.ނޮޅިވަރަންފަރު އަދި ށ. ފޯކައިދޫ ފެނުގެ ނިޒާމު ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން ވަނީ 24 މާރިޗު 2022 ގައި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނާއި ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މި 4 ރަށުގެ ފެނުގެ ނިޒާމު ޤާއިމު ކުރުމުގެ ޖުމުލަ އަގަކީ 135,137,811·30 (ސަތޭކަ ތިރީސް ފަސް މިލިއަން އެއް ސަތޭކަ ތިރީސް ހަތް ހާސް އަށް ސަތޭކަ އެގާރަ ރުފިޔާ ތިރީސް ލާރި) އެވެ.

- ދިވެހި ސަރުކާރާއި ޗީ.ސީ.އެޗް ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން، ރާއްޖޭގެ 25 ރަށެއްގައި ވާރޭފެން ނަގާ ރައްކާކުރުމުގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން، ދ. މީދޫ، ދ. ބަނޑިދޫ، ދ. ހުޅުދެލި، މ. ނާލާފުށި، މ. ރައިމަންދޫ، މ. ވޭވަށް، ތ. ވަންދޫ، ތ. ކަނޑޫދޫ، ތ. ކިނބިދޫ، ތ. ގާދިއްފުށި، ތ. ދިޔަމިގިލި، ތ. އޮމަދޫގެ މަސައްކަތް މިހާރު ވަނީ ނިމި ކޮމިޝަންކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން މި ރަށްތަކުގެ ވާރޭފެން ނަގާ ރައްކާކުރާ ނިޒާމުތައް 2023 ވަނަ އަހަރު ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި ހަވާލު ކުރުމަށް ވަނީ ހަމަޖެހިފައެވެ. އަދި އއ. މަތިވެރި، އއ. ބޮޑުފުޅަދޫ، އއ. ހިމަންދޫ، ގެ ވާރޭފެން ނަގާ ރައްކާކުރާ ނިޒާމު، ޓެސްޓިންގ އެންޑް ކޮމިޝަނިންގ މަސައްކަތް ވަނީ ނިމިފައެވެ. މިގޮތުން މި ރަށްތަކުގެ ވާރޭފެން ނަގާ ރައްކާކުރާ ނިޒާމުތައް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން

ހަވާލުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައި ވަނީ ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑާ، މި ސިސްޓަމްތައް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން 2023 ވަނަ އަހަރު އެ ކުންފުންޏާ ހަވާލު ކުރުމަށް ވަނީ ހަމަޖެހިފައެވެ. މީގެއިތުރުން އއ. ފެރިދޫ އަދި އއ. އުކުޅަހުގައި ޤާއިމް ކުރުމުގެ ވާރޭ ފެންނަގާ ރައްކާ ކުރާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ނިންމާ، ސިސްޓަމް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން 2023 ވަނަ އަހަރު ސްޓެލްކޯއާ ހަވާލު ކުރެވިފައެވެ. ދެންނެވިފައިވާ 25 ރަށުގެ ތެރެއިން، ގދ. ހޯޑެއްދޫ، ގދ. ނަޑެއްލާ، ގދ. ރަތަފަންދޫ، ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ، ގއ. މާމެންދޫ، ގއ. ނިލަންދޫ، ގއ. ކޮނޑޭ އަދި ގއ. ދިޔަދޫގެ މަސައްކަތް ނިންމާ، ހިންގާ ބެލެހެއްޓުން 2021 މާރިޗު މަހުގައި ވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނާ ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މި 25 ރަށުގެ މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 122,508,359·20 (ސަތޭކަ ބާވީސް މިލިއަން ފަސް ސަތޭކަ އަށް ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަންސާސް ނުވަ ރުފިޔާ ވިހި ލާރި) އެވެ. މި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދަނީ ދިވެހި ސަރުކާރާއި ޗައިނާގެ ސަރުކާރާ ދެމެދު ސޮއިކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން "[illegible]"ގެ ތެރެއިންނެވެ.

- އާދަޔާ ހިލާފު ބޮޑު ވާރޭ ވެހުމުގެ ސަބަބުންނާއި އަދި އުދަރުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައެއް ރަށްރަށަށް، ދިމާވަމުންދާ ފެންބޮޑުވުމުގެ މައްސަލައަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ހޯދުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ގދ. ތިނަދޫގައި ފެންހިންދާ ނިޒާމެއް ޤާއިމް ކުރުމަށް މި މިނިސްޓްރީއާއި ސައުދީ ފަންޑް ފޮރ ޑިވެލޮޕްމަންޓާ ދެމެދު މަސައްކަތުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވިފައި ވަނީ 2 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ސައިޓުވޯކުތަކުގެ ތެރޭގައި އެކަށީ ސްޓޯމްވޯޓަރ އިންސްޕެކްޝަން

ވިއްސާރަ މޫސުމުގައި ވެހޭ ވާރޭ ފެނުން ބައެއް ރައްކާކުރެވޭނެއެވެ. މިގޮތަށް ރައްކާކުރާ ފެން ބިމުގެ ފެންފަރަތަށް ދޫކުރުން ރަށުގެ ފެންވަރަކަ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތަކަށް އިޖާދުކޮށްދިނުމަށް ހުރިހާ ފަރާތަކުން ފަސޭހަ ކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ވާރޭ ވެހެމުންދާއިރު އެ ސަރަހައްދަށް ފެތުރުން، އިތުރުވާ ފެން ބަނދުގެ ނިޒާމުން ރަށުން ބޭރުކޮށްދެވޭނެއެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 38,636,650.20 (ތިރީސް އަށް މިލިއަން ހަ ލައްކަ ތިރީސް ހަ ހާސް ހަ ސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ ވިހި ލާރި) އެވެ. ގދ. ތިނަދޫ ފެންހިންގާ ނިޒާމުގެ ސްޓޯމްވޯޓަރ ކޮންސަލްޓަންސީގެ މަސައްކަތުގެ ބިޑުން ޕްރޮކިއަރ ކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި މިނިސްޓްރީއާއި ރިޔާސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއި ކޮށްފައި ވަނީ 11 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 2,052,426.60 (ދެ މިލިއަން ފަންސާސް ދެ ހާސް ހަތަރު ސަތޭކަ ސައްބީސް ރުފިޔާ ފަސްދޮޅަސް ލާރި) އެވެ. މި މަސައްކަތް ނިމުމުން ގދ. ތިނަދޫގެ ފެންބޮޑުވާ މައްސަލައަށް ހައްލެއް ލިބިގެންދާނެއެވެ. ތިނަދޫ ފެންހިންގާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތުގެ ބާކީ އިންސައްތައެއް 2022 ވަނަ އަހަރު ވަނީ ނިމިފައެވެ. އަދި 2023 ވަނަ އަހަރު މަސައްކަތް ނިންމައި ކައުންސިލާ ހަވާލުކުރުމަށް ވަނީ ޕްލޭންކުރެވިފައެވެ.

- ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ޑީސަލިނޭޝަންޕްލާންޓާ ނަރުދަމާ ނިޒާމާއި ދިރާސާކުރުމާއި މަސައްކަތާއި ހަމަޖެހުން، ވިޔަސް އަދަދަކަށް ރައްކާތެރިކަން ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ކޮށް ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ނިންމުމުގެ މި މިނިސްޓްރީއާއި ފަސާދަ ކުންފުނި ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއި ކޮށްފައި ވަނީ 22 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ ސާލަ އަގު ނިމުމުގެ މި މަސައްކަތް ނިމިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 43,271,758.20 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ ވިހި ލާރި) އެވެ. މި މަސައްކަތް ނިމުމުން ފުވައްމުލަކު ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ދިރާސާ ރައްކާ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ސަލާމަތީ ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެން ދާނެއެވެ.
- ވ. ފުލިދޫގެ ނަރުދަމާ ނިޒާމް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތާއި ހައްލުކުރުމުގެ ޒިންމާތައް މި މިނިސްޓްރީއާއި ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް (ސްޓެލްކޯ) އާއި ދެމެދު 04 އޮކްޓޫބަރު 2021 ގައި ވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއި ކޮށްފައެވެ. މި މަޝްރޫއުގެ ދިރާސާ ސަރވޭތަކުގެ ބަޖެޓުން ހަދައި ކޮންޓްރެކްޓު ހިސާބު މަޝްރޫއުއެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 4,902,800.00 (ހަތަރު މިލިއަން ނުވަ ލައްކަ ދެ ހާސް އަށް ސަތޭކަ ރުފިޔާ) އެވެ. މި މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ވަނީ ނިމިފައެވެ.

5.3 ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމްތައް

- ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ (ހއ)، ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ (ހދ) އަދި މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ (ށ) ގެ އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ މުވައްޒަފުންނާއި އަދި ފެނަކައިގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަލާޤާތު ވޮލިއުމް އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ގްރީން (އެމް.އައި.ޖީ) އާއި ގުޅިގެން ޖިއޮތަރމަލް ބޭސިކް ޓްރެއިނިންގ (ސޯލާ ޕަވަރ ފޯރަމް 3) ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމްތައް ވަނީ 2022 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ދަށުން 16 މުވައްޒަފުން ވަނީ ތަމްރީން ކުރެވިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 395,697.00 (ތިން ލައްކަ ނުވަދިހަ ފަސް ހާސް ހަ ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތް ރުފިޔާ) އެވެ.

- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާއިން މީހުން ބިނާ ކުރުމަށްޓަކައި [illegible] "ޔޭލް ޔުނިވާސިޓީ" އާއި ގުޅިގެން "ގްރެޖުއޭޓް ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް އޮން ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް– [illegible] ވޯޓަރ މެނޭޖްމަންޓް" [illegible] ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމް 01 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ވަނީ ފަށާފައެވެ. މިއީ 18 މަސް ދުވަހުގެ ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމެކެވެ. މި ޓްރެއިނިންގ ގައި މިނިސްޓްރީގައި މަސައްކަތްކުރާ ކުރީ 7 މުވައްޒަފުން ބައިވެރިވެފައިވެއެވެ.
- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންނަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީން ދިނުމަށްޓަކައި، މޯލްޑިވްސް އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ޓެކްނޮލޮޖީ (އެމް.އައި.ޓީ) އާއި ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ "[illegible] ޓެކްނީޝަން [illegible] ސްކިލް [illegible]" ގެ ކޯސް ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ވަނީ ނިމިފައެވެ. މި މަސައްކަތަށް ޖުމްލަ 790,000.00 (ހަތް ލައްކަ ނުވަދިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ހަރަދުވެފައެވެ.
- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ބޭސިން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން ހިންގުމަށްޓަކައި "ލާނިންގ މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމް" ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ވަނީ ސޮފްޓްވެއަރއާއި ވަނީ ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގަކީ 397,500.00 (ތިން ލައްކަ ނުވަދިހަ ހަތް ހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އެވެ. މި މަސައްކަތް 2023 ވަނަ އަހަރު ނިންމުމަށް ވަނީ ޕްލޭންކޮށްފައެވެ.
- ފެނާއި ނަރުދަމާ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ފަންނީ ޤާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި، "ޕްރޮޖެކްޓް ޕްލޭނިންގ އެންޑް ކޮންޓްރޯލް ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމް ވިތް މައިކްރޮސޮފްޓް ޕްރޮޖެކްޓް" ޓްރެއިނިންގގެ [illegible] [illegible]

ގުޅިގެން ސްރީލަންކާގައި ވަނީ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައެވެ. މި ޓްރެއިނިންގައި މިނިސްޓްރީގެ 20 މުވައްޒަފުން ބައިވެރިވިއެވެ. މި ޓްރެއިނިންގެ އަގަށް ޖުމްލަ 494,429.80 (ހަތަރު ލައްކަ ނުވަ ދިހަ ހަތަރު ހާސް ހަތަރު ސަތޭކަ ނަވާވީސް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ލާރި) ހަރަދުވިއެވެ.

- ފެނާއި [illegible] [illegible] [illegible] ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމްތައް ރަށްރަށުގައި ހިންގުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަނީ ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މި މަސައްކަތުގެ އަގަކީ 557,000.00 (ފަސް ލައްކަ ފަންސާސް ހަތް ހާސް

ރުފިޔާ) އެވެ. މި ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ގެންގޮސްފައިވާ ރަށްތަކަކީ އއ. މަތިވެރި، އއ. ބޮޑުފޮޅުދޫ، އއ. ހިމަންދޫ، އދ. ދިގުރަށް، އދ. ކުނބުރުދޫ، ދ. މީދޫ، ދ. ބަނޑިދޫ، ދ. ހުޅުދެލި، ގދ. ހޯޑެއްދޫ، ގދ. ނަޑެއްލާ، ގދ. ރަތަފަންދޫ، ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ، ގއ. މާމެންދޫ، ގއ. ނިލަންދޫ، ގއ. ކޮނޑޭ، ގދ. ފިޔޯރީ، ލ. ފޮނަދޫ، ލ. ކަލައިދޫ، ލ. މާބައިދޫ، ލ. ގާދޫ، ލ. ދަނބިދޫ، ލ. އިސްދޫ، ރ. މަޑުއްވަރި އަދި ބ. ދަރަވަންދޫ އެވެ. މި މަސައްކަތް ވަނީ 2022 ވަނަ އަހަރު ނިމިފައެވެ.

5.4 އެހެނިހެން މަސައްކަތްތައް

- ސަރުކާރުން، ގްރީން ކްލައިމެޓް ފަންޑު (ޖީ.ސީ.އެފް) ގެ ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން ކުރިއަށްގެންދާ 'ސަޕޯޓިންގ ވަލްނަރަބަލް ކޮމިއުނިޓީސް އިން މޯލްޑިވްސް ޓު ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އިންޑިއުސްޑް ވޯޓަރ ޝޯޓޭޖަސް' މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ރާއްޖޭގެ 37 (ސަތޭތިރީސް) ރަށެއްގެ ފެންފޯރުކުރުމުގެ ތަފްސީލީ ދިރާސާކުރުމާއި، ޑިޒައިން އެކުލަވާލުމާއި، ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމާއި، އެސެސްމަންޓް ހެދުމާއި، ޖިއޯޓެކްނިކަލް ސާރވޭ، ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޑޮކިއުމަންޓްސް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ސާރވޭ މަސައްކަތް ވަނީ ނިންމާލެވިފައެވެ. މި ރަށްތަކަކީ ހއ. އުލިގަމު، ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ށ. ފުނަދޫ، ނ. ހެނބަދޫ، ރ. މަޑުއްވަރި، ބ. ދަރަވަންދޫ، އއ. ބޮޑުފުޅަދޫ، އދ. ދިގުރަށް، ވ. ރަކީދޫ، މ. ދިއްގަރު، ފ. ބިލެތްދޫ، ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ދ. މީދޫ، ތ. ކިނބިދޫ، ހއ. ކެލާ، ހދ. ހަނިމާދޫ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި، ށ. ފޯކައިދޫ، ނ. ކެންދިކުޅުދޫ، ރ. އަލިފުށި، ބ. ކެންދޫ، ލ. ގަން، ތ. ވަންދޫ، ތ. އޮމަދޫ، ތ. ދިޔަމިގިލި، ތ. ގުރައިދޫ، ލ. މާވަށް، ގއ. ކޮލަމާފުށި، ގއ. ވިލިނގިލި، ގދ. ތިނަދޫ، ގދ. ގައްދޫ، ގދ. ފިޔޯރީ، ޏ. ފުވައްމުލައް، ސ. ހިތަދޫ، ސ. މީދޫ، ސ. ހުޅުދޫ އަދި ސ. ފޭދޫއެވެ. މިރަށްރަށުގެ ސާރވޭ މަސައްކަތުގެ ކުރިއަރާފައިވާ މިންވަރަކީ 100 ޕަސެންޓް ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ. މި މަސައްކަތްތަކުގެ އަގަކީ ޖުމްލަ 1,292,600.00 (އެއް މިލިއަން ދުއިސައްތަ ނުވަދިހަ ދެ ހާސް ހަ ސަތޭކަ) ރުފިޔާ ހަރަދުކުރެވިފައެވެ.

- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސެކްޓަރ އިން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ޝާއިޢު ކުރާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ޖީޕީއެސްއާއި ޖިއޯރެފަރެންސްކޮށް، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސިސްޓަމްތަކުގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ދަތުރުކޮށް ދިރާސާކުރުން، ދިރާސާގެ މައުލޫމާތު ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމްއާ ގުޅުވައިދޭ ސޮފްޓްވެއަރއެއް ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތް ރަށްތަކުގެ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސިސްޓަމްތަކުގެ އެސެޓް ރެޖިސްޓަރ އަދި ޑޭޓާ ބޭސް ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ދަނީ ކުރިއަށް. މި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދުވަސްވަރު ހަ މަސްދުވަހު ފަހުން ނިމޭ ގޮތަށް ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައިވާއިރު މިސްރާބު ބައްލަވާ ގުޅޭގޮތުން ތަރައްޤީކުރެވިފައިވާ ސޮފްޓްވެއަރ ރަށްރަށުގެ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސިސްޓަމްތަކުގެ ޙާލަތު ޑޭޓާ ބޭސްއަށް އަޕްލޯޑް ކުރެވެމުން ދަނީއެވެ. މި ޕްރޮޖެކްޓްގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެކްސްޕާޓުން ޕްރޮޖެކްޓް ވަނީ ހަވާލުކުރެވިފައެވެ. މި މަސައްކަތަށް ޖުމްލަ 776,282.52 (ހަތް ލައްކަ ހަތްދިހަ ހަ ހާސް ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ދެ ރުފިޔާ ފަންސާސް ދެ ލާރި) ހަރަދުކުރެވިފައެވެ.

- ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާއިން އިންޖިނިއަރިން ކޮންސަލްޓަންސީ ޚިދުމަތްތަކަށް މާކެޓް ރިސާރޗް ކޮށް، ހޯދިފައިވާ އަދި ބޭނުންވާ އަގުތައް ބަލައި ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކޮމިޝަނިންގ ކޮންސަލްޓެންސީގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ 400,000.00(ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް ވަނީ ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މި މަސައްކަތް މިހާރު ނިމިގެންގޮސް، ޕްރޮޖެކްޓުގެ އިތުރު ރިޕޯޓް ކޮންސަލްޓަންޓް ކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް 2023 ވަނަ އަހަރު ފުރިހަމަވުން ކުރިއަށް ދަނީއެވެ.

- ގްރީން ކްލައިމެޓް ފަންޑު (ޖީ.ސީ.އެފް) ގެ އެހީގައި ފެނުގެ ނިޒާމު ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާ 04 ރަށް ކަމުގައިވާ ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ބ. ދަރަވަންދޫ، ށ. ފުނަދޫ އަދި ރ. މަޑުއްވަރީގައި، އެ ރަށްރަށުގައި ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމަށް ރައްކާތެރިކަމާއެކު ހިންގުމަށް، ރަށުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ރަށްރަށުގައި ތަމްރީނު ދީ ވަނީ ބަރާބަރުކޮށްފައެވެ. މި މަސައްކަތަށް ޖުމްލަ 741,576.00 (ހަތް ލައްކަ ސާޅީސް އެއް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަ ރުފިޔާ) ވަނީ ހަރަދުކުރެވިފައެވެ.

- ގްރީން ކްލައިމެޓް ފަންޑު (ޖީ.ސީ.އެފް) ގެ ދަށުން 04 ރަށެއްގައި ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ކޮންޒިއުމަބަލްސް ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓްސް އަދި ސްޕެއާސް ގަތުމުގެ ކަންތައް ކުރުމަށް އެޖެންސީއާ ކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ އަގަކީ 1,897,696.80 (އެއް މިލިއަން އަށް ލައްކަ ނުވަދިހަ ހަތް ހާސް ހަ ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަ ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ލާރި) އެވެ. އިކުއިޕްމަންޓްސް އަދި ސްޕެއާސް ގެނައުމުގެ މަސައްކަތް ވަނީ ފެނުގެ ކުންފުނިތަކާ ހަވާލުކުރެވިފައެވެ.

- ގްރީން ކްލައިމެޓް ފަންޑު (ޖީ.ސީ.އެފް) ޕްރޮޖެކްޓްގެ ވާރކްޝޮޕްތަކުގައި ހިމަނާ "އެޑިއުކޭޝަން ޓްރޭނިންގ ފޮޓޯގްރާފީ" އޮޕްޝަންގެ ދަށުން ފެނުގެ އިކުއިޕްމަންޓްސް އަދި ސްޕެއާސް ގަތުމުގެ ކުރިން ފަރާތަކުން ސާރވޭ ކުރުމަށް ހަވާލުކޮށް ވަނީ

އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި އެއްބަސްވުމުގެ އަގަކީ 8,418,201.84 (އަށް މިލިއަން ހަތަރު ސަތޭކަ އަށާރަ ހާސް ދުއިސައްތަ އެއް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ހަތަރު ލާރި) އެވެ.

- ގްރީން ކްލައިމެޓް ފަންޑް (ޖީ.ސީ.އެފް) ގެ ދަށުން 25 ރަށެއްގައި ޤާއިމު ކޮށްފައިވާ ވާރޭ ފެންނަގައި ރައްކާކުރާ ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އިކުއިޕްމަންޓްސް އަދި ސްޕެއަރސް ގަތުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް އެލިއޯން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި އެކު ވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވިފައެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ އަގަކީ 725,946.57 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ހާސް ނުވަސަތޭކަ ސާޅީސް ހަ ރުފިޔާ ފަންސާސް ހަތް ލާރި) އެވެ.
- މި އަހަރަކީވެސް ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ދާއިރާއިން ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފައިވާ އަހަރުތަކަކަށް ވުރެ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ރާއްޖޭގެ ކަމާއި ގުޅިގެން ދާއިރާތަކާއި އަދި ބޭރުގެ އެހީއާއި ފަރާތް ތަނާއިރު ގިނަ ބަޖެޓުތަކުގެ ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

6 ބުނި ވެނޯޖްބުރުން

2022 ވަނަ އަހަރަކީ ޤައުމީ އަދި ރަށުފެންވަރުގެ ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ޚިދުމަތްތަކަށް އިތުރަށް ހަރުދަނާވެގެން ދިޔަ އަހަރެއް ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން ނޭޝަނަލް ސްޓްރެޓެޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭން (2019-2023)ގެ "ވޭސްޓް ޓު އަ ރިސޯސް" ސްޓްރެޓެޖީގެ ދަށުން އެތައް މަސައްކަތްތަކެއް ރާވާ ހިންގިފައިވެއެވެ. ކުނި އުފެދޭ މިންވަރު މަދު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތަކާއި އުޞޫލުތަކާ ރާއްޖޭގެ އެކި ރަށްރަށުގައި ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކައުންސިލްތަކާ ހަވާލުކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ފާހަގަކޮށްލެވޭ އެތައް މަސައްކަތެއް ވަނީ ކުރެވިފައެވެ.

6.1 މޯލްޑިވްސް ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް

- ޤައުމީ ކުނިމެނޭޖްކުރުމުގެ ސިޔާސަތު މުރާޖަޢާކޮށް އައު ސްޓްރެޓެޖީއެއް 2027-2023 އެކުލަވާލުން: ޕްރޮޖެކްޓުގެ ގޮތުން ރާއްޖެއަށް ދިމާވެފައިވާ އެއް ބޮޑު ގޮންޖެހުމަކީ ރާއްޖޭގައި އާބާދީ ބޮޑުވުމާއެކު ކުނި އުފެދޭ މިންވަރު އިތުރުވުން އަންނަ ކުނީގެ މައްސަލައެވެ. އަދި މިކަމަށް ސަރުކާރުން ވަރަށްބޮޑު އަހަންމިއްޔަތުކަމެއް ދީފައިވާ ކަމުގައި މިހާރު ވަނީ ފެނިފައެވެ. އެހެންކަމުން ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ދާއިރާ ދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީގެ އުސޫލުން އަނބުރާ ބޭނުންކުރުމުގެ މަގު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި ތަރައްޤީކޮށް ހިނގާނެ ގޮތުގެ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލެވިގެން ދިއުމަކީ ކޮންމެހެން މުދަ އެކި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާ ޒިންމާއަކީ ބިނާކުރަމުން ބިނާކުރަން ސާފުކުރުން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ދެކޭގޮތެވެ.
- ރަށްރަށުގައި ކުނިމެނޭޖްކުރުމަށް ވެހިކަލްތައް ޕްރޮކިއުރކުރުން: ގޭބިސީތަކާއި ވިޔަފާރިތަކުން އުފެދޭ ކުނި ބައިބަހަށް ވަކިކޮށްގެން ކަލެކްޓްކުރުމަށް، އެ ކުނިތައް އުފުލުމަށްފަހު، ކުނި މެނޭޖްކުރާ މަރުކަޒަށް ގެންދިއުމަށް ވެހިކަލް ޕްރޮކިއުރކުރުން. ރަށްރަށުގައި ކުނިމެނޭޖްކުރުމަށް ވަސީލަތްތައް ޕްރޮކިއުރކުރުމުގެ ސަބަބުން ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ބޭނުން ބޮޑު އިންސާނީ ހޭދަވަން ދަނީ އާންމު ސަރަހައްދުތަކުން ސާފުކުރުމަށް ކުނިބޮނި އުކާލުމަށް ސަލާމަތްވެގެންނެވެ. އަދި ރަށްރަށުގައި އުފެދޭ ކުނީގެ 60% އާއި 75% އަކީ ރަށުފެންވަރުގައި މެނޭޖްކުރެވޭ ކުނިތަކެއްކަމުގައި، އެކުނިތަކަށް ބައިބަހަށް ވަކިކޮށް، ނަގާސްތަކަށް މަގުމައްޗަށް ނަގާނެ ކުނިމެނޭޖްކުރާ މަރުކަޒަކުން ގެންދިއުމަށް އިންޓިގްރޭޓެޑް ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ދަށްވަމުން ކޮންމެ އަހަރަކު ބޮޑު ހޭދަ ކުރުމުން އަދި އައުމަން ޚަރަދުތައް ކުޑަވެގެން ދާނެއެވެ. ހިންގުން ރަށްރަށް / ދާއިރާ: ނ. ކެނދިކުޅުދޫ، ނ. މާފަރު، ނ. ހޮޅުދޫ، ނ، ފޮއްދޫ، ނ. މަނަދޫ، ނ. ހެނބަދޫ، ބ. މާޅޮސް، ބ. ކަމަދޫ، ދ. ކުޑަހުވަދޫ، ރ. މަޑުއްވަރި، ލ. ގަން
- ތިމާވެށީގެ ދިރާސާތައް ކުރުމަށް އީ.ޕީ.އޭ އަށް ބަނދު ނިރުމާނުކުރާ ޖަޕާނު ފެންވަރުގެ ކަނޑު އުދަރެހުގެ (ރިސަރޗް ވެސަލެއް): އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއިން މެރިން ބަޔޮޑައިވަރސިޓީ މޮނިޓަރިންގ އޮޕަރޭޝަންތަކަށް، މޮނިޓަރިންގ ޑޭޓާ ހޯދުމަށާއި ރިސަރޗް ބޭނުންފުޅު ކުރުމުގައި އެ އިދާރާއިން ކުރަންޖެހޭ ހިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ބަލާއިރު، ދިރާސާތައް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް އިންތިޒާމުކުރުމުގައި އެ އިދާރާއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުގެ ކަނޑު ދަތުރުތަކަށް ބަރޯސާވެފައިވާތީ، ރިސަރޗް ވެސަލެއް (ރިސަރޗް ވެސަލް) ބޭނުންވާ ކަމަށް އެ އިދާރާއިން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މިފަދަ ބޭނުންތަކަށް ދެ ދަރިވަރުންގެ ކަމުގައި ހިމެނޭ ދާއިރާގެ ބަލަހައްޓަން ފަސޭހަވެގެން ދާނެއެވެ. މިކަން ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ތިމާވެށި ދިރާސާކުރުމުގެ ޤާބިލްކަން އިތުރުވެ، މޮނިޓަރިންގ ދިރާސާ ކުރުމުގެ ޤާބިލްކަން ބޮޑުކުރެވި، ތިމާވެށީގެ ދިރާސާތައް ރިސަރޗް އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން ކުރުމަށް މަގުފަހިވެއެވެ. ހިންގުން ރަށްރަށް / ދާއިރާ: މުޅި ރާއްޖެއަށް.
- "ފަސްގަނޑު" ކެމްޕެއިން: މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގެ ފަރާތުން "ފަސްގަނޑު" ކެމްޕެއިން ރަސްމީކޮށް އިފްތިތާހުކުރެވުނެވެ. މި ކެމްޕޭނަކީ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކުނި މެނޭޖްކުރުމަށް ހޭލުންތެރިކަން އިތުރު ކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކެމްޕެއިނެކެވެ. އޭގެ އިތުރުން ކެމްޕޭނުގައި މައިގަނޑު ފަސް ދާއިރާއަކުން މަސައްކަތް ފޯކަސްކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ، ސިއްހީ، ތައުލީމީ، އިގްތިސާދީ، ޓެކްނިކަލް އަދި އިޖްތިމާޢީ ދާއިރާތަކުންނެވެ. މި ދާއިރާތަކުގެ

މަސައްކަތް ބިނާކޮށްފައިވާ ވިޝަނަށްވެސް ވަނީ އަސަރުކޮށްފައެވެ. މީގެ އިތުރުން، ރާއްޖޭގެ އެކި އަތޮޅުތަކުން ކޮންޓެސްޓް ހިމެނޭ ވެސް ބަޖެޓް އެއް އިފްތިތާޙުކުރުމަށް، ރަސްމީ ކޮށްދޭން ޖަމާވުމުގެ ވަނީ އިފްތިތާޙުކޮށްފައެވެ. ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން 'ފަސްގަނޑު' ދެއްވީ ކުރުނީގެ ތަރައްގީ ކުރުމަށް އެއްފަހަރު 'ނިޒާމްނޭޝަން' އެއް ނަމަކުގެން ހާލުތު. ކުރުނީގެ ފުރަތަމަ ނިޒާމްނޭޝަން ތަޢާރަފްކުރައްވައިފި ނ.މާފަރު އަދި ނ. ކެޔޮދޫގެ ރަށްތަކުގެ އެކަނިވެރިކަމާ ހުރިގޮތަށް. ނިޒާމްނޭޝަން ގައި ސްކޫލްތަކުގެ ދަރިވަރުން ތަޢާރަފްކުރާ ކުރިއަށްދާ ކުރުގެ މަސްތޫރާތު ރަށްގެ ކުރުނީގެ ތަރައްގީތައް، ޖުމްހޫރިއްޔާ، އެހެނިހެން ވަސީލަތްތައް ބަހައްޓަވައިދެއްވާފައެވެ. ރަނގަޅުގޮތަކަށް ކައުންސިލްގެ ކުރުމަށް ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހުޅުވާ މި ކުރުދުއްވުމުގެ ސަރަހައްދު މުޅިއުމަށްވީ ކައުންސިލްތަކުގެ ޤާނޫނާއި ޒުވާނުންނަށް އިތުރު އަދި އެރަށެއްގައި ޖަލްސާ ކުރުވާނެ ކައުންސިލްތަކާއި ވަނަ ދަށުން ބައެއް ރަށްރަށަށް ވާރުކޮށް ލިބިގެންދާނެއެވެ. އެކަމުން ސަރުކާރު ފެށިގެން ދިއުމަށް ޖާގަ ސަލާމަތް ކުރާނެ ކަމުގެ ރަށްރަށުގެ ތިބެގެންދާނެއެވެ. ހިންގުނު ރަށްތަކެއް / ޤައުމަށް: މުޅި ރާއްޖޭގައި

- ރަށްރަށުގެ ސިއްޙީ މަރުކަޒުތަކާއި ރިޕޯޓްކުރި ހާސްޕިޓަލްތަކަށް އޮކްސިޖަން ސިލިންޑަރު ފޯރުކޮށްދިނުން: ސިޔާސީ ޤައުމީގައިން އުފެދޭ ކައުންސިލްތަކުން ކުރާފައިވާ މަސައްކަތުން ހަރަދުކުރާނެ ގޮތުގެ ތާރީޚު ލިޔެކިޔުން. ހިންގުނު ރަށްތަކެއް / ޤައުމަށް: ނ.މަނަދޫ، ނ.ހޮޅުދޫ، ނ.ވެލިދޫ، ރ.އުނގޫފާރު، ރ.މީދޫ، ރ.ދުވާފަރު، ބ.ދަރަވަންދޫ، ބ.އޭދަފުށި، ބ.ތުޅާދޫ، ޅ.ހިންނަވަރު، ޅ.ނައިފަރު، ކ.ކާށިދޫ، މ.ދިއްގަރު، މ.މުލި، މ.ދަނބިދޫ، ފ.ބިލެތްދޫ، ފ.ނިލަންދޫ، ދ.މީދޫ، ތ.ކިނބިދޫ، ތ.ވިލުފުށި، ތ.ގުރައިދޫ، ތ.ތިމަރަފުށި، ތ.ވޭމަންޑޫ، ލ.ގަން

6.2 ރަށްރަށުގައި ކައުންސިލްތަކާ މަޢުލޫމާތު ޝާއިޢުކުރުން:

- ކައުންސިލްތަކުގެ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ތަރައްޤީ ކުރުމަށް "ކައުންސިލްތަކުގެ ބިލު" ތައްޔާރުކުރަން، ގުޅުންހުރި މަސައްކަތްތެރިންގެ ވާހަކަ މަޝްވަރާ އިސްލާހުކުރެވި ރަށްރަށުން މަޝްވަރާގެ ތަފުސީލް ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.
- ކައުންސިލްތަކާއި، ޓެރިޓޯރީއާއި، އެކަންތާއި، އެހެން ހިދުމަތްތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށުގައި ކައުންސިލްތަކާ މަޢުލޫމާތު ޝާއިޢުކުރުން. ކައުންސިލްތަކާ މަޢުލޫމާތު ރަށްރަށުގައި ޝާއިޢު ކުރުމުގެ ދައުރުގެ މާލީ އަދި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތައް އަދި ރަށްރަށުގެ އަމިއްލަ ސަރަހައްދުތައް ގެނެސް ތަރައްގީކުރުމުގެ ސަލާމަތް ކުރަނީ ހޭލުންތެރި ކުރުމަށް ކުރެވޭނެ ދިރުމާއި، ރަށްރަށުގައި ކައުންސިލްތަކުގެ ވަކި ސަރަހައްދުތައް ކައުންސިލް އަދި ކައުންސިލްތަކާ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ސަލާމަތް ކައުންސިލްގެ ވަޒީފާ ރައްޔިތުންނަށް ސިޔާސީ ގެނައުމަށް އިޖުތިމާޢީ ގެނައުން އަދި އިޤްތިޞާދީ ގެނައުމަށް ނިޒާމު އަސާސީކަންތައް އަދި އެ މަސައްކަތް ޕްރޮގްރާމު ދިރުމުގެ ކުރިއަށް ކުރިއަށްދާނެ ގޮތް ކުރަމުންދާނެއެވެ. ހިންގުނު ރަށްތަކެއް / ޤައުމަށް: ބ.އޭދަފުށި، ބ.ހިތާދޫ، ބ.ދަރަވަންދޫ، ބ.ކަމަދޫ، ކ.ކާށިދޫ، ރ.އުނގޫފާރު، ރ.މާކުރަތު، ނ.މަނަދޫ، ދ.ކުޑަހުވަދޫ، ތ.ކިނބިދޫ، ނ.ހޮޅުދޫ، ނ.ވެލިދޫ.

- ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގައި ޖަމާކުރެވޭ ކުނިކަހާލުމަށް ކައުންސިލްތަކުން ރަށްފެންވަރުގައި މަސްޙޫ ކުނިކޮށި ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ކަނޑައެޅުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައެވެ، އެކަމުގެ ސަލާމަތް ސިޔާސަތު، އިޖުތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށީގެ ގޮތުން އެކަށީގެން މަސައްކަތްތަކަށް ރަށްރަށުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ކުރުމުގެ ދިރުމާއި ގުޅިގެން، އެންމެ ގިނަ އަދަދަކަށް ކައުންސިލް ޖަމާކުރެވިފައިވާ ރަށްތަކެއް، ދިރާސާކުރެވުނު ބަޔާން ވަނީ ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ. އަދި އެ ރަށްތަކުގައި ހުރި ކައުންސިލް ފުރިހަމަކަން، ފެށުމާއި ކައުންސިލްތަކާއި ފަރާތްތަކުގެ ކުނިފުރިކުރެވޭ މަރުކަޒު ކ. ގުރައިދޫ، ކ. މާފުށި، ވ. ފުލިދޫ، ވ. ކެޔޮދޫ، ވ. ތިނަދޫ، ވ. ފެލިދޫ، އަދި ވ. ރަކީދޫ އިން ވަނީ ސާފުކުރެވޭނެ ވަނީ ފޯރުކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން، ކ. މާފުށި އަމިއްލަ ސާފުކުރުން ނިމި، ކ. ގުރައި އަދި ވ. ރަކީދޫގެ ބަދަލުވެސް ވަނީ ސާފުކުރެވޭ ނިންމާފައެވެ.

- ކައުންސިލްތަކުގެ ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ އިސްލާހު ވަނީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހު ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ. މި އިސްލާހުގެ މަގުސަދު އަކީ ގަވާއިދަށް ކައުންސިލްތަކުގެ ފާސްކުރުމުގެ ގޮތަށް (ހޯދުމުގެ، ވިއްކާކުރުމުގެ ވަސީލަތް، ދެމެހެއްޓުން، ރޭވުމާއި އަދި އެހެނިހެން ސިޔާސީ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅުންހުރި) ބަދަލު ކައުންސިލްތަކުގެ ނިޒާމު ކައުންސިލް ވަކި ކުރާނެ ބައިތަކަށް ކައުންސިލް ދެއްވާ އެ ބައިތަކުގެ ވަކިކުރުމަށް އަސާސީ ބަދަލުތަކެކެވެ. މި އިސްލާހުގެ ދަށުން 01 ޖަނަވަރީ 2022 ގައި ވާނީ ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގައި 04

ބަޔަކަށް ކުނި ވަކިކުރަން ފަށައި، އަދި 01 ޖޫން 2022 ގައި ގްރޭޓަރ މާލޭ އޭރިއާގައި 03 ބައިން ކުނިވަކިކުރަން ފަށާފައެވެ. އަދި، ކުނި ވަކިކުރުމާއި ގުޅިގެން ރައްޔިތުން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީ، ވެމްކޯ އަދި މާލެ ސިޓީގެ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއާ ގުޅިގެން މާލެ ސަރަހައްދުގައި ގޭބިސީތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން "ޑޯ-ޓު-ޑޯ" ގެ އެވެއަރނެސް ޕްރޮގްރާމެއް ވެސް ހިންގާފައެވެ.

6.3 ގްރޭޓަރ މާލޭ އެންވަޔަރަމަންޓަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓް އެންޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް އަދި ގްރޭޓާރ މާލޭ ވޭސްޓް ޓު އެނަރޖީ ޕްރޮޖެކްޓް

މި މަޝްރޫޢުތަކީ ޒޯން 3 ގެ ރަށްތަކުގައި (އއ، އދ، ކ، ވ) ޑިވެލޮޕްކުރި ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށް މި މިނިސްޓްރީއިން ކުރިއަށް ގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކެވެ

ގްރޭޓަރ މާލޭ އެންވަޔަރަމަންޓަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓް އެންޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ އެންމެ މުހިއްމު މަސައްކަތަކީ، އޭޑީބީގެ ފަންޑިން އެހީގެ ދަށުން، ތިލަފުށީގެ ކަނޑު ހަފައިރު [illegible] އެތަނުން އަރަފުންނާ ދުން ހުއްޓުވައި އެތަން ރީހެބިލިޓޭޓް ކޮށްދިނުން، ރަށްރަށުގައި [illegible] ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން މި މިނިސްޓްރީއާއި ވެމްކޯ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތެކެވެ. މިގޮތުން، މި އަހަރުގެ ތެރޭގައިވެސް އެސަރަހައްދުން އަރަފުންނާ ދުން ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައެވެ.

މި މަޝްރޫޢުގެ ތެރެއިން 2022 ވަނަ އަހަރު [illegible] ކުރިއަށް ގެންދިޔަ އެންމެ މުހިއްމު އެއް މަސައްކަތަކީ، ތިލަފުށީގައި، މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ [illegible] ރީހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން ޤާއިމު ކުރުވުނު ވޭސްޓް ރިސެޕްޝަން އޭރިއާ [illegible] ހަވާލުކުރުން، އެތަނުގެ އޮޕަރޭޝަންސްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށުނެވެ. މިގޮތުން، މި އަހަރުގެ [illegible] [illegible] މި މިނިސްޓްރީއާއި ވެމްކޯއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެގްރީމަންޓެއްގައި ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި ވޭސްޓް ރިސެޕްޝަން ފެސިލިޓީއަކީ ޒޯން 3ގެ ސަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ ރަށްތަކުން އަމާޒުކޮށްގެން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ފެސިލިޓީއެއް ކަމަށްވާތީން [illegible] ސަރަހައްދުގެ ރަށްތަކުން [illegible] ވޭސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ސަރަހައްދުގެ 8 ރަށެއްގައި ޖަމާކުރެވިފައިހުރި ކުނި ވެސް އެއްކޮށް ސާފުކުރެވިފައެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެންގޮސްފައިވާ [illegible]، މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ކ. ގުރައިދޫ، ކ. މާފުށި، ކ. ގުޅި، ވ. ރަކީދޫ، ވ. ކެޔޮދޫ، ވ. ފުލިދޫ، ވ. ތިނަދޫ، އަދި ވ ފެލިދޫއިންނެވެ.

މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] އެންމެ މުހިންމު އެއް މަސައްކަތަކީ ޕްރޮކިއުމަންޓް ގެންދާ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ގޮތުން [illegible] [illegible] މަސައްކަތަކެވެ. މިގޮތުން، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ގެންދާ [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] ކުރުވިފައެވެ.

ކ. ތިލަފުށީގައި ޤާއިމު ކުރަމުންދާ ކުނި މެނޭޖު ކުރުމުގެ، ސަރަހައްދީ ރީޖަނަލް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ފެސިލިޓީގައި ކުރިއަށްދާ ތަރައްޤީގެ ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓްގެ ތެރެއިން، ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ހަރުދަނާ ކުރުމަށްޓަކައި ޖަޕާނީ "ވޭސްޓް ސޯޓިންގ" ލައިން އެއް ޤާއިމްކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ، ޖައިކާ މޯލްޑިވްސް އަދި ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާއި ދެމެދު ޓްރައިޕާޓައިޓް އެމް.އޯ.ޔޫ އެއްގައި ވަނީ ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ތިލަފުށީގައި ހުންނަ ރީޖަނަލް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ފެސިލިޓީގައި 'ވޭސްޓް ސޯޓިންގ' ލައިނެއް ޖައިކާ މޯލްޑިވްސްއިން ޤާއިމްކުރެވުނެވެ. 43000 އަކަފޫޓުގެ ސަރަހައްދެއްގައި ޤާއިމުކުރެވޭ މި ސޯޓިން ލައިނަކީ ރީސައިކަލް ކުރެވޭ ބާވަތުގެ ކުނި 3 ބަޔަކަށް ބަހާލުމުގެ [illegible] ސިސްޓަމެކެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ދަގަނޑު، ޕްލާސްޓިކުގެ ބާވަތްތައް، އަދި ކަރުދާސް ފަދަ އެހެނިހެން ކުނި ހިމެނެއެވެ. އަދި [illegible]

[illegible] ވޭސްޓް ޓު އެނަރޖީ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދަށުން، [illegible]

[illegible]

REDMI NOTE 8 PRO
SS CAPTURES
17/10/2022 15:27

ތެރެއިން ކޮންމެ ކައުންސިލަކަށް 350,000 ރުފިޔާ ވަނީ ޖަމާކޮށްފައެވެ.

6.4 ސްމޯލް ސްކޭލް ވޭސްޓް ޓު އެނަރޖީ ޕްރޮޖެކްޓް

މި [illegible] ވޯލްޑް ބޭންކުގެ އެހީގައި [illegible] އެނަރޖީ ރިކަވަރީ [illegible] 12 [illegible] 2 [illegible]

- [illegible]

- "ކޮންސްޓްރަކްޝަން އޮފް ސައިޓް އެކޮމޮޑޭޝަން އެޓް ރ. ވަންދޫ" – ބިޑަށް ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން އިވެލުއޭޓްކުރުމަށްފަހު ހޮވާ ފަރާތަށް ކޮންޓްރެކްޓް އެވޯޑްކުރުމަށް އޭ.ޑީ.އެފް.ޑީ. ގެ ނޯ އޮބްޖެކްޝަން ވަނީ ލިބިފައެވެ.

6.5 ކޮންވަރޓިންގ ވޭސްޓް ޓު އެނަރޖީ އިން އައްޑޫ ސިޓީ

މި މަޝްރޫޢަކީ އެންމެ ދެކުނުގެ ހަތަރު އަތޮޅަށް (ގއ، ގދ، ފުވައްމުލައް ސިޓީ އަދި އައްޑޫ ސިޓީ) އަމާޒުކޮށް އައްޑޫ ސިޓީ ހިތަދޫގައި ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖްކުރާ ފެސިލިޓީއެއް ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، ދިވެހި ސަރުކާރާއި އަބޫދާބީ ފަންޑް ފޮރ ޑިވެލޮޕްމަންޓް (އޭ.ޑީ.އެފް.ޑީ.) އިން ގުޅިގެން ހިންގާ ޖުމްލަ 28 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ މަޝްރޫޢެކެވެ.

މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން 2022 ވަނަ އަހަރު ކުރެވުނު ކަންތައް:

- ކޮންޓްރެކްޓް: "ޑިޒައިން، ސަޕްލައި އެންޑް އިންސްޓޮލޭޝަން އޮފް ވޭސްޓް އިންސިނަރޭޝަން ޕްލާންޓް ވިތް އެނަރޖީ ރިކަވަރީ" ޕްލާންޓްގެ 97 އިންސައްތަ މެކޭނިކަލް މަސައްކަތް މިހާރު ވަނީ ނިމިފައެވެ.

- ކޮންޓްރެކްޓް: "ކޮންސްޓްރަކްޝަން އޮފް ކޮންޓްރޯލް ބިލްޑިންގ އެންޑް ވޭސްޓް އިންޓޭކް ބިލްޑިންގ" މި އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަސްދުވަހު ސްޓާޓް އަދި މަސައްކަތް ފަށާފައެވެ.

ކުރިއަށް 2023 ގައި ފުރިހަމަކުރަން ރާވާފައިހުރި މަސައްކަތްތައް:

- ރޯ ވޯޓަރ އިންޓޭކް އެންޑް ސްޓޯރޭޖް ފެސިލިޓީ
- ޑީ މިނަރަލައިޒްޑް ވޯޓަރ ޖެނަރޭޝަން ޕްލާންޓް
- ލައިޓް ޑީސަލް އޮއިލް ސްޓޯރޭޖް އެންޑް ޕަމްޕިންގ ސިސްޓަމް
- ވޭސްޓް އޮއިލް ސްޓޯރޭޖް އެންޑް ޕަމްޕިންގ ސިސްޓަމް

6.6 ޒޯން 1 ގެ ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު

- ޕްރޮވިޝަން އޮފް ވޯޓަރ ސަޕްލައި، ސެނިޓޭޝަން އެންޑް ސޮލިޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް (އޮޕެކް ފަންޑް ފޮރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް):
- މިއީ އޮޕެކް ފަންޑް ފޮރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ލޯނު އެހީގެ ދަށުން ޒޯން1 ގެ އަތޮޅުތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ހިންގާ މަޝްރޫޢެކެވެ. މި މަޝްރޫޢުގައި ހިމެނޭ 3 ކޮމްޕޯނަންޓްތަކުގެ ތެރެއިން ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ކޮމްޕޯނަންޓްގެ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން އަންނަނީ މި މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.
- ރާއްޖޭގެ އެންމެ އުތުރުގެ 3 އަތޮޅު ހިމެނޭ ޒޯން 1 ގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ 41 ރަށާއި 4 ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓް އެކުލެވެއެވެ. އަދި 63000 މީހުންގެ އާބާދީއެއް އޮތް މި ސަރަހައްދުގައި އަހަރަކު 20.000 ޓަނުގެ ކުނި އުފެއްދޭއިރު، ކުނީގެ މައްސަލައަކީ ހުރިހާ ރަށްރަށަށް ވެސް ދިމާވެފައިވާ ބޮޑު މައްސަލައެކެވެ. އެހެން ކަމުން މި މައްސަލައަށް ދެމެހެއްޓެނިވި ހައްލެއް ހޯދައި ދިނުމުގެ ގޮތުން މި މަޝްރޫޢުގެ ތެރެއިން، 20 ރަށެއްގައި އައިލެންޑް ރިސޯސް ރިކަވަރީ ސެންޓަރު އަޅައި، ކުޅުދުއްފުށީ ސިޓީގައި ވޭސްޓް ޓްރީޓްމަންޓް ފެސިލިޓީއެއް އެޅުމުގެ އިތުރުން ހދ. ކުމުންދޫގައި ވޭސްޓް ސްޓޯރޭޖް ޝެޑެއް އެޅުމަށް ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.
- ރަށްރަށުގައި އައިލެންޑް ރިސޯސް ރިކަވަރީ ސެންޓަރ (އައި.އާރް.އާރް.ސީ) ގާއިމުކުރުން

މި މަސައްކަތް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިންޖިނިއަރިން ކަރުދާސް އަދި ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓް ތައްޔާރުކޮށް މިހާރު ވަނީ ފޮނުވާފައެވެ. އޮޕެކްގެ ލޯނު އެހީގެ ދަށުން 20 ރަށެއްގައި ކުނި ގާއިމުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާއިރު، ބާކީ 20 ރަށުގައި ސަރުކާރުން ފަންޑުކޮށްގެން ރިސޯސް ރިކަވަރީ ސެންޓަރު ގާއިމުކުރުން ހަމަޖެހިފައި ވެއެވެ. އެގޮތުން ހދ. ކުމުންދޫ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރެއް ގާއިމުކުރުން، އަދި ހދ. ނޮޅިވަރަމުގައި އައިލެންޑް ރިސޯސް ރިކަވަރީ ސެންޓަރ ގާއިމުކުރުމުގެ ސިވިލް މަސައްކަތްތައް ނިމިފައި ވެއެވެ.

- ހދ. ކުމުންދޫގައި އެކްސެސް ޖެޓީ އަދި ވޭސްޓް ސްޓޯރޭޖް ޝެޑް އެޅުން

ޒޯން 1 ގެ ކުނީގެ މައްސަލައަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ގެންނަންދެން، ވަގުތީ ގޮތުން ހައްލެއް ގެނައުމަށް ސިންގަލް ސޯސް އުސޫލުން އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ އާ ހަވާލުކޮށްގެން ހދ. ކުމުންދޫގައި އެކްސެސް ޖެޓީ އަދި ވޭސްޓް ސްޓޯރޭޖް ޝެޑެއް އެޅުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު އަންނަނީ ކުރަމުންނެވެ.

- ހދ. ކުޅުދުއްފުށީ ވޭސްޓް ޓްރީޓްމަންޓް ފެސިލިޓީ

އާބާދީ އާއި ސައިޒުގެ ގޮތުން ވެސް ބޮޑު ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީގައި އޮތް މި މަޝްރޫޢުގެ ގޮތުން މުޅިން ބައިޓެކް ވޭސްޓް ޓްރީޓްމަންޓް ފެސިލިޓީއެއް ގާއިމުކުރުމަށް ވަނީ ހަމަ ޖެހިފައެވެ. އަދި މި މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކުރިން ހެދޭ ސަރވޭތަކާއި މަސައްކަތް މިހާރު އަންނަނީ ކުރަމުންނެވެ.

7 ކުލައިމެޓް ޗޭންޖު

7.1 އ.ދ.ގެ މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ މުއާހަދާގެ ބައިވެރިންގެ 27 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވުން

މިސްރުގެ ޝަރމްއަލްޝައިޚް ގައި 01 ނޮވެމްބަރު އިން 20 ނޮވެމްބަރު އަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ އ.ދ ގެ މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކާބެހޭ މުއާހަދާ، ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ. ގެ ކޮންފަރެންސް އޮފް ދަ ޕާޓީޒްގެ 27 ވަނަ ޖަލްސާ، (ކޮޕް27) ގައި ދިވެހިރާއްޖެ އިން ވަނީ ބައިވެރިވެފައެވެ. މިއަހަރު ބޭއްވުނު ޖަލްސާގައި މިނިސްޓަރ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ އަލްފާޟިލާ އާމިނަތު ޝައުނާ ގެ އިތުރުން، މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯ އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ އަލްފާޟިލާ ޚަދީޖާ ނަސީމް، މިނިސްޓްރީގެ ފަންނީ މުވައްޒަފުން އަދި ސްޕެޝަލް އެންވޯއި ފޯ ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް [illegible] ވެސް ވަނީ ބައިވެރިވެވަޑައިގެންފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މުއާހަދާގެ 197 ޤައުމުން ބައިވެރިވެވަޑައިގަތުމާއި، މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން ލިބޭ [illegible] ނުރައްކަލުގައި ގައުމުތަކުގެ މައްސަލަތައް ކުރިމަތިލާމުން ޚާއްސަ ފަންޑެއް އުފެއްދުމަށް ބައްދަލުވުމުގެ ބައިވެރިން އެއްބަސްވެފައެވެ. މީގެ އިތުރުންވެސް، މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ އަދި އެހީ ހޯދުމާއި ގުޅޭގޮތުންނާއި، [illegible] މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް [illegible] މަސައްކަތްކުރުމުގައި، މިކަންކަމަށް ބޭނުންވާ [illegible] އަދި ޕެރިސް އެގްރީމަންޓް ތަންފީޒުކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާ ކުރެވި، މުހިންމު ނިންމުންތަކެއް ނިންމިއެވެ. މީގެ އިތުރުން " ޝަރމްއަލްޝައިޚް އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން ޕްލޭން" ވަނީ [illegible] ފާސްކޮށްފައެވެ.

7.2 ޓެކްނޮލޮޖީ ނީޑްސް އެސެސްމަންޓް (ޓީ.އެން.އޭ) ތައްޔާރުކުރުން

ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ފްރޭމްވޯކް ކޮންވެންޝަން އޮން ކްލައިމެޓް ޗޭންޖްގެ ދަށުން، މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކާ ކުރިމަތިލުމަށްޓަކައި އެ ބަދަލުތަކަށް [illegible] ބޭނުންވާ ޓެކްނޮލޮޖީތައް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، "ޓެކްނޮލޮޖީ ނީޑްސް އެސެސްމަންޓް" ގެ ނަމުގައި 2021 އިން ފެށިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަނީ މަޝްރޫޢެއް ފަށައިފައެވެ. މިގޮތުން މިމަޝްރޫޢުގެ ދަށުން، އެޑެޕްޓޭޝަން އަދި މިޓިގޭޝަން ސެކްޓަރުގައި މުހިންމު ޓެކްނޮލޮޖީތައް ދެނެގަނެ ޕްރަޔޯރިޓައިޒް ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ނިމި ފުރަތަމަ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކޮށް ވަނީ ނިމިފައެވެ.

7.3 އިންސްޓިޓިއުޓް ފޮރ ކޯޕަރޭޓް ޑައިރެކްޓަރސް ޑިވެލޮޕްމަންޓް (އައިސީޑީ) ޕްރޮގްރާމް

ދުނިޔޭ ޖީ.ޕީ.އާރު އާއި މި މިނިސްޓްރީއާއި ގުޅިގެން ހިންގާ މި މަޝްރޫޢުގައި، ޤަސްދަކީ އަންނަ ބަދަލުތަކާގެ ދާއިރާއިން ކުރަވާ ރިޕޯޓްތަކާއި އަދި މިދާއިރާގެ ބެސްޓްޕްރެކްޓިސް ނިޒާމް ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ގޮތުން، ކުރި ފާހަގަ ކުރުމުގެ ދާއިރާއިން ޖެހުމަށް ބޯޑުތަކުގެ ވަނީ ގެނައުމަށް ބައިވެރިވުމުގެ ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ރިޕޯޓު ކުރެވިފައިވާ ގޮތް މި މަޝްވަރާގެ ދެންނެވުން، މިއަހަރުގެ ތެރޭގައި ޖަމާވެރިކަމާ ވިޔަފާރި މަސައްކަތްކުރުމުގައި، ކަމާގުޅޭ ބަޔަކަށް ދާދިގުކުރާ މަސައްކަތް ބޮޑެތި ބައިވެރިވުމާއި ބިނާކޮށް ހަމަޖެހިފައި އަދި މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބާރުއެޅުމަށް މަސައްކަތްތަކާއި މިމަޝްވަރާގެ ދެންނެވުން ނިންމާ ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

7.4 ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސްގެ ދާއިރާއިން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތައް

ގްރީން ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސާއި ގުޅޭ ދިރާސާ މަސައްކަތްތަކާއި 2022 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށްގެން ދިޔައެވެ. މިގޮތުން ނޮމިނޭޝަން ގައިޑްލައިން އެޖެންސީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ނޮން-އެކްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރ އަދި ކަންޕެނީ ސެކްރެޓަރީން ގްރޫޕްގެ ސްޓްރެޓީޖިކް ބައްދަލުވުމެއް ނިންމިއެވެ. އެން.ޖީ.އޯ. ގެ ފަރާތުން ނޮން-އެކްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރ ތަންފީޒުކުރަން އަހަރު ތަކުތަކުގައި ކުރުވުން މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި، ޕްރޮސެސް ކޮމިޓީ އެސް.އޯ.ސީ ގެ ފަރާތުން ވަޒަންކޮށް ކަންބޮޑު ކޮންސަލްޓޭޝަންގެ ޑޮކިއުމަންޓް (ޖީ.އެފް.ސީ.އާރު) މަޝްވަރާގައި ރާއްޖޭގެ ފަރާތްތަކުން ބައިވެރިވުމަށް މަޝްވަރާގެ ވަޒަންކޮށް، ކަންޕެނީ ސެކްރެޓަރީންގެ ގްރޫޕްގެ ތަފާސީލު ހޯދިފައެވެ. އަދި މި މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުމުގައި ހިނގުނު ބައްދަލުވުމާއި އެސްޓޭޓް ދެކެވުނު ހިންގުނު އެސް.ޖީ.އީ. އެއް ފެންވަރަކަށް އިސްލާހުކޮށް ވާހަކަ މަޝްވަރާ ފަރާތްތަކަށް ދަސްކޮށްދިނެވެ. އަދި ނޮން-އެކްޒެކެޓިވް ސިއްރިއްޔަތު އެފަރާތުން ދަސްކޮށްދިނެވެ. މީގެ އިތުރުން އެސް.ޖީ.އީ. ތަކުގެ ފަރާތުން ކޯޕަރޭޓް ދާއިރާގެ އެސް.ޖީ.އީ. ތަކަށް ނޮން-އެކްޒެކެޓިވް ދަސްކޮށްދިނެވެ. އަދި އެސް.ޖީ.އީ. ޖީ.ސީ.އައި.ގައި އެކަށައަޅާ ކުރުވުމަށް ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ގޮތުން ނޮމިނޭޝަން ޖީ.ސީ.އައި. ސްޓްރެޓީޖިކް ރިވިއު ފޮނުވިއެވެ.

ޖީ.ސީ.އައި. އިންޑިޕެންޑެންޓް އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުގެ ތަރުތީބު ސްކޯރިންގ ހިމެނުން

ޖީ.ސީ.އައި. ގެ އިންޑިޕެންޑެންޓް އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުގެ ތަރުތީބުން ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓުގައި ކޯސް ސްކޯރިންގގެ ގޮތުން ހިމެނުނު ހިމެނުމަށް ނިންމުމާ ދެކޭގޮތުން އަދި ޕްރޮޕޯޒަލްތައް މަސައްކަތް ކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން އެފަރާތަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީ، ރިޕޯޓުގެ ޑްރާފްޓަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ކޮމެންޓް ފޮނުވިއެވެ.

ކޯޕަރޭޓް ސްޓާރ ރޭޓިންގ އެވޯޑްސް އިނިޝިއޭޓިވް

2019 ވަނަ އަހަރު އ.ދ. ގެ ސަސްޓެއިނަބަލް ސްޓޮކް އެކްސްޗޭންޖް އިނިޝިއޭޓިވް ކޯޕަރޭޓް ސަސްޓެއިނަބިލިޓީގައި ރިޕޯޓިންގ އިންޑިކޭޓަރސް މުޅިއަހަރު ސްކީމް އިފްތިތާޙް ކުރުމަށް ކޯޕަރޭޓް ސަސްޓެއިނަބިލިޓީ ރިޕޯޓިންގ ހިންގުމަށް ޖީ.ސީ.އައި. އާއި ޖީ.އާރު.އައި.ގެ އާ ޑިސްކަޝަން މަޝްވަރާއިރު ހިންގަން ފެށުނެވެ. މި މަޝްވަރާގެ އިންސްޓިޓިއުޝަން ބައްދަލުވުމުން ޖުމްލަ 10 ވަނަ ދުވަހު ޖަލްސާ ވިޔަފާރީގެ ބޭންކުގެ ބައިވެރިވިއެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީ، ޖީ.ސީ.އައި.ގެ އަދި ޖީ.އާރު.އައި.ގެ އިސްވެރިން، ޖަވާބު ވިޔަފާރިތަކުގެ ބައިވެރިވިއެވެ. އަދި ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ އެހީގައި މަޝްވަރާގެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަ ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

ނޭޝަނަލް އެޑަޕްޓޭޝަން ޕްލޭނިންގ އިން ދަ މޯލްޑިވްސް

މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކާބެހޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް ނޭޝަނަލް އެޑަޕްޓޭޝަން ޕްލޭނެއް އެކުލަވާލުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މަޝްރޫޢު ޖީ.ސީ.އެފް. އިން އެޕްރޫވްކޮށް 2022 ގައި ފެށި ޕްރޮޖެކްޓެކެވެ. އަދި މި މަޝްރޫޢު ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވުނެވެ.

ސްޓްރެންތަނިންގ ކެޕޭސިޓީ ކޯޑިނޭޝަން އެންޑް ކޮލެބަރޭޝަން އޮން ކްލައިމެޓް ގަވަރނަންސް އިން ދަ ރިޕަބްލިކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ވިއާ އިސްލާމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކް

މި ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮޕޯސަލް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް އިސްލާމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކާ ގުޅިގެން އަހަރުތެރޭ ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

ބިލްޑިންގ ކްލައިމެޓް ރެޒިލިއަންސް ސޭފަރ އައިލަންޑްސް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް

ޖަޕާން އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޯޕަރޭޝަން އެޖެންސީ (ޖައިކާ) އާ ގުޅިގެން މި މަޝްރޫޢު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެށި ކުރިއަށް ގެންދެވެމުންދެއެވެ. އަދި މި މަޝްރޫޢުގެ ޕީ.ސީ.އެމް. ކޮންސަލްޓަންޓް ހިންގަން ފެށުމަށް ބޭނުންވާ ގާނޫނީ އެއްބަސްވުންތައް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް އަހަރުތެރޭ ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

ސަޕޯޓިންގ ވަލްނަރަބަލް ކޮމިއުނިޓީޒް ޓު މެނޭޖް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އިންޑިއުސްޑް ވޯޓަރ ޝޯޓޭޖް އިން ދަ މޯލްޑިވްސް' މަޝްރޫޢު

ޖީ.ސީ.އެފް. ގެ އެހީ ލިބިގެން މިނިސްޓްރީގެ ވޯޓަރ އެންޑް ސެނިޓޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓުން ހިންގަމުން ގެންދާ މި މަޝްރޫޢުގެ އެން.ޑީ.އޭ. ގެ ފަރާތުން ދަނޑިވަޅު އަޕްޑޭޓުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން ފުރިހަމަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން، ޕްރޮޖެކްޓްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ޖީ.ސީ.އެފް. ސެކްރެޓޭރިއަޓާ މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރެވުނެވެ.

ޑިޒާސްޓަރ ރިސްކް އަވެއަރ އެންޑް ކްލައިމެޓް ރެޒިލިއަންޓް ކޮމިއުނިޓީޒް (ޑްރާކް)

މި މަޝްރޫޢު ޖީ.ސީ.އެފް. ސެކްރެޓޭރިއަޓުން ރިވިއު ކުރުމަށް ދެވަނަ ރައުންޑުގެ ސަބްމިޝަން އެން.ޑީ.އޭ. ގެ ފަރާތުން ވަނީ އަހަރު ތެރޭގައި ދިނީ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާގައި ޖީ.ސީ.އެފް. ސެކްރެޓޭރިއަޓަށް، އެން.ޑީ.އޭ ގެ ކޮމެންޓުތަކާ ރަނގަޅުކޮށް ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ފެށި އެޕްރޫވަލް ކޮންސެޕްޓް ދިޔައީއެވެ.

7.5 އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑު

އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑަށް މިނިސްޓްރީ އެކްރެޑިޓް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް

އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑަށް މިނިސްޓްރީ އެކްރެޑިޓް ކުރުމުގެ ކުރިން ކުރަމުން ދިޔަ މަސައްކަތްތަކާއި އަހަރުތެރޭ ގެނެވުނު މިނިސްޓްރީގައި އިންޓަރނަލް އޯޑިޓް ފަންކްޝަން ގާއިމުކުރުން ހިންގައިދެމުން ހުރި ކަންތައްތަކާ ބެހޭ މަސައްކަތްކުރެވުނެވެ. އިންޓަރނަލް އޯޑިޓް ފަންކްޝަން ގާއިމުކުރެވުމުން މިނިސްޓްރީން ޝަރުތު ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އިންޓަރނަލް އޯޑިޓް ފަންކްޝަން ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.

އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑުގެ އެހީ ހޯދުމަށް މަޝްރޫޢުތައް ހުށަހެޅުން

އިކޯސިސްޓަމް ބޭސްޑް އެޑަޕްޓޭޝަންގެ ދާއިރާއިން ތައްޔާރުކުރި މަޝްރޫޢެއް އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑުގެ އެހީ ހޯދުމަށް، މިނިސްޓްރީގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑެޒިގްނޭޓެޑް ނޭޝަނަލް އޮތޯރިޓީ (އެން.ޑީ.އޭ) ގެ ގޮތުގައި ޑިރެކްޓް އެކްސެސް އެންޓިޓީ އެއްގެ ގޮތުގައި ޕްރޮޕޯސަލް ތައްޔާރުކޮށް އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑަށް 'ލޯކަލް-ބޭސްޑް ސްޓްރެންތަނިންގ' ގެ ނަމުގައި 10 މިލިއަން ޑޮލަރު. ޖުމްލަ ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވާލުމަށް އެޑަޕްޓޭޝަން ފަންޑަށް ހުށަހެޅުނެވެ. މި ޕްރޮޕޯސަލްވަނީ ފަންޑުގެ ބޯޑުން އިނގިރޭސިބަހުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ސްޓްރެޓެޖީ ފޯރ އިންޑިއަން އޯޝަން އައިލެންޑް ސްޓޭޓްސް

ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ. ސެކްރެޓޭރިއަޓާ ގުޅިގެން، އިންޑިއާ ކަނޑުގެ ޖަޒީރާ ގައުމުތަކުގެ ދެމެދުގައި ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ހޯދުމަށް އެއްބާރުލުމާބެހޭ މަސްވޯދާއެއް ރާއްޖެ އިސްނަގައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަނީ. މިގޮތުން މި ސަރަހައްދުގެ ގައުމުތަކުން ގުޅިގެން ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ހޯދުމަށް ސްޓްރެޓެޖީއެއް އެކުލަވާލައި، މި ސްޓްރެޓެޖީ ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުނެވެ. މިގޮތުން މި މަޝްވަރާގައި ބައިވެރިވާ 6 ގައުމުކަމަށްވާ ދިވެހިރާއްޖެ، ސްރީ ލަންކާ، މޮރިޝަސް، ސީޝެލްސް، ކޮމޮރޯސް އަދި މަޑަގަސްކަރުގެ ބައިވެރިންނަށް މެއި މަހުގެ 23 ން 26 އަށް ބަނޑޯސް އައިލެންޑް ރިސޯޓްގައި މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާ، ރީޖަނަލް ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންސަލްޓަންޓަށް އެކުލަވާލެވުނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް އެރިޔާ ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ.ގެ ފަންޑުތަކަށްވާ ޖީ.ސީ.އެފް. އެކްރެޑިޓޭޝަން ފަދަ އަދި ގްލޯބަލް އެންވަޔަރަންމަންޓް ފެސިލިޓީގެ ފަރާތުން މަންދޫބުން ބައިވެރިވެ ވަޑައިގަންނަވައި ވާހަކަދެއްކެވިއެވެ.

މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމާބެހޭގޮތުން ސަރަހައްދީ އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލުމުގެ މަޝްވަރާތައް ފެށުނެވެ.

ކޮމަންވެލްތު ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް އެކްސެސް ހަބްގެ ދަށުން ތަޖުރިބާކާރެއްގެ އެހީ ހޯދުން

މޫސުމީ ބަދަލުތަކާބެހޭ މަޝްވަރާތަކުގައި ރާއްޖޭގައި ހިންގަމުން ބޭނުންވާ ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ލިބޭ މިންވަރު އިތުރުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ކޮމަންވެލްތުގެ އެދި ލިބިގެން ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް އެކްސެސް ހަބްގެ އެހީ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވިފައެވެ. މިގޮތުން ހޯދުން ތަޖުރިބާކާރު، އިންޑިއާގެ މިސްޓަރ ސާގަރު ޖޭ ޝާ ވަނީ ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވި މަސައްކަތް ފަށާފައެވެ. މިސްޓަރ ޝާ ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 3 އަހަރު ދުވަހު ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތް ކުރައްވާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުލައިމެޓް ޗޭންޖް ފަންޑެއް އެކުލަވާލުމާއި، ކުލައިމެޓް އިންޝޫރަންސް ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމާއި، ފަންޑިންގ ޕްރޮޕޯސަލް ތައްޔާރުކުރުމާއި ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް އާއި ގުޅޭ މަސައްކަތްތަކުގައި އެހީތެރިވުން ހިމެނެއެވެ.

ޕޯސްޓް ގްރެޖުއޭޓް ޑިޕްލޮމާ އިން ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސްގެ ދާއިރާއިން ތަމްރީނުދިނުން

ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސްގެ ދާއިރާއިން ޕޯސްޓް ގްރެޖުއޭޓް ޑިޕްލޮމާ ހިންގާ އެއް ޔުނިވަރސިޓީ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން. މިގޮތުން ފައިނޭންސް ސެކްޓަރގެ އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ ދައުރު ހަރުދަނާކުރުމުގައި ފައިނޭންސް ސެކްޓަރގެ ދާއިރާގެ އެކި މަސައްކަތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ކެޕޭސިޓީ ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ދާއިރާގައި ބިނާކުރުމަށް ގެންގުޅޭ ތަމްރީން ވަނީ ތަމްރީންކުރެވިފައެވެ.

މީގެ އިތުރުން މަރުކަޒު ބޭނުންކޮށް ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ދާއިރާއިން ކުރިއަށް ގެންދާ ތަމްރީނުގައި ކުލައިމެޓް ފައިނޭންސް ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުން އަދި ތަމްރީނުކުރުމަށް ފުރުސަތު ހޯދައިދެވިފައެވެ.

ޓްރޭނިން ގްރީން ބޮންޑް ފައިނޭންސް

ބައިނަލްއަގުވާމީ މަސައްކަތްތަކުގައި ގްރީން ބޮންޑް ފައިނޭންސް ފަދަ ފައިނޭންސިންގ އިންސްޓްރޫމަންޓްތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ގާބިލްކަން ރާއްޖޭގެ މުވައްޒަފުންނަށް ތަމްރީނުކުރުމަށް ގްރީން ބޮންޑް ފައިނޭންސްގެ ދާއިރާއިން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދެވެއެވެ.

7.6 ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާ ގުޅިގެން ކުރާ މަސައްކަތް

ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ފްރޭމްވޯކް ކޮންވެންޝަން އޮން ކުލައިމެޓް ޗޭންޖް (ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ)

މޫސުމީ ބަދަލުތަކާބެހޭ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ކަންކަމެއް ބަލަހައްޓާ، ކޮމިޓީ ކޮޕް އޮން ކުލައިމެޓް ޗޭންޖް، ކަނެކްޓިކަޓް ޓްރޭނިންގ ޕްރޮގްރާމްތައް ކޮމިޓީ-ޓެކްނިކަލް އެކްސްޕާޓް ޕްރޮގްރާމް އޮން ދަ ކޮޕް އޮން ކުލައިމެޓް ޗޭންޖް ފަދަ ދާއިރާތަކުގައި ބައިވެރިވެ

މަތީ ލެވެލްއެއްގެ ރަސްމިއްޔާތެއް ޖުލައިމަހުގެ 15 އިން 16 އަށް ބޭއްވުނެވެ. މި ރަސްމިއްޔާތުގައި ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ، ކޮޕް 26 އިނގިރޭސި ޕްރެސިޑެންސީ، ކޮޕް 27 މިސްރު ޕްރެސިޑެންސީ އަދި އެކި ޤައުމުތަކުން ތަމްސީލުކުރާ ގޮތަށް ބައިވެރި ވެވަޑައިގަތެވެ.

ގްލޯބަލް ސެންޓަރ އޮން އެޑެޕްޓޭޝަން (ޖީ.ސީ.އޭ)

ޖީ.ސީ.އޭ ގެ ވަފުދެއް ވަނީ ފެބުރުވަރީ މަހުގެ 6 އިން 7 އަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދަތުރުކުރައްވާފައެވެ. މި ދަތުރުގެ އަމާޒަކީ 2021 ވަނަ އަހަރު ސޮއިކުރެއްވި ފަހުމުނާމާގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތްތަކާއި ހިންގާނެ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި މަޝްވަރާކުރެއްވުމެވެ. އަދި ޖީ.ސީ.އޭގެ ދަށުން ހިންގާ ކްލައިމެޓް ވަލްނަރަބިލިޓީ ފޯރަމް (ސީ.ވީ.އެފް) އިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކްލައިމެޓް ޕްރޮސްޕެރިޓީ ޕްލޭން އެކުލަވާލުމުގެ މަރުޙަލާތަކާއި މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރެއްވިއެވެ.

އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕީސް އިންސްޓިޓިއުޓް (އައި.ޕީ.އައި)

އައި.ޕީ.އައި.ގެ ވަފުދެއް ވަނީ މާރިޗް މަހު 17 އިން 24 އަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދަތުރު ކުރައްވާފައެވެ. މި ދަތުރުގެ އަމާޒަކީ ފުރުސަތުތަކާއި ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލުވެރިންނާއި ދައުލަތުގެ އެކި މުއައްސަސާތަކާއި ބައްދަލުކުރެއްވުމެވެ. މި ދަތުރުގައި ވަނީ ބ. އަތޮޅަށް ވަޑައިގެން، ހަނިމާދޫ ހިމާޔަތްކުރުމާ ދާއިރާގެ މަސައްކަތްކުރާ ޖަމާޢަތްތަކާއި ބައްދަލުކުރެއްވިއެވެ. ސިވިލް ސޮސައިޓީ+50 ބައްދަލުވުމުގެ ހަފްތާގައި، މެއި މަހު 31 އިން ޖޫން މަހު 1 ގައި އައި.ޕީ.އައި މި މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން ވަނީ ސިވިލް ސޮސައިޓީ، ސިޔާސީ ގައި އެޑެޕްޓޭޝަން ޑަޔަލޮގެއް ބާއްވާފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި ޖޫން މަހު ގައި އޮތް ޔޫ.އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ ގެ ސަބްސިޑިއަރީ ބޮޑީގެ ސެޝަނަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި މަޝްވަރާކުރެވިފައެވެ. ޔޫ.އެން.ގެ ޖެނެރަލް އެސެމްބްލީގެ ހަފްތާގައި، ސެޕްޓެމްބަރ މަހު 22 އިން 23 ގައި އައި.ޕީ.އައި މި މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން ވަނީ ނިއު ޔޯކް ސިޓީ، އެމެރިކާގައި ދެވަނަ އެޑެޕްޓޭޝަން ޑަޔަލޮގް ބާއްވާފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގެ އަމާޒަކީ ޝަރްމް އެލް ޝޭޚްގައި ބޭއްވުނު ކޮޕް-27 ބައްދަލުވުމުގެ ކުރިން ގެނެސްދެވޭނެ ނަތީޖާތަކާ ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމާއި ނެގޯޝިއޭޝަންސް އަށް ތައްޔާރުކުރުމެވެ.

[illegible] ނޭޝަންސް އިންޓަރނޭޝަނަލް [illegible] (ޑިސްކަވަރީ) މާލްޑިވްސް

ޑިސްކަވަރީ މާލްޑިވްސްއާއި 2022 ވަނަ އަހަރު ފުރިހަމަކުރި [illegible] މަސައްކަތްތަކާއި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި މަޝްވަރާކުރެވިފައެވެ. ކޮޕް-27 ބައްދަލުވުމުގައި، އެޑެޕްޓޭޝަން ޕެވިލިއަންގައި ނޮވެމްބަރ 11 ގައި [illegible] މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން [illegible] ހިންގިއެވެ. އަދި، މި ބައްދަލުވުމުގައި ޑިސްކަވަރީ ސްޓޫޑިއޯސް ގައި ނޮވެމްބަރ 12 ވަނަ ދުވަހު ޑިސްކަވަރީ މާލްޑިވްސް އާ މިނިސްޓްރީ ގުޅިގެން ބޭއްވި ރަސްމިއްޔާތުގައި ސަރުކާރުގެ އިސްވެރިން ހިއްސާކުރައްވައިފިއެވެ.

SAVE ME NOW! BEFORE IT'S TOO LATE
THE FUTURE IS IN OUR HANDS
FUTURE IS!!!
I CHOOSE ECO NOT EGO
Who is ACCOUNTABLE for our future?
SAVE OUR HOME
LOOK IT'S IN THE AIR
Allow us to breathe!

ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގ އިނިޝިއޭޓިވް ފޯ ޓްރާންސްޕޭރަންސީ (ސީ.ބީ.އައި.ޓީ) ޕްރޮޖެކްޓް

ޔުނެޕް އާއި މި މިނިސްޓްރީއާއި ގުޅިގެން ހިންގާ މި މަޝްރޫއުގެ ދަށުން މެޝަރިންގ، ރިޕޯޓިންގ އެންޑް ވެރިފިކޭޝަން (އެމް.އާރް.ވީ) ނިޒާމެއް ޤާއިމްކުރުމާއި މިނިޒާމު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގުމަށްޓަކައި މިއަހަރުތަކުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ކޯޑިނޭޝަން އެގްރިމަންޓް (ޕީ.ސީ.އޭ) އެއްގައި ޔުނެޕްއާއި އެކު ވަނީ ސޮއިކުރެވިފައެވެ. މި މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތްތައް ފެށުމަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ވަނީ އޮކްޓޯބަރ 2022 ގައި ނަގާފައެވެ. މިހާރު ކުރިއަށްދާ މަސައްކަތަކީ ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ އިންސެޕްޝަން ބައްދަލުވުން ބާއްވުމަށް ތައްޔާރު ކުރަން ޖެހޭ ލިޔެކިޔުން ތައްޔާރުކުރުމާއި ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ކޮންސަލްޓެންޓުން ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްތަކެވެ.

އިޓަލީގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީގެ އެހީގެ ދަށުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތައް

މި މިނިސްޓްރީއާއި އިޓަލީގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީއާއި ދެމެދު ސޮއި ކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޕްރޮޖެކްޓް [illegible] ސާރވިސަސް ގައި ހިންގާ ދެ މަޝްރޫޢުއްގެ މަސައްކަތްތަކާ މިއަހަރު ކުރަމުން ގެންދިޔައެވެ. އެއީ "އިންޓްރޮޑަކްޝަން އޮފް އިނޮވޭޓިވް މީޓިއޮރޮލޮޖިކަލް އެންޑް ކްލައިމަޓޮލޮޖިކަލް އިންފޮމޭޝަން އެންޑް ޑިސިޝަން ސަޕޯޓް ސިސްޓަމް އިން ދި މޯލްޑިވްސް މީޓިއޮރޮލޮޖިކަލް ސާރވިސް" އަދި" ދި ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮން ވޭވް ފޯރކާސްޓިންގ ސިސްޓަމް ފޮރ ދި މޯލްޑިވްސް އާކިޕެލަގޯ" މި ދެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން ގެންދަނީ މާހިރުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ހިންގާ އޯޝަން އެނަރޖީ ރިސޯސް އެސެސްމަންޓް މަޝްރޫއުގެ ބައެއް މަސައްކަތްތައް، މިޓިއޯރޮލޮޖިކަލްސަރވިސްއިން ކުރަމުންނެވެ. މިގޮތުން، ޓެސްޓް ޕްރޮޓޮޓައިޕް އާއި ޑިޒައިން އޮޕަރޭޝަން ބޯޔާ މިބުރުގައި ފަރުވާކާ ބަރަބަރު ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި މިކަމަށް ބޭނުންވާ އުޞޫލު ތަރުތީބުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވަނީ ކުރެވިފައެވެ.

އިޓަލީގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީއާއި އެކު މޫސުމީ ބަދަލުވުމުގެ ދާއިރާއިން އެއްބާރުލުމުގެ އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލުން

މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ ދާއިރާއިން އެއްބާރުލުންދިނުމާއި އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް މިހާރު ޢަމަލު ކުރެވެމުންދާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމާއި ގުޅިގެން، މި މިނިސްޓްރީއާއި އިޓަލީގެ އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީއާއި ދެމެދު އައު އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލުމުގެ އިދާރީ މަސައްކަތް ނިމި، މި ދެންނެވި އައު އެއްބަސްވުމުގައި މިއަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި، މިސްރުގެ ޝަރަމްއަލްޝައިޚުގައި ވަނީ ސޮއި ކުރެވިފައެވެ.

7.7 "ސްޓްރެންތަނިންގ ދި ކާބަން އަކައުންޓިންގ އެނޭބްލިންގ ސްޓްރަކްޗަރސް" - އެލް.ސީ.އީ.އައި ޕްރޮޖެކްޓް

މިމަޝްރޫއުން އެކުލަވާލާފައިވާ ސްޓޭންޑަރޑްސް އެންގެ ޓްރާންސްޕެރެންސީ ފްރޭމްވޯކް ގެ ދަށުން ތަފާސްހިސާބު ރައްކާކުރުމާއި ޑޭޓާ ޕްރޮސެސްކުރުމުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުރިހާ ޕްރޮސީޖަރު ހެދުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގްރީންހައުސް ގޭސް އިންވެންޓަރީ [illegible] 19 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ވަނީ ޕްރޮޖެކްޓް އިސްތިއުމާލު ގެންދެވިއެވެ. މިމަޝްރޫޢުގެ ދަށުން، ރާއްޖޭގައި ތަމްރީނު އެތައް ފަރާތްތަކެއް ކޮމްޕޮނަންޓްތަކުގެ ބައިވެރިވުމާއެކު ހަރުދަނާކުރާ ތަމްރީނު އެތަކެއް ހިންގުމާއި، އަދި ޕްރޮޖެކްޓް ސްޓީއަރިންގ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް ވަނީ ހަމަޖައްސާފައެވެ. މިބަދަލު ޕްރޮޖެކްޓުގެ މެތަޑޮލޮޖީ ތައްޔާރު ކުރެވި ޓެކްނިކަލް ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ބައިވެރިވުމާއެކު ޝާއިޢުކުރެވިފައެވެ.

އެސްޓީއޯ އަށް ވަނީ 12 މެއި 2022 ގައި އެކްސްކްލޫސިވް އިމްޕޯޓްކުރާ 6 އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރުގައި ރަނަތަރި ލޭބަލް ޖެހުމަށް ހުއްދަ ދޫކޮށްފައެވެ. އަދި އެކްސްކްލޫސިވް ވަނީ މިތަކެތި 19 މެއި 2022 ގައި ވިއްކަން ފަށާފައެވެ.

ރަނަތަރި
Ministry of Environment, Climate Change and Technology
2022
sto

ރަނަތަރި ސްޓާރު އަގުހެޔޮކޮށް އާންމުންނަށް ލިބޭނެ މަގު ފަހިކުރުމަށްޓަކައި ބީއެމްއެލްއާ ފައިނޭންސިންގ ސްކީމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި މިނިސްޓްރީ އިން މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކާއެކު 25 މެއި 2022 ގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ރަނަތަރި ސްޓާރު ބޭނުންކުރުމަށް ޝަރުޢީ ގޮތުން ފައިނޭންސިންގ ސްކީމް މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކުން ހިންގަން ގެންދާނެއެވެ. ފައިނޭންސިންގ ސްކީމު ތެރެއިން ލޯނު ފަހިވަނީ ހިސާބު ބޮޑު ފައިނޭންސިންގ ސްކީމްގެ ގޮތުގައެވެ. މިސްކީމުން ގަނެވޭނީ ރަނަތަރި ޕޮއިންޓްގެ ދަށުން ތާރަށް ޖާފަރާ ތަރިތަކުގެ ފުރުސަތުގައި ހިމުން ތަރިގެ ގާއިން 3، 4، އަދި 5 ތަރިގެ ތަކެއްޗެވެ. އެއާކޮންޑިޝަނަރު ސްޓާރުގެ ދަށުން ރަނަތަރި ޕޮއިންޓުގެ ސްޓާރު ފައިނޭންސިންގ ހަމަޖެހިފައިވަނީ 10% ޑައުންޕޭމަންޓެވެ. މިއީ މިފަދަ ސްޓާރުގެ ތަރިގެ ފައިނޭންސިންގ އެއްގޮތަށް ރާއްޖެވެ. ޕްރޮޖެކްޓުން ވަނީ ފައިނޭންސިންގ ސްޓާރުގެ 12،288،000 ރުފިޔާ ހަމަޖެއްސާފައެވެ. ބޭންކުން މިފަދަ ބޭންކުން ސްޓާރު ހިންގަން ދެއްކުމުގެ ގޮތުގައެވެ. އަދި ރަނަތަރި ޕޮއިންޓުގެ ސްޓާރު ގޮތުން ބޭންކާ ފައިނޭންސިންގ މިސްޓާރުން އެތަކެތި ގަނެވޭނީ ބޭންކުގެ ފައިނޭންސިންގެވެ. ބޭންކުގެ ފައިނޭންސް 15،360،000 ރުފިޔާ އާދަމަށް ރަނަތަރި ޕޮއިންޓުގެ ސްޓާރު ސްޓާރުން ގަނެވޭނެއެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފައިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އޮފް ކްލައިމެޓް ޕްރޮގްރާމްގެ، ހުއްޓުމުގެ އެންމެ އިންޖީނިއަރިންގ ޖަމާޢަތް ދެލެގެން ބިލްޑިން ކޮމަން ތަރައްޤީ ކުރުން ކޮމް ކޮމިޔުނިޓީ ސްޓޭކްހޯލްޑަރުން ހިއްސާ މަޝްވަރާ ހަވާލުކޮށް ޚާއްޞަ ބައްދަލުވުމެއް ވަނީ 21 ޖޫން 2022 ގައި ބާއްވާފައެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފަރާތުންވަނީ ހަކަތައި ޕްރޮގްރާމް އާއި ގުޅޭގޮތުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް 18 އިން 20 ޖުލައި 2022 ތައިލޭންޑް ގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައެވެ. މި ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމުގެ ބޭނުމަކީ ހަކަތައި ޕްރޮގްރާމް ކާމިޔާބު ކަމާއެކު ހިންގަމުން އަންނަ ތައިލޭންޑްގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާއި ބައްދަލުކޮށް އެއިދާރާތަކުން ސްޓޭންޑަރޑްސް އެންޑް ލޭބަލިންގ ޕްރޮގްރާމް ހިންގަމުން އަންނަގޮތުގެ މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އެނަރޖީ އޯޑިޓް ގައިޑްލައިން އަދި އެނަރޖީ އެފިޝިއަންސީ ބިލްޑިންގ ގައިޑްލައިން ޚިޔާލު ހޯދުމަށް މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމެއް ވަނީ 24 އިން 25 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައެވެ. މި ދެ ގައިޑްލައިން ތައްޔާރުކުރުމުގައި ހަކަތައިގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެވެ.

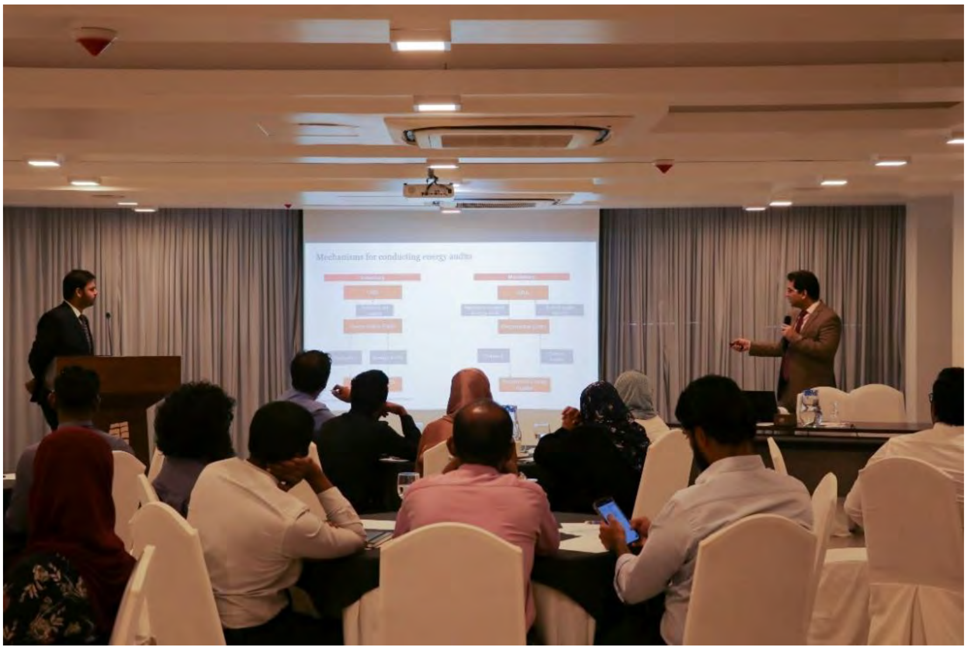
Mechanisms for conducting energy audits

7.8 ތިންވަނަ ނޭޝަނަލް ކޮމިއުނިކޭޝަން ތައްޔާރު ކުރުން

މި މިނިސްޓްރީއާއި ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮގްރާމް (ޔުއެންޑީޕީ)އާ ގުޅިގެން، މޫސުމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދިމާވަމުންދާ ނުރައްކާތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން ޖައްވަށް ބޭރުކުރާ ވިހަގޭސްތަކުގެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި 'ތިންވަނަ ނޭޝަނަލް ކޮމިއުނިކޭޝަން'ގެ ނަމުގައި މަޝްރޫޢު ދަނީ ހިންގަމުންނެވެ. މިގޮތުން، މިމަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ފުޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރ ސެކްޓަރގެ އެސެސްމަންޓް، ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރގެ އެސެސްމަންޓް، އަދި ގްރީން ހައުސް ގޭސް އިންވެންޓަރީ ހެދުމުގެ މަސައްކަތް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުންވެސް މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން، ހަދަންޖެހޭ ކޯރަލް ރީފް އެންޑް މެރިން ބަޔޮޑައިވަރސިޓީ، ފިޝަރީޒް އަދި ވޯޓަރ ސެކްޓަރ ގެ އެސެސްމަންޓް ހެދުމަށް ކޮންސަލްޓަންޓުން ހޯދުމަށް މަސައްކަތް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ.

7.9 އައި.ޕީ.ސީ.ސީ.

އައިޕީސީސީގެ ހަވަނަ ބުރުގައި ހިމެނޭ ސައިންޓިފިކް ރިޕޯޓުތަކާއި ގުޅިގެން، މިއަހަރު ނެރުވުނު ރިޕޯޓުތަކަށް އަމަލު ކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ރާއްޖެއިން ދެކޭގޮތް ހުށަހެޅުން، އާންމު ކުރެވުނެވެ. މީގެ އިތުރުން، އައި.ޕީ.ސީ.ސީގެ ފަރާތުން ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގައި މިއަހަރު ދެ ވަނީ ބައިވެރި ވެފައެވެ.

7.10 ސީ.ޓީ.ސީ.އެން ގެ އެހީއާއި ގުޅިގެން ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް

މި މަޝްރޫޢުގެ ފައިސާ ހަމަޖެހި އަދި ހިންގާ ފަރާތް ހަމަޖެއްސުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން މިމަޝްރޫޢުގެ ދަށުން، ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރުގައި، ދަނޑުވެރިންނަށް ފެން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޑްރިޕް ސިސްޓަމެއް ޤާއިމު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ދަނީ ކުރަމުންނެވެ.

ފެންބޮޑުވުން ކުޑަކުރުމަށް ގެނެވޭ ކަންކަމުގެ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ "ޑިޒައިން ސްޓޭންޑަޑްސް" ތައްޔާރު ކުރުމަށް ސީ.ޓީ.ސީ.އެން ގެ ފަރާތުން އެހީ ހުށަހަޅަން، މިއަހަރު ގޮތުގައި ޕްރޮޕޯސަލެއް ތައްޔާރު ކުރެވި ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.

7.11 އެމެރިކާގެ ނެޝަނަލް އެރޯނޯޓިކްސް އެންޑް ސްޕޭސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން (ނާސާ) އާއި އެކު ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް

މި މަޝްރޫޢަކީ އެމެރިކާގެ ނެޝަނަލް އެރޯނޯޓިކްސް އެންޑް ސްޕޭސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން (ނާސާ) އާއި ގުޅިގެން ސެޓެލައިޓް ޑޭޓާގެ ނިޒާމަށް ބޭނުންކޮށް ރާއްޖޭގެ ބައެއް ރަށްރަށުގައި ރަށްރަށުގެ ސަރަހައްދުން ޖަހާ ރާޅާއި ސަމުގެ ސަބަބުން ރަށްތަކަށް ދިމާވާ ފެންބޮޑުވުމުގެ މިންވަރު ހާމަކޮށްދޭ ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކުރުމެވެ. އަދި ސިސްޓަމުގެ ޓެސްޓިންގ ކުރެވިފައި ވަނީ ހަމަ ޖެހޭގޮތުގައި ކުރެވިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ކަމަށް މި މަޝްރޫޢުގެ ނަތީޖާތައް ބަލައިގަނެވިފައެވެ. މި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދަނީ ރިސަރޗް ކުރުމާއި ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ދަށުން ނާސާގެ ފަރާތުން ފަންޑިން ފޯރުކޮށްދީގެންނެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ރަށްތަކުގެ ޑޭޓާ ނެގުމާއި މިގޮތުން ހިންގާނެ ރަށްތައް ކަނޑައަޅައި ރަށްތަކުގެ ތަފާސްހިސާބު ހޯދުމަށް ފީލްޑް ވިޒިޓްތައް ކުރެވިފައެވެ.

އެއީ:

- ހއ. ތުރާކުނު
- ހއ. ހޯރަފުށި
- ހދ. ކުޅުދުއްފުށި

ނަމަވެސް، ކޯވިޑް 19 ގެ ވަބާގެ ސަބަބުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޯޑަރ ބަންދުކުރުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައެއް ރަށްރަށުގައި ލޮކްޑައުން ނެރުމުގެ ސަބަބުން، ފީލްޑް ވިޒިޓް އިންޓަރނޭޝަނަލް އެކްސްޕަރޓުން އަތުން ލިބިގެން ކުރިއަށް ނުގެންދެވުނެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފީލްޑް ވިޒިޓް ތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ. އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ވަޒީފާ ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓް ނާސާގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވިއްޖެއެވެ.

7.12 ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގ އިން ކްލައިމެޓް ޖަސްޓިސް ފޯ ވަލްނަރަބަލް ސްމޯލް އައިލެންޑް ސްޓޭޓްސް – ބޭސިކް ނެގޯޝިއޭޝަންސް ޓްރެއިނިންގ-އެޑްވާންސްޑް ނެގޯޝިއޭޝަން ޓްރެއިނިންގ

މި މަޝްރޫޢަކީ ކެނެޑާ ސަރުކާރުގެ ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކްލައިމެޓް ނެގޯޝިއޭޓަރުންނަށް ކްލައިމެޓް ޖަސްޓިސް ބައިވެރިންގެ ޕްރޮސެކިއުޓަރުން، އާ ޕްރޮސެކިއުޓަރުން ހިންގުމަށް ކުރިއަށްގެންދިޔަ މަޝްރޫޢުތަކެވެ. މިއަހަރު އޮކްޓޯބަރު މަހު ވަނީ މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ކްލައިމެޓް ޑިޕްލޮމަސީ އެކަޑަމީއިން ތަމްރީނު ދެއްވިއެވެ. އަދި ނޮވެމްބަރ 6 – 20 އަށް މިސްރުގެ ޝަރުމުއްޝައިޚުގައި ބޭއްވުނު ޔޫ..އެން.އެފް.ސީ.ސީ.ސީ. ގެ ކޮޕް 27 ޖަލްސާގައި ބައިވެރިވި ރާއްޖޭގެ ނެގޯޝިއޭޓަރުންނަށް މަސައްކަތުގެ ތަރުތީބާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ގާބިލިއްޔަތު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ކްލައިމެޓް ޖަސްޓިސް އެކްސްޕާޓުން ނޮވެމްބަރ 9 – 18 އަށް ކޮޕް-27 ގައި ބައިވެރިވިއެވެ. މިމަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ކުރިއަށް އޮތް ކޮޕްގައި ކްލައިމެޓް ޖަސްޓިސް އެކްސްޕާޓުން ބައިވެރިވުމުގެ ގާބިލިއްޔަތު ހިލޭ ބައިވެރިވާ އެކުލަވާލާނެއެވެ.

7.13 މުވައްޒަފުން ބިނާކުރުމާއި އަހުލުވެރި ކުރުވުމުގެ މަސައްކަތް

އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޯޑަރސެކިއުރިޓީ ފަންޑަމެންޓަލް ޓްރެއިނިންގ

އިނިޝިއޭޓިވް ގެ ކްލައިމެޓް އެކްސެސް ބޯޑަރސެކިއުރިޓީ (އައިއޯއެމް) އާއި ގުޅިގެން މާޗު 7 އިން ފެށި 22' އަށް ބޭއްވުނު އޮން 'ކްލައިމެޓް އެކްސެސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޯޑަރސެކިއުރިޓީ ފަންޑަމެންޓަލް ޓްރެއިނިންގ' ގެ އޮންލައިން ކޯހުގައި ޖުމްލަ މުވައްޒަފުންގެ 4 މުވައްޒަފުން ބައިވެރިކުރުވައި ތަމްރީނު ދެވިފައިވެއެވެ. މި މުވައްޒަފުންނަކީ ބޯޑަރ ކޮންޓްރޯލް އަދި ސަރަޙައްދު، އިމިގްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް މޮނިޓަރިންގ އަދި ރިސަރޗް، އިމިގްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް ވިޒާ ޑިޕާޓްމަންޓް އަދި އިމިގްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް މަރުކަޒުން އެބޭފުޅުންނަށެވެ.

މައިގްރޭޝަން ޕޮލިސީ ޓްރޭނިންގ

ސްޓޭޓިސްޓިކްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް އިންސްޓިޓިއުޓް އާ ގުޅިގެން ހިންގުނު ޗާޓު މައިގްރޭޝަން ޕޮލިސީ ގައި ޖުމްލަ މުވައްޒަފުންގެ 2 މުވައްޒަފުން ބައިވެރިކުރުވައި ތަމްރީނު ދެވިފައިވެއެވެ. މި މުވައްޒަފުންނަކީ އިމިގްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް ވިޒާ ޑިޕާޓްމަންޓް އަދި އިމިގްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް މަރުކަޒުން އެބޭފުޅުންނަށެވެ.

8. ބެލްސޫރޮޖީ

މިނިސްޓްރީގައި ޓެކްނޯލޮޖީއަށް ހާއްސަ ވަކި ޑިޕާޓްމަންޓެއް މި ވަގުތު އުފައްދާފައި ނުވުމުން، ޓެކްނޯލޮޖީގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވަނީ މި މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގާ ނޭޝަނަލް ސެންޓަރ ފޯރ އިންފޮރމޭޝަން ޓެކްނޯލޮޖީންނެވެ. އެ ސެންޓަރުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުގައި މި ދާއިރާއިން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފްސީލު ހިމަނާފައި ވާނެއެވެ. މިނިސްޓްރީގެ ސިޔާ ބެލުމުގެ ދަށުން ޓެކްނޯލޮޖީގެ ދާއިރާއިން 2021 ވަނަ ހިންގާފައިވާ މުހިއްމު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8.1 ޓެކްނޯލޮޖީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހާއްސަ ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޔުނިޓެއް އުފެއްދުން

ކޮވިޑް 19 ގެ އާލަމީ ވަބާއިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެއްލުމުން އަހަރެމެން ގައުމު އާރާސްޓްރަކްޗަރާއި ޑިސްރަޕްޝަންތަކުގައި މިފަދަ ކާރިސާތަކުގައި އިގްތިސާދުގައި ދިރުވައިލުމާއި ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށް ސަރުކާރުން އެކުލަވާލި، "ނޭޝަނަލް ރެސިލިއަންސް އެންޑް ރިކަވަރީ 2020-2022 (އެން.އާރ.އާރ)" ޕްލޭންގައި ސަރުކާރު ގެ ހިދުމަތްތައް އޮންލައިން ކުރުން ހިމެނިފައި ވެއެވެ. މި މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ސިސްޓަމްތަކުގެ މަސައްކަތްތައް އެކަށީގެންވާ ސްޓާފެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި އެން.ސީ.އައި.ޓީއަށް ބޭނުންވާ އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް ހޯދުމަށް 23 ޖުލައި 2021 ވަނަ ދުވަހު ނޭޝަނަލް ސެންޓަރ ފޯރ އިންފޮރމޭޝަން ޓެކްނޯލޮޖީއާއި، ރައީސުލް ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހާއި އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޯލޮޖީއާއެކު މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއާއި އެކު ބާއްވުނު މަޝްވަރާތަކުގެ ނަތީޖާގައި އެން.ސީ.އައި.ޓީ ގައި ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޔުނިޓެއް ގާއިމު ކުރުމުގެ ހުއްދަ ވަނީ ދީފައެވެ. އަދި މިކަމަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ނެގުމުގެ މަސައްކަތް 2021 ވަނަ އަހަރު ފެށުނު 2022 ވަނަ އަހަރުވެސް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

8.2 މައިކްރޯސޮފްޓް 365 ޕްރޮޖެކްޓް

ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ 20,000 މުވައްޒަފުންނަށް މައިކްރޯސޮފްޓް 365 ގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި 2021 ވަނަ އަހަރު އެ ކުންފުންޏާއި އެކު އެއްބަސްވުމެއްގައި ވަނީ ސޮއިކޮށްފައެވެ. 3 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ގާއިމްކުރި މިއެއްބަސްވުމާއި އެކު ސަރުކާރުގެ ލިޔުމުން މަސްއޫލުވެރިން ބަލަހައްޓަން ބޭނުންކުރާ މައިކްރޯސޮފްޓް ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ސޮފްޓްވެއަރގައި ހިމެނޭ ވޯޑް އަދި އެކްސެލް ފަދަ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ލައިސަންސް ދިނުމުގެ އިތުރުން، ޖާގަ އީމެއިލް އަދި ޓީމްސް ހިދުމަތްތަކާއި މުވައްޒަފުންގެ އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް ގިނަ ވަސީލަތްތަކަށް އެކްސެސްލިބިގެންދާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް އެއް ޕްލެޓްފޯމުން މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ސަބަބުން އެޖެންސީތަކުގެ ދެމެދުގައި ކޮލަބޮރޭޝަން މަސައްކަތްކުރުމަށް މަގު ފަސޭހަވެގެންދާނެއެވެ.

ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގައި މުވައްޒަފުން ބޭނުންކުރާ މައިކްރޯސޮފްޓް ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ސޮފްޓްވެއަރ އެޕްލިކޭޝަން ލައިސަންސްތަކާއި، ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް ފޯމަތުތަކުގައިވެސް މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން ސީޓީ މައިކްރޯސޮފްޓާއި މަޝްވަރާކޮށް އެކުލަވާލި ގެއިޓުތަކުން ޕްރޮޖެކްޓު ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުތުތައް މިގޮތުން މިއީ ވަނަ ތަރުތީބުން ދެފަރާތް ސޮއިކުރި މައިކްރޯސޮފްޓުން ހިދުމަތް ޕްރޮކިއުމަންޓް، މި ތަރުތީބުން ކޮންމެ އަގު ރިޕޯޓު މާލިއްޔަތުގެ ދާއިރާއިން ވަނަ ފަރާތުން މައިކްރޯސޮފްޓް 365 ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ލައިސަންސްދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތް 2022 ވަނަ އަހަރު ވަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ.

8.3 ގަވަރމަންޓް އިލެކްޓްރޮނިކް ލެޓަރ މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމް (ޖެލްމްސް)

ސަރުކާރުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތައް ހަރުދަނާކޮށް އަދި ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް ލުއިފަސޭހަކަމާއެކު ޚިދުމަތްދިނުމަށްޓަކައި އަދި ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެއް އިދާރާއިން އަނެއް އިދާރާއަށް ސިޓީ ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި 2010 ވަނަ އަހަރު ގަވަރމަންޓް އީ-ލެޓަރ މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމެއް ވަނީ ތައާރަފު ކޮށްފައެވެ. މި ސިސްޓަމް އިތުރަށް ތަރައްޤީކޮށް ވަރކްސްޕޭސް އެއްގޮތަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް 2022 ވަނަ އަހަރު ބޭނުން އެއްވެސް ގޮތަކަށް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށްގެންދެވިފައެވެ. މި ގޮތުން ކުރެވުނު މުހިއްމު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި:-

- 29 ނޮވެމްބަރ 2022 ކުރިން ޓްރޭނިން ސެޝަނެއް ޖެލްމްސް ވާރޝަން މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަ ކުރެވުނެވެ.
- ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އިދާރާތަކަށް ދައުވަތުދީގެން 2022 ވަނައަހަރު ޖެލްމްސް ވާރޝަން 2 ގެ ސެޝަން ބޭއްވުނެވެ.
- 5 ޑިސެމްބަރ 2022 ގައި ހުރިހާ ކައުންސިލްތަކަށް ދައުވަތުދީގެން ޖެލްމްސް ވާރޝަން ދައްކާލެވުނެވެ.
- 29 ޑިސެމްބަރ 2022 ގައި ޖެލްމްސް ވާރޝަންގައި އިލެކްޓްރޮނިކް ސޮއި ކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން އޮތޯރިޓީ ޖަނަރަލްގެ ފަރާތުން ދައްކާލުމެއް ވަނީ އޮތްކަމެވެ. އަދި 2 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ވަނީ މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން އޮތޯރިޓީ ޖަނަރަލްގެ އެޕްރޫވަލް ދެއްވާފައެވެ.
- އިލެކްޓްރޮނިކް ސޮއި އާއި ޖެލްމްސް ބޭނުން ކުރުމުގައި ކޮންޓެކްސްގެ ތަފާސް ޑިޕާޓްމަންޓް ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހާއި ގުޅިގެން ކުރެވުނެވެ.

ޖެލްމްސްގެ އައު ވާރޝަން 2023 ވަނަ އަހަރު ލޯންޗްކުރުމަށް ވަނީ ޕްލޭންކުރެވިފައި.

8.4 ގައުމީ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނިޒާމް

ރާއްޖޭގައި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށް 22 ފެބްރުއަރީ 2022 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާއާއެކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނިންމެވުމާއި ގުޅިގެން އެން.ސީ.އައި.ޓީ އިން ޑިޖިޓަލް އައިޑީގެ ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވާލައި ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ފަންނީ އަދި މާލީ ވަސީލަތްތަކާއި ޤާނޫނީ އަމަލީ މަސައްކަތްތަކެއް ފެށުނެވެ. އަންނަ އަހަރު ކުރިޔަށް މިނިޒާމް ލޯންޗް ކުރުމަށް ވަނީ ޕްލޭން ކުރެވިފައެވެ.

8.5 ގޮވްއެމްވީ ޕޯޓަލް

މިއީ ރައްޔިތުން ސަރުކާރަށް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ސިޓީ/ ޝަކުވާ ފަދަ ލިޔުންތަކާއި އިންފޮމޭޝަން ފޮނުވުމަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ބޭނުންކުރާ ސަރުކާރުގެ ރަސްމީ ޑިޖިޓަލް ހިދުމަތެވެ. ސަރުކާރުގެ ވަކިވަކި އިދާރާތަކަށް ލިޔުމެއް ނިޒާމު ފޮނުވިދާނެ ރަސްމީ މުއާމަލާތް ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މި ހިދުމަތް ފޮނުވިދާނެ ކޮންމެ އިދާރާއަކަށް މުއާމަލާތް ކުރެވޭ ހިދުމަތެއް. މިއީ ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ ދެމެދުގައި ރަސްމީ ލިޔުން ބަދަލުކުރާ ޖެލްމްސް ނިޒާމާއި ސީދާ ގުޅުވިފައިވާ ސިސްޓަމެކެވެ. މި ސިސްޓަމް ބޭނުންކުރުން ފުޅާކުރުމަށްޓަކައި ކަރުދާހުގައި ސިޓީލިޔުން، ނޯޓިސް ޕްރިންޓްކުރުން ސްޓޭޝަނަރީ ސަޕްލައިކުރުން އެކަށީގެންވާ ނިޒާމްތަކުގައި ހަރަދު ކުޑަކުރުން ހިމެނެއެވެ. އަދި އިދާރާތަކުން ޖެހޭ ކުރަންޖެހޭ ގޮތުން އިދާރާތަކަށް ރައްޔިތުން ހުށަހަޅާ ސިޓީ އަދި ޝަކުވާގެ މިންވަރު ޑިޖިޓަލްކޮށްގެން އެކި ގޮތްގޮތަށް އިދާރާތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދެވެއެވެ. އަދި ކޮންމެ ސިޓީއެއްގެ ސްޓޭޓަސް، ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފެންނަން ހުންނާނެއެވެ. 2021 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އިދާރާއެއްގައި ބޭނުންކުރަން ފެށިއެވެ. މި ނިޒާމަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެސް ރައްޔިތުންނަށް އަދި ސަރުކާރު އޮފީސްތަކަށް ބޭނުންތެރި ވާނެ ގޮތަށް 2022 ވަނަ އަހަރު ތަރައްޤީ ކުރެވުނެވެ.

9. ލީގަލް

9.1 އެކުލަވާލާފައިވާ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދު

- **ޤާނޫނު ނަންބަރު: 23/2022 (އިލެކްޓްރޯނިކް މުޢާމަލާތްތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)**

މިއީ، ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްތަކާއި އެހެނިހެން ބޭނުންތަކުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީޢާއިން މުޢާމަލާތްކުރުމާއި ޑިޖިޓަލް ޚިދުމަތްތަކުގެ ބޭނުންކުރުން ކުރިއަރުވައި، އިލެކްޓްރޯނިކް މުޢާމަލާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ކަށަވަރުކަމެއް ދޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން، އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީޢާއިން މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި ޑިޖިޓަލް ސޮއިގެ ބޭނުންކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި ގުޅޭ ޤާނޫނެކެވެ. މި ޤާނޫނު ވަނީ 27 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ޤާނޫނު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް އިޢުލާނުކުރެވިފައެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 10 (ދިހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރަންޖެހެއެވެ.

- **ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2022/4 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޤާނޫނަ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު)**

މިއީ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި ފެނުގެ ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމާ ޤާއިމުކޮށް ޚިދުމަތް ދިނުމާ ގުޅޭ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅުމަށް މަގުފަހިކުރުމާއި، ބެލުން ފެންނަގާ ފަރާތް ބޮޑުކުރުމުގައި ގަވާއިދު ހިމެނުމާ ފަރާތްތަކާ ބެހޭ އަގާއި ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭ ޤާނޫނެކެވެ. މި ޤާނޫނު ވަނީ 10 މާޗް 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ޤާނޫނު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް އިޢުލާނުކުރެވިފައެވެ.

- **ޤާނޫނު ނަންބަރު: 13/2022 (ނޮޓަރީއުންގެ ޚިދުމަތާއި ދީނާ ލިޔުންތަކުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވިޔަފާރި ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)**

މިއީ، ދުވަހުން ދުވަހަށް ގޮތުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވިޔަފާރީގެ ސަބަބުން، ނޮޓަރީއުންގެ ޚިދުމަތާއި އަދި ނޮޓަރީއުންގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވެފައިވާ އަދި އެކްސްޕޯޓްއިމްޕޯޓްކުރާ ދިރާ ބޭރުގެ ޤައުމުތަކުގައި، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އުފެއްދުންތަކަށް ހިމާޔަތްކޮށް ދުވަހުއްޖެހޭމަސްކާއި، އެ ވިޔަފާރީގެ ވިޔަފާރިކުރުމާއި، އެ ވިޔަފާރި އަދި ވިޔަފާރި އެއްބަސްވުމާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް ނިންމުމުގެ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނެކެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިމެނޭ ދިރާ އެއްގޮތަކުން، އަދި އެހެން އެއްގޮތުގެ ބަދަލު ނުވަތަ، އެހެން އެއްގޮތަކުން އުފެދޭ ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ބަޔަކު ގޮތްގޮތާއި، ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ވިޔަފާރިއާއި، ވިޔަފާރީއާއި، މަސައްކަތްކުރެވޭ ކޮންޓްރެކްޓުތަކާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކުގެ ތަންފީޛުކުރުމުގައި ބަލައިގަންނަ މަނާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ. މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި ތަންފީޛުކުރުން ކުރީގެ ގޮތަށް ނުވަތަ އާބިޓްރޭޝަނާއި، ސައިނިންގް އާބިޓްރޭޝަނާއި އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް އާބިޓްރޭޝަނެވެ. މި ޤާނޫނު، ވަނީ 20 ޖުލައި 2022 ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ޤާނޫނު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް 20 އޮކްޓޯބަރު 2022 އިން ފެށިގެން ވަނީ އިޢުލާނުކުރެވިފައެވެ.

- **ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2022 (ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު**

މިއީ، އާންމު ބޭނުންތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި ބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު އުސޫލުތަކުގައި ބާރުދޭ ގަވާއިދު އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތުގައި، އެ ގަވާއިދުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އާންމު ބޭނުންތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކުގައި މިންގަނޑު ރެގިއުލޭޓްކުރުމުގައި ހުރަސްއެޅި ކަނޑައެޅުމާއި، އެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް ޚިދުމަތްތަކުގެ މިންގަނޑު ރެގިއުލޭޓްކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށް، ޚިދުމަތްތަކުގެ މިންގަނޑު ރެގިއުލޭޓްކުރުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދު ހިނގާނެ ތާރީޚު ކަމަށް ބަދަލުކޮށް އިސްލާހުގެނެވުނު ޤާނޫނެކެވެ. މި ޤާނޫނު ވަނީ 31

އޮކްޓޯބަރު 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ޤާނޫނު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-34/2022 (ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޠަބީޢީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކޮށް ހައްޔަރުކުރާ ދިރޭ ތަކެއްޗާބެހޭ ގަވާއިދަށް 2 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު)

މިއީ، ސްޕީޝީޒްގެ ބިރުވެރިކަމުގައިވާ ދިރޭ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާން މިންގަނޑާއި، ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޠަބީޢީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކޮށް ހައްޔަރުކޮށްގެންވާ ދިރޭތަކެއްޗާބެހޭ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 5 ގައި ހިމަނަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުން އިސްލާހުކޮށް، އެ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 6 ގެ ގޮތުގައި ހިމަނައި ގެޒެޓުކުރަންވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާތީއެވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާހައުލަށް ނުރައްކާ ކަމަށް ބެލެވޭ ދިރޭ ތަކެއްޗާއި، ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޠަބީޢީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކޮށް ހައްޔަރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތްތައް އެކުލަވާލާފައިވާ އިސްލާހެކެވެ. މި ގަވާއިދު 28 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް ވަނީ އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-35/2022 (ފެނުގެ ވަސީލަތްތައް ހިމާޔަތްކޮށް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ގަވާއިދަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު)

މި އިސްލާހަކީ، ރަށްރަށުގައި އެ ރަށެއްގެ އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީ ހިފާ ފެނުގެ އެންމެހާ ވަސީލަތްތައް ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ބެލެހެއްޓުމަށާއި، މިނިސްޓްރީއާއި އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއާ ދެމެދު ބަހާލެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައެޅުމަށް "ވޯޓަރ ރިސޯސް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން" ތައްޔާރުކުރުމާއި، ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަންފެށުމާ 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ރަށެއް އިދާރީ ގޮތުން ހިނގާ ކައުންސިލަކުން އެކުލަވާލާ އެޕްރޫވަލަށް ހުށަހަޅަން ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި، ބަދަލު ފެނު ނެގުމުގެ ހުއްދައާއި، ފެނުގެ ހިސާބު ބަލަހައްޓާ ބޯފެނަށް އެކުލަވާލާ ވޯޓަރ ސްޓޭޝަން، ޓޭންކް، އެހެނިހެން ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރާ މިންވަރު، ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަންފެށުމާ 12 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއިން އެކުލަވާލައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ރާއްޖެއަށް ފެން އުފެއްދުމުގެ ވަސީލަތް ގެންނަން ހުއްދަ ހޯދަން އެކަށީގެންވާ ބައެއް ކަންކަމާއި، މިނިވަން 24 ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެ ފަރާތަކުން އެކަން އެނގުން ފަރާތަކުން އެކަން އެޖެންސީއަށް އެންގުމާއި ގަވާއިދު އެއްގޮތް ނުވާ ކަންކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުތައް އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލާފައިވާ އިސްލާހެކެވެ. މި ގަވާއިދު 28 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް ވަނީ އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-36/2022 (ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޠަބީޢީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކޮށް ހައްޔަރުކުރާ ދިރޭ ތަކެއްޗާބެހޭ ގަވާއިދަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު)

މި އިސްލާހަކީ، ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 5 ގައި ހިމަނާފައިވާ 'ނޮޓިފައިޑް ސްޕީޝީޒް' ގެ ތެރެއިން ބައެއް ސްޕީޝީޒް ބާކީކުރުމަށް އިސްލާހު ކުރުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ. މި ގަވާއިދު 2 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން، ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް ވަނީ އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-90/2022 (މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ހިންގާ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ދަރުން ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދެއިދިނުމުގައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ގަވާއިދު)

މިއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޤާނޫނު) ގެ 61 ވަނަ މާއްދާގައި، އެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/96 (އާންމު ބޭނުންތަކުގެ ހިދުމަތާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ހިމެނޭ ފެނާއި ނަރުދަމާއާގުޅޭ އުސޫލުގައި ބައިތައް އުވިގެންދާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދެއިދިނުމުގައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ގޮތްތައް ކަނޑައަޅުއްވާ ގޮތީ ގަވާއިދެވެ. މި ގަވާއިދު ވަނީ، 25 މޭ 2022 ގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިއުކޮށް އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-92/2022 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ފެހިކަމާއި ގަސްކަރަ ހިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދު)

މިއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތަކާއި ކަށަވަރުކުރުމާއި، ރުއްގަސް އުފުރާއި ކަނޑާ ނަގާއި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިއުމަށް ހަރުދަނާ އުސޫލެއް ކަނޑައެޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފެހިކަން އިތުރުކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ރުއްގަސް އިންދުން އިތުރުކޮށް، މިކަމަށް ހިތްވަރުދިނުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ދުވަސްވީ ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމާއި، އެ ތަކެތި ބެލެހެއްޓުމާއި، ރުއްގަސް ކަނޑާލުމާއި އުފުރާލުމާއި ކަނޑާ ނެގުމާއި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިއުމުން، ތަރުތީބުން އުސޫލުން ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/93 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ހިމާޔަތްކުރުމާއި ދެމެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ. އަދި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ފެހިކަމާއި ގަސްކަރަ ހިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، ވަކި ބާވަތްތަކުގެ ރުއްގަސް ކަނޑާލުން މަނާކޮށް، ކަނޑާލާ ނުވަތަ އުފުރާ ކޮންމެ ރުއްގަހަކާ ނަގާ ރުއްގަހެއްގެ އަދަދު 50 ނުވަތަ 50 އަށް ވުރެން މަތިނަމަ އެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ އިދާރީ ހިސާބު ކައުންސިލްގެ ހުއްދައާއި އެކު އެކަށޭނަ ދަރަޖައިގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާފައި، ކަނޑާ ނުވަތަ އުފުރާ ނުވަތަ ކަނޑާ ނަގާ ރުއްގަހެއްގެ ބަދަލުގައި އިންސްޕެކްޝަނެއް އެ ރަށެއް ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ އިންވައިރަމަންޓަލް ޑިޕާޓްމަންޓުން، ކަނޑާލާ ނުވަތަ އުފުރާ ނުވަތަ ކަނޑާ ނަގާ ރުއްގަހަކަށް ގަވާއިދުގެ ދަރުން މަސައްކަތްކުރާ ބަދަލުގައި 4 ރުއް ނުވަތަ ގަސް އިންދުމަށް ގަވާއިދު މަޖުބޫރުކޮށްފައެވެ.

މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، 15 ޖެނުއަރީ 2006 ގައި ޝާއިއުކޮށް، ތަންފީޒުކުރަމުން ގެންދިޔަ 'ރުއް ނުވަތަ ގަސް ކަނޑާލުމާއި، ކަނޑާ ނެގުން އަދި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިއުމާބެހޭ ގަވާއިދު' އާއި ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2014/R-7 (ރުއް ނުވަތަ ގަސް ކަނޑާލުމާއި، ކަނޑާ ނެގުން އަދި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިއުމާބެހޭ ގަވާއިދަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު) އާއި 6 ޖޫން 2017 ގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިއުކޮށް، އަމަލުކުރަން ފަށާފައިވާ 'ރުއް ނުވަތަ ގަސް ކަނޑާލުމާއި، ކަނޑާ ނެގުން އަދި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިއުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ އުސޫލު' އުވިގެންދާނެއެވެ. އަދި މި ގަވާއިދު ވަނީ 4 ޖޫން 2022 ގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިއުކޮށް 4 ޖުލައި 2022 އިން ފެށިގެން އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

- ގަވާއިދު ނަންބަރު: R-128/2022 (ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޖީބީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކުރެވޭ ޖަނަވާރުތަކާއި ދިރޭ ތަކެތީގެ ޗެކްލިސްޓް ގަވާއިދަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު)

މި އިސްލާހަކީ، ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޖީބީ ގޮތުގައި ހިމާޔަތްކުރެވޭ ޖަނަވާރުތަކާއި ދިރޭ ތަކެތީގެ ޗެކްލިސްޓް ޖަމާކުރުމުގެ ސުންގަޑި އޭޕްރީލް 2023 ގެ ނިޔަލަށް އިތުރުކުރުމަށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިއުކުރެވުނު ކަމަށް ކަނޑައެޅުއްވުމުގައި އިތުރުކުރެވުނު ގަވާއިދެކެވެ.
މި ގަވާއިދު ވަނީ، 17 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިއުކޮށް އަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

9.2 އުސޫލު

- އުސޫލު ނަންބަރު: G-12/2022 (ފަތުރުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަންތަނުގައި "އަދަރ އިފެކްޓިވް އޭރިއާ-ބޭސްޑް ކޮންސަރވޭޝަން މެޝާރޒް (އޯ.އީ.ސީ.އެމް)" ޤާއިމުކުރުން، އެފަދަ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލު

ޤުދުރަތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ޠަބީޢީ ގޮތުގައި ރައްކާތެރިކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށް ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތައް ފިޔަވައި، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ މުޢާހަދާއެއް ކަމަށްވާ 'ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ކޮންވެންޝަން އޮން ބަޔޮޑައިވަރސިޓީ (ސީ.ބީ.ޑީ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލައިފައިވާ 'އަދަރ އިފެކްޓިވް އޭރިއާ ބޭސްޑް ކޮންސަރވޭޝަން މެޝަރސް' (އޯ.އީ.ސީ.އެމް) ގެ ގޮތުގައި އެ ސަރަހައްދުތައް ދެމެހެއްޓުމުގެ ގޮތުގައި މުޤާމުތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ސަބަބުން، ދިރުންތެރިކަމާއި މާބަނޑު ނިޒާމުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ޤާބިލުކުރުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަންތަނުގައި އޯ.އީ.ސީ.އެމް ޤާއިމުކޮށް، އެ ސަރަހައްދުތަކަކީ މެނޭޖްކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ސަރަހައްދުތަކެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމާއި އިޖުރާއަތުތަކާއި ބަލަހައްޓާނެ ގޮތާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލެކެވެ. މި އުސޫލަކީ، 27 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާފައެވެ.

9.3 ކުރަމުންގެންދާ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތައް

- ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ބިލު

މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ކަންކަން ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތުގައި، ރާވައި، ހިންގައި އެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ކުނީގެ ސަބަބުން ތިމާވެށި ހަލާކުކުރުމާއި، ތިމާވެށިއަށް ގެއްލުންދިނުމާއި، ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމާއި، ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމާއި ބެހޭ ކަންކަން ކަނޑައެޅުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބިލެކެވެ. އަދި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅިގެން ބިލު ހުށަހެޅުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް މި ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 33 ވަނަ ދައުރުގެ ތިންވަނަ ޖަލްސާ 27 ޖޫން 2022 ގައި ފާސްވި މި ބިލު ތަސްދީޤުކުރައްވައިފައެވެ.

- ޤާނޫނު ނަންބަރު: 77/78 (ރާއްޖޭގެ ތެރޭގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން، ބިދޭސީން ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުން ޚަރަދުކޮށް ކުރާ) އިންވެސްޓްމަންޓް

މިއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 77/78 (ރާއްޖޭގެ ތެރޭގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން، ބިދޭސީން ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުން ޚަރަދުކޮށް ކުރާ ޤާނޫނު) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ވެރިޔާގެ މުއައްސަސާތަކުން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތުގެ މިންވަރު މަދު ވަސީލަތްތަކާއި މާލީ ކަންތައްތަކުން އެހެން ތަރައްޤީގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ބިލެކެވެ. ދިވެހި ސަރުކާރުތަކުގެ ރާއްޖޭގެ ތެރޭގައި ހުންނަ އެކި ވަސީލަތްތަކަށް ތަރައްޤީ ހޯދުމުގައި އަމަލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި، އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ފާސްކޮށް، އެ ޤާނޫނުގެ ބަދަލުގައި މި ބިލު އެކުލަވާލުމަށް ދެން ހުށަހެޅުމަށް ރޭވިފައިވާ ގޮތުގެ ބިލެއް ކަމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލު ބަލައިގަނެ ބިލުގެ ޚިލާފުން ތަރުޖަމާކުރެވޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުތަކުން ފަހި ހުށަހެޅުން ދިނުމުގެ ބިލު އާއްމުކޮށް، ވެއްޓަށް އަސަރުކޮށް، މުހިއްމު އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކުގެ މަޤްސަދުތަކުގައި ދާއިރާ ބަޔާންކޮށް ފަހި ޙާލަތުގައި ހިމެނޭ ސަރަހައްދުތަކުގެ ނިޒާމަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ހަރަކާތް އުސޫލު ކަނޑައެޅިގެންވާ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައެވެ. އެގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެސް ނުވަތަ މީހުން ދިރިއުޅޭ އެއްގަމުގެ ތެރޭގައި ފަހި ނިޒާމުން ފެށިގެން ގާނޫނީ ބިލު އެޅުމާއި ބަދަލު މިނިސްޓަރުން ޖެހިފައިވާ ނުވަތަ ފަހި 'ވެއްޓާއި ގުޅޭ ރާއްޖޭގެ ބަދަލުކޮށްދޭ ބިލު' ގައި ކަނޑައެޅި ޙާލަތުގައި ބަދަލުގެނައުމުގެ ފަހި އެކު ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތަކާއި އެކު ތަރުޖަމާ ކަނޑައެޅުމާއި 11 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި މިނިސްޓްރީއިން ފަހި އިޖުރާއީ ކަމުގެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

- ސަރުކާރު ސްޓާފު ބިލު

މިއީ، ސައިބަރ ސެކިއުރިޓީގެ ނުރައްކާތަކުން ކްރިޓިކަލް އިންފޮމޭޝަން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ސީއައިއައި) ރައްކާތެރި ކުރުމުގެ އޮނިގަނޑެއް ޤާއިމުކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ ސައިބަރ ސެކިއުރިޓީގެ ނުރައްކަލުތަކުން ހުއްޓުވުމާއި، އެކަންކަން މޮނިޓަރކުރުމާއި އަދި އެކަމަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ އުޞޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެކުލަވާލާފައިވާ ބިލެކެވެ. މި ބިލުގެ ޑްރާފްޓް އެކުލަވާލާފައިވަނީ އިންޑަސްޓްރީ ބަރުން ކަމަށްވުމުން، މި ބިލު ދިރާސާ ބަޔާން ތަޢާރުފުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދަނީއެވެ.

- ޕްރައިވެސީ އެންޑް ޕާސަނަލް ޑޭޓާ ޕްރޮޓެކްޝަން ބިލު

މި ބިލަކީ، މުއައްސަސާތަކުން ފަރުދުންގެ ޑޭޓާ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމާއި، ހާމަކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުގެ މިނިވަންކަމާއި އަދި އާންމު މަޢުލޫމާތުގެ ހައްޤުން ރައްކާތެރިވެ އެ ހައްޤުތަކާ ބުރޫއަރާ ގޮތަށް އަމަލުކުރަމުން ކަނޑައެޅުމުގެ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމާއި ހާމަކުރުމުގައި އިޖުރާއަތުތަކާއި ކަނޑައެޅުމަށް އެކުލަވާލެވިފައިވާ ބިލެކެވެ. މި ބިލުގެ ޑްރާފްޓް އެކުލަވާލާފައިވަނީ އިންޑަސްޓްރީ ބަރުން ކަމަށްވުމުން، މި ބިލު ދިރާސާ ބަޔާން ތަޢާރުފުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދަނީއެވެ.

- ހަކަތައިގެ ޚިދުމަތް ދޭ ޕްރޮވައިޑަރުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި އެ ޕްރޮވައިޑަރުންނަށް ލައިސަންސް އާއި ހުއްދަ ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދު

މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 18/2021 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ޚިދުމަތް ދޭ ޕްރޮވައިޑަރުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި އެ ޕްރޮވައިޑަރުންނަށް ލައިސަންސާއި ހުއްދަ ދޫކުރުމާ ބެހޭ އުޞޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ގަވާއިދެކެވެ.

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ އާންމު ޚިދުމަތުގެ ގަވާއިދު

މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2020/26 (ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2021/18 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަކަތައިގެ ޤާނޫނު) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާއި 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 37 ވަނަ މާއްދާއާއި. 38 ވަނަ މާއްދާއާއި 44 ވަނަ މާއްދާ 50 ވަނަ މާއްދާއާއި 76 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ހަކަތަ ސިނާޢަތު ފަރުމާކޮށް ގާއިމުކުރުމާއި، ހަކަތައިގެ ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު ތަރައްގީކުރާ ބޭ އިޖުރާއަތު ކަނޑައަޅައިދިނުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ގަވާއިދެކެވެ.

- ހަކަތަ އޮޑިޓްކުރާ ބޭ ގަވާއިދު

މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 18/2021 ހަކަތައިގެ ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާއާއި، 59 ވަނަ މާއްދާ އަދި 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަކަތައިގެ އޮޑިޓް ހަދާނެ ގޮތާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަކަތައިގެ އޮޑިޓް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާއި ހަކަތަ އޮޑިޓް ކުރާ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމުގައި ބަލާނެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ގަވާއިދެކެވެ.

- ސިންގަލް-ޔޫސް ޕްލާސްޓިކް މަނާކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދު

މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/93 "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމާއި ދެމެހެއްޓުމާ ބެހޭ ޤާނޫނު" އަށް ގެނެވުނު 2 ވަނަ އިސްލާހުގެ 8-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތިމާވެއްޓަށް ގެއްލުން ދޭ އެއްޗެހީގެ ބޭނުން، ރިސްޓްރިކްޝަނާ ކަނޑައެޅި ސިންގަލް-ޔޫސް ޕްލާސްޓިކްގެ ބާވަތްތައް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމާއި ބޭނުން މަނާކުރުމާއި ފިޔަވަޅު އަޅާ ގޮތްތަކާއި އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ގަވާއިދެކެވެ.

- ނޭޝަނަލް ވޯސްޓް އިންސްޓްރަކްޝަން ސްޓޭންޑަރޑް

މި ސްޓޭންޑަރޑް އަކީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2013/R-58 (ކުނި މެނޭޖްކުރުމުގެ ގަވާއިދު) ގެ ދަށުން ކުނި ނައްތާލަން ހުއްދަދީފައިވާ ކުނި މެނޭޖްކުރާ މަރުކަޒުތަކުގައި، ކުނި އަންދާލުމުގައި ކުނި ނައްތާލުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ސްޓޭންޑަރޑެކެވެ.

- **ތިމާވެއްޓަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމާއި ބަދަލު ހޯދުމުގެ ގަވާއިދު**

  މި ގަވާއިދަކީ، މިހާރު އަމަލުކުރަމުންގެންދާ ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2011/R-9 (ތިމާވެއްޓަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމާއި ބަދަލު ހޯދުމުގެ ގަވާއިދު) އިސްލާހުކޮށް ތިމާވެއްޓަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ބަދަލުހޯދާނެ އުސޫލު ކަނޑައަޅައި، އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ހިމާޔަތް ފަރާތްތަކާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ބާރުދޭ ކަންތައްތަކާއި، ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅޭނެ މިންގަނޑުތަކާއި ޒިންމާ ހިސާބުކުރާނެ ގޮތްތައް ބަޔާންކުރުމާއި، ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންވީ މިންގަނޑު ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދެކެވެ.

- **ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދޭ ފެސިލިޓީތައް ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާއި އެ ފެސިލިޓީތައް ހިންގުމުގެ ލައިސަންސް އާއި ހުއްދަ ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދު**

  މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދޭ ފެސިލިޓީތައް ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާއި އެ ފެސިލިޓީތައް ބޭނުންކުރުމާއި ހިންގުމުގެ ލައިސަންސާއި ހުއްދަ ދޫކުރުމާ ބެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައެޅުމަށް އެކުލަވާ ގަވާއިދެކެވެ.

10. އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް

އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަން ޤާއިމުކުރުމުގައިވެސް މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު 3/2006، ޖާމަރުކަޖީ ޤާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤަވާއިދު (2017) ގެ 16 ވަނަ ބާބު އަދި 17 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިންޓަރނަލް އޮޑިޓްގެ ޚިދުމަތަށް ތަދުރީބު ދިނުމާއި އެކު މިނިސްޓްރީގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަންގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހިންގާ ގޮތް ބެލުމަށް ޤާނޫނާއި ޤަވާއިދުތަކަށް މިނިސްޓަރ އެކު ފައިނޭންޝަލް މަނުއަލްތަކާއި ޒިންމާއަދާކުރުމަށް އެރުވިފައިވުމުންނެވެ.

މި މިނިސްޓްރީގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓް ޤާއިމް ކުރެވިފައިވަނީ 31 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައެވެ. ނަމަވެސް އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓްގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިޔަށްގެންދާނެ މުވައްޒަފުން ހަމަވެ ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތްތައް ފެށިފައިވަނީ 24 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައެވެ.

10.1 މަސައްކަތްތައް

- މިނިސްޓްރީ އާއި މިނިސްޓްރީގެ ދާއިރާތަކުގެ ޑިޕާޓްމަންޓް އަދި ޕްރޮގްރާމްސް އޮޑިޓްކޮށް ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުން.
- މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިފައިވާ ބަޖެޓް ހަރަދުކުރެވިފައިވަނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމަށްތޯ ބެލުމާއި އަހަރީ ރިވިއު އޮޑިޓެއް ހަރަދުކުރެވިފައިވާ ނިސްބަތް، އެކަން ރިޕޯޓްކުރުން.
- މިނިސްޓްރީއާއި ދާއިރާގައި ހިންގާ އެސެސްމަންޓްގެ މުދާ ބެލެހެއްޓުމާއި ފައިސާ ހަރަދުކުރުމާއި ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި، މިކަމަށް ހޯދުންތަކާއި ރަޖިސްޓަރުގެ ގޮތުން ހިންގަނޑޭ ޕްރޮގްރާމްތައް ރަވާ ހިންގުން.
- މިނިސްޓްރީއާއި ދާއިރާގެ އެސެސްމަންޓް ހިންގުމާއި ތަކެތި ހޯދުމާއި ބަޖެޓް ހިންގުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި ޤަވާއިދާ އެއްގޮތްކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި ހިންގުމާއި ތަކެތި ހޯދުމުގައި ކޮންޓްރޯލް ހާސިލުކުރަނީކަން ޕްރޮސީޖަރުތަކާއި އެއްގޮތްކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، އޭގެ ނަތީޖާތަކުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާ ރިކޮމެންޑޭޝަން ދިނުން.
- މިނިސްޓްރީއާއި މިނިސްޓްރީގެ ދާއިރާގެ ހިންގާ އެސެސްމަންޓް އަދި އޮޑިޓް ރިޕޯޓްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ރިކޮމެންޑޭޝަން އަންގާކަންކަން ރިކޮމެންޑޭޝަންތައް ބެލުން.
- މިނިސްޓްރީއާއި ދާއިރާގެ އެސެސްމަންޓް ކުރިއަށް ދިޔަ ކަންކަން ޤާނޫނާއި ޤަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ކުރެވޭތޯ ބެލުމާއި، ވިޔަފާރި ކުރުމާއި، ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ ސްޓެއިކްހޯލްޑަރުން ގޮތުގެމަތިން އޮޑިޓްކުރުމާއި އެސެސްމަންޓް ބަލާ ރިޕޯޓްކުރުން.
- މިނިސްޓްރީގެ ބަޖެޓް އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓްތަކަށް ބެލުމާއި އެސެސްމަންޓް ރިކޮމެންޑޭޝަން ދިނުން.
- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ އަހަރީ ޕްލޭން ތައްޔާރުކޮށް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް އޮޑިޓް މަސައްކަތްތައް ކުރުން.
- އަހަރީ އޮޑިޓް ޕްލޭން ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި ތައްޔާރުކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ފޮނުވުން.

10.2 ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތައް

- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުން މިހާރު ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެންމެ މުހިއްމު މަސައްކަތްތައް ހިމެނެއެވެ.
- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ އެސް.އޯ.ޕީ ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުން
- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަން ޗާޓަރ ފައިނަލްކުރުމާއި ނިންމުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުން
- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނުތައް ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުން.
- 2023 ވަނަ އަހަރުގެ އަހަރީ އޮޑިޓް ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތައް ކުރުން.

- 2023 ވަނަ އަހަރުގެ އެނުއަލް އޮޑިޓް ޕްލޭން ތައްޔާރު ކުރުން.
- އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ ހަރަކާތަށް ބޭނުންވާ ޓޫލްސް އަދި ޑޮކިއުމަންޓް ޓެމްޕްލޭޓްސް ތައްޔާރުކުރުން.
- މިނިސްޓްރީގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ސަބް ކޮމިޓީ އަލުން އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުން.

10.3 ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތައް

މިއަހަރު މިހާތަނަށް މި ޔުނިޓުން 2 ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާފައި ވެއެވެ. އެގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަނާއި އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އާއިއެކު މިމިނިސްޓްރީގައި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އިތުރަށް ރަނގަޅު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބުމުގެ އިތުރުން އެ އިދާރާތަކުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓް ފަންކްޝަން ކުރާގޮތް ދެނެގަނެ މި މިނިސްޓްރީގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް އިތުރު ތަމްރީނުތައް ލިބިފައިވެއެވެ.

12. 2022 ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބުނު އާމްދަނީ އާއި ހިނގި ޚަރަދު

ކޯޑު	އައިޓަމް	2022 ޚަރަދު
211	**މުސާރައާއި އުޖޫރަ**	
211001	މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ	15,397,065.67
211002	އިތުރުގަޑީގެ މަސައްކަތަށް ފައިސާ	391,168.53
212	**މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ އެލަވަންސް**	
212005	ރަމަޟާން މަހުގެ މުނާސަބަތުގައި ދޭ އެލަވަންސް	398,100.00
212009	މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުގެ ގޮތުން ދޭ ޚާއްޞަ އެލަވަންސް	90,000.00
212013	އަމިއްލަރަށް ފިޔަވައި އެހެންރަށްރަށުގައި ވަޒީފާއަދާކުރާތީ ދޭ ދަތުރު އެލަވަންސް	95,899.00
212014	މުވައްޒަފުންނާއި މުވައްޒަފުންގެ އަނބިދަރިންގެ ލިވިންގ އެލަވަންސްއާއި ފުޑިޔީ އެލަވަންސް	3,892,633.32
212022	ހާޑްޝިޕް އެލަވަންސް	12,020.00
212023	އެހެންވަޒީފާއެއް އަދާ ކުރުން މަނާ ކުރާތީ ދޭ އެލަވަންސް	2,816,865.10
212024	ފޯނު އެލަވަންސް	478,181.64
212025	ރިސްކް އެލަވަންސް	10,900.00
212027	ސަރވިސް އެލަވަންސް	2,428,996.58
212031	ސަޕޯޓިންގ ކޯ އެލަވަންސް	612,282.81
212032	ޓެކްނިކަލް ކޯ އެލަވަންސް	1,111,485.97
212033	މިނިމަމް ވޭޖް އެލަވަންސް	156,439.64
213	**ޕެންޝަނާއި، މުސްކުޅިކުރައްވާ މުވައްޒަފުންނާއި އަދި ވަކި ހިދުމަތަކަށް ނޫން ގޮތުން ދޭ ފައިސާ**	
213006	ރިޓަޔަރމެންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާ	1,104,115.22
221	**ދަތުރު ފަތުރު ކުރުމުގެ އެލަވަންސް**	
221001	ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގައި ކަނޑު މަގުން ކުރާ ދަތުރު ޚަރަދު	89,400.00
221002	ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގައި އެއްގަމު މަގުން ކުރާ ދަތުރު ޚަރަދު	14,765.00
221003	ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގައި ވައިގެ މަގުން ކުރާ ދަތުރު ޚަރަދު	740,778.06
221004	ރާއްޖޭން ބޭރަށްކުރާ ދަތުރު ޚަރަދު	3,051,767.22
222	**އޮފީސް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށް ހޯދާ ތަކެތީގެ އަގު**	

222001	ލިޔެކިޔުމާއި ބެހޭ ގޮތުން ހޯދާތަކެތި	172,489·65
222002	އިންފޮމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ އާއިބެހޭ ގޮތުން ހޯދާ ތަކެތި	41,424·43
222003	ފިއުލްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗާއި އިންޖީން ތެޔޮފަދަ ތަކެތި	25,195·94
222004	އޮފީހުގެ ހިދުމަތުގައި އުޅޭވަގުތުގައި އޮފީހުގައި ކެވޭ ބުއިމާއި ސައިފަދަ ތަކެތި	249·99
222005	އިލެކްޓްރިކާ ބެހޭ ގޮތުން ހޯދާތަކެތި	2,485·32
222006	ސްޕެއަރ ޕާޓްސް ހޯދުމަށް	2,289·60
222008	ކުނިކަހާ ފޮޅާސާފުކުރުމަށް ހޯދާ ތަކެތި	26,873·19
222009	ހިފާގެންގުޅޭ ތަކެތި ހޯދުމަށް	16,345·74
222010	އޮފީސް [illegible] ކުރުމަށް ހޯދާތަކެތި	1,274·81
222011	ދޮރުފޮތި، މޭޒުފޮތި އަދި ދިދަފަތަ ފޮތީގެ ބާވަތްތައް ހޯދުމަ	4,450·09
222999	އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ހޯދާ ތަކެތި	2,215·06
223	**އޮފީސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ހިދުމަތުގެ ޚަރަދު**	
223001	ޓެލެފޯން، ފެކްސް އަދި ޓެލެކްސް	91,588·28
223002	އިލެކްޓްރިކް ފީގެ ޚަރަދު	907,422·62
223003	ބޯފެނާއި ފާޚާނާގެ ހިދުމަތުގެ އަގުދިނުމަށް ކުރާޚަރަދު	88,411·95
223004	ލީސްލައިނާއި އިންޓަނެޓްގެ ޚަރަދު	1,236,136·71
223005	އިމާރާތުގެ ކުއްޔާއި ބިމުގެ ކުލި	52,200·00
223007	އިމާރާތާއި ތަންތަނުގެ ސެކިއުރިޓީ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު	294,079·33
223008	އޮފީސް އިމާރާތް ފޮޅާސާފުކުރުމުގެ ހިދުމަތަށް ދޭ ފައިސާ އާއި ކުނިފީ	174,258·67
223009	ޕޯސްޓޭޖާއި ޑެސްޕެޗް ޚަރަދު	1,095·32
223010	އިއުލާން، އިޝްތިހާރު، އަންގުން އަދި އިޝްތިހާރާތް ޚަރަދު	14,839·55
223011	އުފުލުމުގެ ޚަރަދު	34,781·02
223012	ޖަލްސާ އަދި ސެމިނަރ ފަދަކަންތައްތަކަށް ކުރާޚަރަދު	116,233·97
223013	އެކިއެކި ރަސްމީ މުބާރާތްތަކާއި މުނާސަބަތު ފާހަގަ ކުރުމަށް ކުރާ ޚަރަދު	105,498·20
223014	އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީގެ އެކިއެކި ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމުގެ ޚަރަދު	30,798,169·04
223016	ކޮންސަލްޓެންސީ ހިދުމަތާއި، ތަރުޖަމާކުރުންފަދަ ހިދުމަތުގެ އަގަށްދޭ ފައިސާ	964,471·80
223017	[illegible] [illegible] އަދާކުރުމަށް ކުރާޚަރަދު	183,723·04
223019	އެކިކަންކަމަށް ސަރުކާރަށް ދައްކަންޖެހޭ އަހަރީފީއެއް	41,036·23
223020	އާންމުފައިދާއަށް [illegible] ތަކެތީގެ ޚަރަދު	732·67
223024	ބޭންކްޗާޖާއި ކޮމިޝަނުގެ ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާ	318,334·92
223025	އިންޝުއަރަންސް ހިދުމަތުގެ އަގު އަދާ ކުރުން	43,770·00
225	**ތަމްރީނުކުރުމުގެ ކުރެވޭ ޚަރަދު**	
225003	ވޯކްޝޮޕް ފަދަކަންތައްތަކަށް ކުރާ ޚަރަދު	2,942,618·16
225006	އޮފީސް މުވައްޒަފުންނަށް ޚާއްސަކޮށްގެން ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ޚަރަދު	4,324·80

226	**މަރާމާތު ކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު**	
226002	މުޅިން ދިރިއުޅުން ނޫން ބޭނުންތަކަށް ބޭނުކުރާ އިމާރާތް މަރާމާތުކުރުން	656,251·99
226006	ފާޚާނާ އާއި ފެނާބެހޭ ނިޒާމު މަރާމާތުކުރުން	153،700·00
226009	ފަރުނީޗަރާއި ފިޓިންގްސް މަރާމާތުކުރުން	1,997·78
226010	މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓްސް މަރާމާތުކުރުން	419,588·21
226014	އައި.ޓީ. އާއި ގުޅޭގޮތުން ހުރި ހާޑްވެއަރ މަރާމާތުކުރުން	10,032·90
226016	އެއްގަމުގައި ދުއްވާތަކެތި މަރާމާތުކުރުން	4,317·66
226017	ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރު މަރާމާތުކުރުން	1,325·20
228	**ސަރުކާރުންދޭ އެހީ، އިޝްތިރާކާއި އަދި ސަބްސިޑީ**	
228005	ގުދުރަތީގޮތުން ލިބޭ ގެއްލުމަކުން އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭ ފައިސާ	464,744·00
228007	ބޭރުގެ އެކިއެކި ޖަމާޢަތްތަކާއި ތަންތާނގެ ޗަންދާއާއި މެމްބަރުޝިޕް ފީއަށް ދައްކާ ފައިސާ	585,111·73
228023	ކައުންސިލް ތަކަށް ދެވޭ އެހީ	20,000·00
291	**ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމަށް ސަރުކާރުން ކުރާ ޚަރަދު**	
291001	ބޭރުގެއެހީގެ ދަށުން ހިންގާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކަށް ސަރުކާރުން ކުރާޚަރަދު (ލޯކަލް ކޮމްޕޯނަންޓް)	343,130·34
423	**އޮފީސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ހަރުމުދާ ހޯދުމަށް ކުރާ ޚަރަދު**	
423001	ފަރުނީޗަރާއި ފިޓިންގްސް	223,352·90
423002	ޕްލާންޓް، މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓްސް	129,561·10
423008	އައި.ޓީ. އާއި ގުޅޭގޮތުން ހުރި ހާޑްވެއަރ	548,142·32
422004	**ފާޚާނާ އާއި ފެނާބެހޭ ނިޒާމު**	
P-MEE100-001	ގދ.ތިނަދޫގައި ފެންހިންދާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން	12,856,937·12
P-MEE001-110	4 ރަށުގެ ފެނުގެ ނިޒާމު އަދި 25 ރަށުގެ ބޯފެން ރައްކާކުރާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން	80,636·00
P-MEE005-002	ސ.ފޭދޫ ފެންހިންދާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން	1,474,029·58
422005	**ކަރަންޓް ވިއުގަ**	
P-MEE001-105	އެސްޕަޔަރ ޕްރޮޖެކްޓް	945,000·00
422999	**އެހެނިހެން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ**	
P-MEE001-112	ގްރޭޓަރ މާލެ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިންޕްރޫވްމަންޓް އެންޑް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް	18,776,170·60
P-MEE001-114	މޯލްޑިވްސް ކްލީން އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް	3,958,690·74
P-MEE001-111	ސްމޯލް ސްކޭލް ވޭސްޓް ޓު އެނާރޖީ ޕްރޮޖެކްޓް	352,264·52
P-OTH004-001	ސ.ހުޅުދޫ-މީދޫ މަތިވެރި ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުން	2,323,125·00

P-OTH015-001	ތ.ވޭމަންޑޫގައި ފެން ތަހުލީލުކުރުމަށް ރީޖަނަލް ލެބޯޓަރީއެއް ގާއިމުކުރުން	270,300·00
P-MEE084-001	ހުވަދުއަތޮޅު ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖުކުރުމުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން	150,000·00
P-OTH007-001	ވައިގެ ފެންވަރު ބެލުމުގެ މަޝްރޫޢު	157,201·00
P-WST004-001	ހދ.ނޮޅިވަރަމު ކުނި މެނޭޖުކުރާ މަރުކަޒު ގާއިމުކުރުން	1,705,909·30
P-MEE062-100	ޕްރިޕެއަރިންގ އައުޓަރ އައިލެންޑްސް ފޯރ ސަސްޓެއިނަބަލް އެނަރޖީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް	440,513·37
P-MEE002-018	ޒޯން 1 ގެ ސަރަހައްދީ ކުނި މެނޭޖު ކުރުން (އާޖިލް ފޭސް 2)	93,280·00
P-WST032-001	ގްރޭޓަރ މާލެ ވޭސްޓް ޓު އެނަރޖީ ޕްރޮޖެކްޓް	40,441,887·66
P-WST007-001	އައްޑޫ ސިޓީ ރީޖަނަލް ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް ފެސިލިޓީ	17,116,787·40

13. ރިޕޯޓް ނިންމުން

މި އަހަރު މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތައް ފުރިހަމަޔަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިންވަރު ކުރެއްވި ކަމަށްޓަކައި الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާއަށް حمد އާއި شكر ދަންނަވަމެވެ. މިނިސްޓްރީ ހިންގުމަށް ހިންމަތާއެކު މަސައްކަތްކުރެއްވި މި މިނިސްޓްރީގެ އެކި ފެންވަރުގެ ވެރިންނާއި، އެންމެހާ މުވައްޒަފުންނަށް ޝުކުރާއި ތަޢުރީފު ދަންނަވަމެވެ. ދިވެހި ރާއްޖެއަށާއި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ބާއްޖަވެރި ދުވަސްތަކާއި އަދަށްވުރެ ފަހި ފާގަތިކަމާއި މިންވަރުކުރެއްވުން އެދި اللهصبحاه وتعالىގެ ހަޟްރަތަށް ދުޢާކުރަމުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީގެ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް ނިންމާލަމެވެ.